zabierz mnie | take me home

KALEIDOSCOPE

MAGAZYN POKŁADOWY PLL LOT S.A. EGZEMPLARZ BEZPŁATNY/FREE COPY ISSN 0239-9032

POLSKIE LINIE LOTNICZE
LOT
lot.com

PARYŻ
Paris

A STAR ALLIANCE MEMBER

KALEIDOSCOPE 02/2022

DLACZEGO WARTO ODWIEDZIĆ MEDIOLAN I ODESSĘ | ZACHWYCAJĄCE GÓRY GRUZJI | MY POLAND – KATOWICE | ROK MARII KONOPNICKIEJ | KUCHNIA STANÓW ZJEDNOCZONYCH

MNIEJ SMOGU

Z BENZYNĄ EFECTA

-50%

MASY EMITOWANYCH CZĄSTEK STAŁYCH

Testy wykonano na różnych samochodach, a wyniki emisji mogą różnić się od rzeczywistych wyników w zależności od rodzaju pojazdu, jego kondycji, stylu jazdy oraz innych czynników. Podany poziom emisji zanieczyszczeń benzyny względem paliw odniesienia na podstawie badań wykonanych w cyklu WLTC w niezależnym Instytucie Badań i Rozwoju Motoryzacji BOSMAL Sp. z o.o. Szczegóły na orlen.pl.

Alfa Romeo RACING | ORLEN

TITLE SPONSOR

PL

Szanowni Państwo,

jak zawsze dziękuję za Państwa zaufanie i za to, że jesteście dziś na pokładzie PLL LOT. Chociaż pogoda za oknem raczej sprzyja relaksowi w zaciszu domowego ogniska, to zapraszam Państwa w podróż z nami do Paryża, który również zimą wart jest odwiedzenia. Miłośnicy sztuki znajdą z pewnością coś dla siebie w muzeach – oprócz Luwru, Musée d'Orsay czy Centrum Pompidou warto również zobaczyć niezwykłe Musée Orangerie, gdzie zgromadzono dzieła impresjonistów i postimpresjonistów: Cézanne'a, Matisse'a, Picassa, Renoira, Modiglianiego, Gauguina. Wielbiciele kulinariów znajdą w Paryżu restaurację czy kawiarnię, która zadowoli każde podniebienie.

Amatorom białego szaleństwa proponujemy Mediolan będący świetnym punktem wypadowym do mniej znanych, ale wartych odwiedzenia stoków – Piani di Bobbio, Pila czy Presolana Montepora. W stolicy Lombardii znajduje się najsłynniejszy teatr operowy, La Scala – w lutym i marcu zaprasza na *Thaïs* i *Damę pikową*. Dokądkolwiek jednak się Państwo wybiorą na naszych pokładach, jedno pozostaje niezmienne – jesteście pod najlepszymi skrzydłami.

ENG

Dear Ladies and Gentlemen,

As always, thank you for your trust and for choosing LOT Polish Airlines. Although the weather outside the window encourages relaxing in the privacy of your own home, I invite you to travel with us to Paris, the city worth visiting also in winter. Art lovers will surely find something for themselves in the city's museums - apart from the Louvre, Musée d'Orsay and Pompidou Center, there's also the extraordinary Orangerie Museum, where works of impressionists and post-impressionists such as Cézanne, Matisse, Picasso, Renoir, Modigliani or Gauguin have been gathered. Culinary enthusiasts will surely find a restaurant or a cafe in Paris that will satisfy their palate. For lovers of white madness, we recommend Milan, which is a great starting point for some less known but still worth visiting slopes - Piani di Bobbio, Pila or Presolana Montepora. In the capital of Lombardy there is the most famous opera theater, La Scala - in February and March it stages *THAÏS* and *the Queen of Spades*. However, wherever you fly onboard of our planes, one thing is certain- you are under the most protective wings.

HU

Tisztelt Olvasóink!

Mint mindig, köszönöm bizalmukat és azt, hogy ma a LOT Lengyel Légitársaság járatát választották. Bár a februári időjárás inkább a nem feltétlenül arra ösztönöz, hogy kimozduljunk otthonaink meleg nyugalmából, én mégis utazásra hívom Önöket velünk. Egyrészt Párizsba, ahova télen is érdemes ellátogatni. A művészetek szerelmesei minden kétséget kizáróan megtalálják számításukat a város múzeumaiban. A Louvre, Musée d'Orsay vagy a Pompidou központ mellett érdemes megtekinteni a Musée de l'Orangerie tárlatát is, melyet olyan impresszionista és posztimpresszionista festők művei fémjeleznek, mint Cézanne, Matisse, Picasso, Renoir, Modigliani vagy Gauguin. A gasztronómia iránt érdeklődők számtalan étterem és kávézó között válogathatnak, ahol minden ínyenc megtalálja a számára kedves fogásokat. A téli sportok kedvelő számára pedig Milánót ajánljuk bázisként, ahonnan elérhető közelségben vannak az olyan kevésbé ismert, de nagyszerű pályák, mint a Piani di Bobbio, Pila, vagy a Presolana / Monte Pora. Lombardia székhelyén a világ leghíresebb operája a La Scala februári és márciusi műsorában a Thaïs és A pikk dáma várja az operalátogatókat. Bármelyik úticélt is választják utasaink egy dolog változatlan - a legoltalmazóbb szárnyak alatt visszük el Önöket oda.

Z lotniczym pozdrowieniem | Best regards | Légi üdvözlettel

Prezes PLL LOT | LOT Polish Airlines CEO | A PLL LOT elnöke
Rafał Milczarski

©ARCHIWUM PLL LOT OKŁADKA: ELOI OMELLA/ISTOCK

PL

Paryż, czyli najbardziej romantyczne miasto na świecie na najbardziej romantyczny weekend w roku – walentynki – to zawsze świetny pomysł. W tym wydaniu *Kaleidoscope* podpowiadamy, co warto w nim przy okazji odwiedzić. Choć włóczenie się bez celu jego uliczkami, wysiadanie na różnych stacjach metra, picie kawy w narożnych kawiarenkach, żeby poprzyglądać się mijającym nas paryżanom, i zajadanie się bagietkami to mój ulubiony sposób na to miasto. Tej jednej z największych metropolii Europy i tak nie mamy szans poznać w ciągu jednego nawet najdłuższego pobytu. W samym Luwrze, największym muzeum świata ze słynną *Mona Lizą* Leonarda da Vinci, możemy spędzić kilka miesięcy, a i tak będziemy czuli niedosyt.

Podobnie jest z Mediolanem, włoską stolicą mody, miastem przyjaznym i otwartym, gdzie z kolei warto zobaczyć inne dzieło mistrza Leonarda, czyli *Ostatnią wieczerzę* w kościele Santa Maria delle Grazie. Zakochanym polecamy też Odessę, perłę Morza Czarnego, która oferuje wiele atrakcji nie tylko latem. Dlatego zachęcamy wszystkich Państwa do wybierania city breaków poza sezonem.

ENG

Paris, the most romantic city in the world for the most romantic weekend of the year - St Valentine's Day - is always a great idea. In this issue of *Kaleidoscope*, we give you recommendations as to what to visit in the city. Wandering aimlessly through its streets, getting off at various underground stations and watching Parisians while drinking coffee and eating baguettes in corner cafes is my favourite way of visiting the city. We won't have the chance to get to know one of the largest metropolises in Europe during one stay, no matter how long it is, anyway. In the Louvre alone, which is home to the famous Mona Lisa by Leonardo da Vinci and the largest museum in the world, you can spend several months and you'll still feel hungry for more. Milan, the Italian capital of fashion, is similar in this respect. It's a friendly and open city, where in the church of Santa Maria delle Grazie you can admire another work of master Leonardo, *The Last Supper*. For those in love, we also recommend Odessa, the pearl of the Black Sea, which offers many attractions not only in the summer. That's why we encourage all of you to go on a city break outside of high season.

Agnieszka Franus

redaktor naczelna | editor in chief
Agnieszka Franus

Travelling from the *Past* into the *Future*

DUTY FREE SHOPPING

Baltona 75 years

WWW.BALTONA.PL

WHAT'S ON

8 **Wydarzenia kulturalne**
Cultural events

TRAVEL

12 **Dlaczego warto odwiedzić Paryż**
Why? Paris

16 **Podróż życia: Odessa**
Journey of a lifetime: Odessa

28 **Dlaczego warto odwiedzić Mediolan**
Why? Milan

32 **Inspiracje: Gruzja**
Inspirations: Georgia

42 **Polska: Katowice**
My Poland: Katowice

LIFE STORY

50 **Maria Konopnicka**

TRENDS

60 **Kuchnia USA**
Cuisine of the USA

66 **Zdrowie**
Health

68 **Beauty: nowości**
New in

70 **Must have: dodatki**
Accessories

72 **Good address: strefa prestiżu**
Prestige zone

©ADOBE STOCK (2), JONI JINIANI/UNSPLASH, SHUTTERSTOCK, LEOPOLD BUDE

KALEIDOSCOPE

tel. 22 360 38 00,
e-mail: kaleidoscope@burdamedia.pl
redaktor naczelna: **Agnieszka Franus**
redaktor prowadząca: **Agnieszka Michalak**
dyrektor artystyczny: **Grzegorz Komorowski**
fotoedycja: **Magdalena Rudzka**
korekta: **Tomasz Cholaś**
DTP: **Krzysztof Stypułkowski**
red. wersji angielskiej: **Anna Górniak, Stephen Canty**
red. wersji węgierskiej: **Róbert Rakovics**
produkcja: **Stanisław Siemiński**
koordynator LOT: **zespół Biura Komunikacji**

BurdaInternational PL

Wydawnictwo:
Burda Media Polska sp. z o.o.
ul. Marynarska 15, 02-674 Warszawa,
tel. 22 360 38 00 www.burdamedia.pl

ZARZĄD
Chief Executive Officer
Alexander Sorg
Chief Financial Officer
Przemysław Kłobut
Chief Commercial Officer
Michał Helman

Sales Director
Małgorzata Nocuń-Zygmuntowicz
t. +48 692 440 088
Dyrektor Dystrybucji i Obsługi Klienta / Director of Distribution and Subscriptions
Tomasz Kałuża

REKLAMA:
Burda Media Polska sp. z o.o.
Sekretariat Biura Reklamy / Advertising Secretariat
Tel. 022 360 36 03, fax. 22 360 39 80,
e-mail: reklama@burdamedia.pl

Dyrektor Biura Reklamy
Head of Advertising Team of Corporate Media
Jolanta Kurek
t. +48 692 440 107
e-mail: jolanta.kurek@burdamedia.pl
Sales coordinator:
Katarzyna Osiak-Łazur

PAUZA

OCHOTA

KAMERALNY PROJEKT – 56 MIESZKAŃ.
DOSKONAŁA LOKALIZACJA
W SERCU STAREJ OCHOTY.
WYSOKI STANDARD.

unidevelopment

WWW.PAUZAOCHOTA.PL

KULTURA
Culture

WBREW ZASADOM Against the rules

Między kolektywizmem a obiektywizmem, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa

Malarstwo, instalacja, fotografia, grafika i film – to właśnie sztuka, głównie awangardowa, najlepiej odbijaja dynamikę przemian, jakie zachodziły w Japonii w latach 50. i 60. ub. w. Ta wystawa pokazuje prace twórców, którzy zerwali z konwencjami i schematami. Inspirujące uzupełnienie naszej wiedzy o Japonii.

Painting, installation, photography, graphics and film – what best reflects the dynamics of changes that took place in Japan in the 1950s and 1960s is art, mainly avant-garde. This exhibition shows the works of artists who broke with conventions and patterns. An inspiring complement to our knowledge of Japan.

KSIĄŻKI Books

MOCNA KRESKA Strong line

Nawet ci, którzy nigdy nie przestąpili progu opery, słyszeli o Marii Callas. Genialna Norma, doskonała Tosca i wybitna Medea – jej trzyoktawowy głos pozwalał na zaśpiewanie niemal każdej roli. Teraz fenomen Callas próbuje – w powieści graficznej – uchwycić włoska autorka komiksów Vanna Vinci. Z powodzeniem.
Even those who have never walked through the door of the opera house must have heard about Maria Callas. Brilliant Norma, perfect Tosca and outstanding Medea - her three-octave voice allowed her to sing almost any role. Now, Italian comic book author Vanna Vinnci tries to capture the phenomenon of Callas in a graphic novel. Successfully.

Maria Callas to ja, Vanna Vinci,
Wyd. Teatr Wielki Opera Narodowa w Warszawie

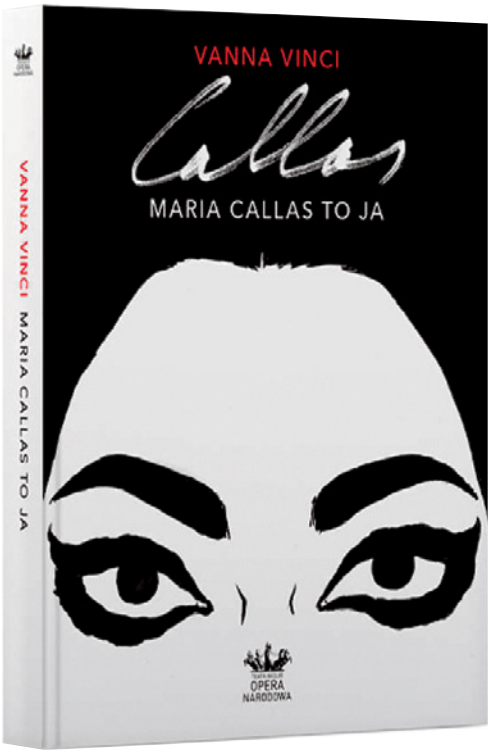

MOMENTY
Passing moments

Po pierwsze to pierwsza przełożona na język polski książka współczesnej amerykańskiej pisarki Deborah Eisenberg. Po drugie jej opowieści są zabawne, czarujące i sprawnie napisane. Po trzecie są o momentach, w których... jest już za późno. Zatem do księgarń!

Firstly, it is the first book by contemporary American writer Deborah Eisenberg translated into Polish . Secondly, her stories are entertaining, charming and skillfully written. Finally, they are about those moments when ... it's already too late. So let's go to the bookstore!

Twoja kaczka jest moją kaczką,
Deborah Eisenberg, Wyd. Cyranka

CIEKAWE DLACZEGO?
Wonder why?

Jak skutecznie wspierać dziecko w nauce? Jak rozbudzać w nim ciekawość w dobie gier i internetu. Odpowiedzi na te i wiele innych pytań przynosi ten elementarz. Dla małych i dużych.

How to effectively support a child in learning? How to arouse his or her curiosity in the era of games and the Internet. This textbook provides answers to these and many other questions. For the young and the elderly.

Elementarz ważnych słów. Nauka,
Helen Mortimer, Wyd. Słowne

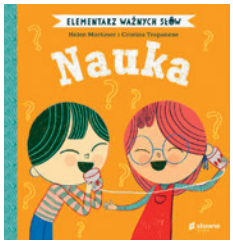

SMACZNA PODRÓŻ
Tasty journey

W jaki sposób na Dolny Śląsk trafiła kasza kukurydziana i co mieli z tym wspólnego górale czadeccy? Dlaczego królowa Anna Jagiellonka kazała sprowadzać do Warszawy kaszę z Radomska? W tej książce główną bohaterką jest... kasza. A wiąże się z nią sporo ciekawostek i zdrowych przepisów.

How did maize grits come to Lower Silesia and what did the highlanders from Czadek have to do with it? Why did Queen Anna Jagiellon have grits from Radomsko brought to Warsaw? In this book, grits is the main character. And there are many interesting facts and healthy recipes with it.

Kasze w roślinnej kuchni regionalnej,
Paweł Ochman, Wyd. Marginesy

TO SKOMPLIKOWANE
It's complicated

Zabawy językiem, ironia i wnikliwa ocena ludzkiej natury. Fani prozy Masłowskiej nie będą rozczarowani. Oto Warszawa w latach 70. David Bowie w podróży z Moskwy do Berlina robi przystanek nad Wisłą. I co tu zastaje?

Language puns, irony and an insightful assessment of human nature. Fans of Masłowska's prose will not be disappointed. This is Warsaw in the 1970s. David Bowie makes a stop at the Vistula River during his journey from Moscow to Berlin. What will be awaiting him here?

Bowie w Warszawie,
Dorota Masłowska,
Wydawnictwo Literackie

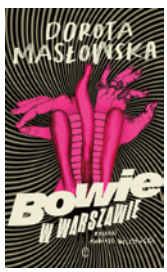

MUZYKA
Music

BĘDZIE GŁOŚNO
Let's get loud

Odkąd Slash (gitara) oraz Myles Kennedy (wokal) i The Conspirators wydali wspólny debiutancki album, minęło już ni mniej, ni więcej, tylko 10 lat. Od tego czasu Slash sprzedał 100 mln płyt i zgarnął Grammy. Tymczasem właśnie ukazuje się jego mocno rockowy album numer 4.

It's been 10 years since Slash (guitar), Myles Kennedy (vocals) and The Conspirators released their debut album. Since then, Slash has sold 100 million records and won a Grammy. And now, he's releasing his fourth hard rock album.

***4*, Slash, Warner Music**

ETERYCZNIE
Etherally

Grająca electropop norweska artystka tym razem bierze na warsztat mitologię grecką. W *Giving In To The Love* szukajcie Prometeusza a w *Exist For Love* – Afrodyty. Cóż, w końcu wiadomo nie od dziś, że Aurora lubi prowokować. Norweżka wystąpi w Polsce na trzech promujących album koncertach (1–3 marca).

This Norwegian artist who plays electropop reaches for Greek mythology. In *Giving In To The Love*, look for Prometheus and in *Exist For Love* - Aphrodite. Well, after all, it is common knowledge that Aurora likes to provoke. The Norwegian singer will be performing three concerts in Poland (March 1-3) promoting her album.

***The Gods We Can Touch*, Aurora, Universal Music**

TEATR
Theatre

RÓBMY SWOJE Let's do our thing

***Uparcie i skrycie, och życie, kocham cię, kocham cię, kocham cię nad życie. W każdą pogodę potrafią dostrzec oczy moje młode niebezpieczną twą urodę* – śpiewała przed laty Edyta Geppert. A teraz – na deskach warszawskiego Ateneum – utwór Wojciecha Młynarskiego interpretuje Olga Sarzyńska (na zdj.). I robi to znakomicie. Podczas wieczoru usłyszycie też inne, mniej znane teksty piosenek i felietony Młynarskiego w nieco odświeżonych wersjach. Jakie one aktualne!**

'Oh, życie kocham cię nad życie' was a hit song performed by Edyta Geppert years ago. And now – on the stage of the Ateneum Theatre in Warsaw - we can listen to Olga Sarzyńska's interpretaion of this song, written by Wojciech Młynarski. Sarzyńska gives a brilliant performance. During the evening you will also hear other, less known lyrics and columns by Młynarski in slightly refreshed versions. They still remain valid today!

***Misja Młynarski*, *reż. Jacek Bończyk*, Teatr Ateneum w Warszawie**

GRA
Boardgame

ŻARTY SIĘ SKOŃCZYŁY The joke is over

Czy macie czasem ochotę rozwikłać jakąś zagadkę kryminalną? Przyjrzeć się aktom sprawy, dowodom, zbadać miejsce zdarzenia, odkryć motywy działania podejrzanych? Jeśli tak, to ta interaktywna (i sprytnie pomyślana) gra towarzyska jest dla was. Zdradzimy tylko, że sprawa dotyczy tajemniczej śmierci pewnego biznesmena z Olsztyna. Reszta – drodzy detektywi – w waszych rękach. Czas start.

Do you ever feel like solving a criminal mystery? Looking at case files, the evidence, examining the scene, discovering the motives of the suspects? If so, then this interactive (and cleverly conceived) party game is for you. We'll just say that the case concerns a mysterious death of a businessman from Olsztyn. The rest - dear detectives - is in your hands. Ready, steady, go!

Kryminauci*, gra detektywistyczna, *kryminauci.pl

NA RATUNEK PLANECIE
To the rescue

By zapobiec wybiciu Księżyca z orbity, astronautka Jo Fowler (Halle Berry) wspólnie ze swoją zaufaną ekipą: Brianem Harperem (Patrick Wilson) oraz niejakim Housemanem (John Bradley), specem od teorii spiskowych, wyruszają w kosmiczną podróż. I uwaga, odkryją, że Księżyc bynajmniej nie jest tym, czym nam się zawsze wydawał. Ciekawe.
To prevent the moon from falling out from its orbit, astronaut Jo Fowler (Halle Berry) and her trusted crew, Brian Harper (Patrick Wilson) and Houseman (John Bradley), a conspiracy theorist, set out on a space voyage. They'll discover that the moon is not what we always thought it was. Intriguing.

Moonfall, reż. Roland Emmerich

NIECH ŻYJE MIŁOŚĆ Cheers to love

Za tą produkcją stoi Joe Wright – specjalista od filmów kostiumowych (m.in. *Duma i uprzedzenie*, *Anna Karenina*). Tym razem zaprasza nas do XVII w. Jego tytułowy Cyrano to prawdziwy romantyk, który wzdycha do pięknej Roxanne. Tymczasem na horyzoncie pojawia się przystojny konkurent.
Joe Wright - a costume specialist (he worked on such films as *Pride and Prejudice*, or *Anna Karenina*) is behind this production. This time he takes us back in time to the 17th century. His title character, Cyrano is a real romantic who's in love with beautiful Roxanne. Meanwhile, a handsome competitor appears on the horizon.

Cyrano, reż. Joe Wright

NARODZINY GWIAZDY A star is born

Barmanka w hollywoodzkim klubie komediowym Frankie spotyka tajemniczego Linka. Zaczyna filmować jego antykomercyjne wypowiedzi i umieszczać je w sieci. Jak nietrudno zgadnąć, w okamgnieniu stają się gwiazdami internetu. Co z kolei przyciągnie kłopoty.
Frankie, a bartender at a comedy club in Hollywood meets a mysterious guy called Link. She starts filming his anti-commercial statements and posts them online. As you can guess, they become internet stars in the blink of an eye. Which, in turn, will attract trouble.

Mainstream, reż. Gia Coppola

FILM
Movie

© BARTEK WARZECHA, AGNIESZKA MICHALAK, M.P.

MIASTO *ikona*

Iconic CITY

tekst | by **MAGDALENA RUDZKA**

Zakochać się w Paryżu – to stwierdzenie może mieć dwa znaczenia. Łatwiej się tu zakochać w kimś i nietrudno w samym mieście.

This is a city where you can fall in love – with that special person or the city itself.

1

2

PL

Paryż to jedno z tych miast, które po prostu trzeba zobaczyć choćby raz w życiu. To prawdziwa, ogromna metropolia, której dzielnice różnią się od siebie niczym osobne miasta. Jedynym problemem podczas jej zwiedzania może być trudność z odpowiedzią na pytanie: co wybrać? Z pomocą przychodzi sam podział administracyjny Paryża. Oficjalnie miasto składa się z 20 dzielnic wyraźnie oddzielonych od reszty aglomeracji okalającą je obwodnicą i ułożonych koncentrycznie. Większość najbardziej znanych obiektów znajduje się właśnie na tym, świetnie skomunikowanym obszarze. Ich największe zagęszczenie znajdziemy w dzielnicach od I do IX. Nie do pominięcia są: dzielnica I, z Luwrem, placem Zgody i ogrodami Tuileries, V z Sorboną i Panteonem, VII z wieżą Eiffla i Muzeum d'Orsay i VIII z Polami Elizejskimi i Łukiem Triumfalnym. Dzielnica XVIII uchodzi za hałaśliwą i najmniej bezpieczną, ale to właśnie tam znajdziemy słynne wzgórze Montmartre z bazyliką Sacré-Cœur.

Dwadzieścia dzielnic to jednak nie wszystko – Paryż to największa w Unii Europejskiej aglomeracja, mieszka tu ponad 12 mln ludzi i wiele arcyciekawych obiektów znajduje się poza centralną częścią. Na przykład nowoczesna La Défense – dzielnica, na której można by się uczyć historii nowoczesnej architektury. Budowana i urbanistycznie planowana od 1958 r. wieńczy tzw. oś historyczną miasta wyznaczoną przez trzy budynki, a właściwie łuki triumfalne. Pierwszy to ten najsłynniejszy, na placu Charles'a de Gaulle'a, drugi, nieco mniejszy – na placu Carrousel, i trzeci, olbrzymi i nowoczesny – właśnie w La Défense. Ten ostatni ma aż 110 m wysokości i to pod nim w 1990 r. Jean-Michel Jarre grał słynny koncert, który przyciągnął ponad 2 mln widzów. ■

3

4

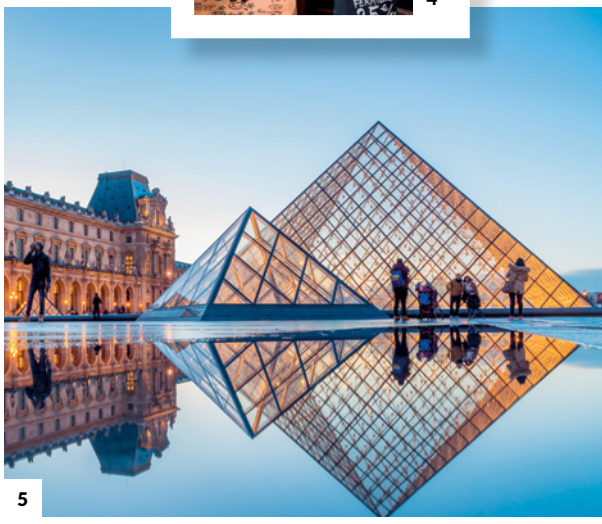

5

1. W Paryżu działa ok. 5 tys. kawiarni.
In Paris, there are approx. 5,000 cafes.

2. Budowę Łuku Triumfalnego rozpoczęto w 1806 r. na zlecenie Napoleona.
The construction of the Arc de Triomphe began in 1806 at the request of Napoleon.

3. Mural *I love you* powstał na ścianie jednego z budynków przy placu Jeana Rictau na Montmartrze.
The *I love you* mural was created on the wall of one of the buildings at Jean Rictau Square in Montmartre.

4. Sery na rynku Aligre w XII dzielnicy.
Cheeses at the Aligre market in the 12th district.

5. Szklana piramida stanęła na dziedzińcu Luwru w 1989 r.
The glass pyramid was erected in the courtyard of the Louvre in 1989.

1

2

3

1. Paryżanie uważają się za znawców pieczywa. Na zdjęciu: piekarnia Du Pain et des Idées.
Parisians consider themselves bread experts. In the photo: Du Pain et des Idées bakery.

2. Muzeum d'Orsay to dawny dworzec kolejowy, a dziś jedna z najbogatszych kolekcji sztuki XIX i XX w. na świecie.
The Musée d'Orsay is a former train station and today it boasts one of the richest collections of 19th and 20th century art in the world.

3. *Kupidyn i Psyche* Antonia Canovy to jedna z najlepiej znanych rzeźb o miłości. Można ją zobaczyć w Luwrze.
Antonio Canova's *Psyche Revived by Cupid's Kiss* is one of the best-known sculptures treating about love. You can see it in the Louvre.

Bateaux mouches, czyli paryskie turystyczne łodzie, zaczęły pływać po Sekwanie jeszcze w XIX w.
Bateaux mouches, or Parisian tourist boats appeared on the Seine in the 19th century.

ENG

Paris is one of those cities that you simply must visit at least once in your life. It's a true metropolis, whose districts are so varied as to give the impression of being cities in their own right. You might have trouble deciding which places to visit first. This is where the administrative division of the city comes in handy. Paris consists of 20 districts, arranged concentrically and clearly separated from the rest of the agglomeration by a ring road. Most of the city's famous landmarks are located in this well-connected area, especially in districts I to IX. The places you cannot afford to miss are District I with the Louvre, the Place de la Concorde and the Tuileries Gardens, District V with the Sorbonne and Pantheon, District VII with the Eiffel Tower and the D'Orsay Museum, and District VIII with the Champs-Élysées and the Arc de Triomphe. District XVIII is the noisiest and the least safe, but this is where you will find the famous Montmartre hill with the Basilica of the Sacred Heart.

However, the 20 districts are not the whole story. Paris is the largest agglomeration in the European Union. Over 12 million people live here and there is no shortage of fascinating places beyond the twenty districts. For example, the modern district of La Défense is a living history of modern architecture. Dating back to 1958, La Défense crowns the "historical axis" of the city and is marked by 3 buildings, or triumphal arches. The first, and most famous, is in Charles de Gaulle Square, the second, a bit smaller - in Carroussel Square – and the third, huge and modern - in La Défense. The last one is 110m tall. Jean -Michel Jarre gave a now famous concert that attracted over 2 million viewers here in 1990. ■

© SHUTTERSTOCK (5), ADOBE STOCK (3), ISTOCK, MARGARIDA LOURO/UNSPLASH

A gdyby tak zamieszkać w pałacu...

How about living in a palace...

**Istnieje takie miejsce nieopodal Warszawy z niezwykłą historią sięgającą ponad 160 lat...
Luksus i klasa dawnych wyższych sfer, zatrzymane w murach o ponadczasowej architekturze...**

There is such a place near Warsaw with an extraordinary history dating back over 160 years...
The luxury and class of the old high society, kept in the walls of timeless architecture...

Pałac o powierzchni 1300 m^2, zbudowany w 1860 roku, znajduje się na 12 hektarach przepięknego parku z własnymi stawami oraz licznym starodrzewem. To odzwierciedlenie splendoru przypominającego prywatne Łazienki Królewskie.
XIX-wieczna posiadłość gościła śmietankę towarzyską całego świata. Odbywały się tutaj kultowe imprezy, artystyczne wydarzenia, ale też toczyło się życie rodzinne zamożnych właścicieli. Lata świetności pałacu dobiegły końca podczas II Wojny Światowej. Ostatecznie opustoszał, stał się własnością państwa i popadł w ruinę.
Na szczęście los tego miejsca odwrócił się. Trafiło ono w ręce miłośników nieruchomości z duszą. Obecni właściciele poświęcili 10 lat na przywrócenie mu dawnej świetności, nadając zarazem miejscu nowoczesny rys. Zachwycająca posiadłość wzbogacona o antyczne meble, kominki, lustra, żyrandole, pozostaje wierna swoim korzeniom. Jasne wnętrza, duże okna, marmury, drewniane podłogi oraz dbałość o szczegóły dają poczucie niezwykłego komfortu i pobudzają wyobraźnię.
W środku znajduje się 5 sypialni z własnymi łazienkami, przestronne poddasze, piękna biblioteka, klimatyczna kuchnia, oddzielna jadalnia oraz spektakularna sala balowa.
Otulony magicznym krajobrazem, wyjęty jakby z zaczarowanego ogrodu, podwarszawski pałac zachwyca swym urokiem i klasą z dala od miasta i pędu XXI wieku. To raj dla miłośników nietuzinkowych nieruchomości, w którym historia spotyka funkcjonalne rozwiązania nowoczesnego świata. Ten Spektakularny dom o najwyższym standardzie, a w nim życie jak z bajki, czeka na nowych mieszkańców!

The palace with an area of 1300 sqm, built in 1860, located on 12 hectares of a beautiful park with its own ponds and numerous old trees.
The spectacular house of the highest standard with a fairy-tale-like life in it is waiting for the new owner!

Sprzedaż prowadzi Lions Estate/ For details contact Lions Estate
www.lionsestate.pl, +48 577 655 300

Weekend w ODESSIE

Weekend in ODESSA

tekst | by **AGNIESZKA MICHALAK**

Tajemnicze katakumby, targ z najprawdopodobniej najlepszą nad Morzem Czarnym czekoladową chałwą i przejażdżka marszrutką – letni kurort Ukrainy ma sporo do zaoferowania także po sezonie.

Mysterious catacombs, a street market with probably the best chocolate halva on the Black Sea and a marshrutka ride - Ukraine's summer resort has a lot to offer also outside of season.

Do dyspozycji wczasowiczów jest kilka miejskich plaż, te najpopularniejsze to: Lanzheron, Otrada i oczywiście Arkadia, wokół której działają nocne kluby.
There are several city beaches at the disposal of holidaymakers, the most popular being: Lanzheron, Otradaand of course Arkadia, where night clubs are located.

Z

PL

Zakładam kask i z niewielką latarką w ręku schodzę w dół. Aż do jakichś 30 m. Kończą się stopnie, a ja staję przed długim i ciemnym korytarzem. – Witam w podziemnym królestwie Odessy – uśmiecha się mój przewodnik Borys Tynka, prowadząc w głąb wąskiego tunelu. Mijamy manekin ubrany w płaszcz ochronny i maskę, dalej tablice informacyjne i cały szereg przedmiotów, które zgromadzono tu, w odeskich katakumbach, na przestrzeni dziesiątek lat. Jest wilgotno, ale dość ciepło. Spędzimy tu najbliższe trzy godziny.

W APARTAMENCIE MASTROIANNIEGO

Przyjechałam do letniego kurortu Ukrainy na weekend. Kto wie, czy zimą, w okresie świąteczno-noworocznym, miasto nie jest ciekawsze. Wygląda jak z bajki, zwłaszcza po zmroku – główne arterie, czyli ulica Deribasowska czy Nadmorski Bulwar, wciąż ubrane w świąteczne dekoracje (początek lutego to ostatni dzwonek, by je zobaczyć), wystrojone choinki, nawet drzewa obwieszono kolorowymi lampkami, by podkreślić ich kształt i wielkość. Niektóre budynki są wyjątkowo strojne – mnie najbardziej podoba się chyba odświętne „ubranie" elewacji monumentalnego Hotelu Bristol. To właśnie w jego wnętrzach były realizowane zdjęcia do *Déjà vu* Juliusza Machulskiego z Jerzym Stuhrem. Właściciele Bristolu prowadzą także Hotel Londyński parę przecznic dalej, przy Nadmorskim Bulwarze, w którym niegdyś zatrzymywali się Antoni Czechow, Marcello Mastroianni, a nawet hollywoodzki gwiazdor Jean-Claude van Damme. Zresztą goście mogą skorzystać z tych samych pokoi.

Obydwa reprezentacyjne gmachy wzniesiono pod koniec XIX w. – Odessa to młode miasto, liczy niewiele ponad 200 lat – opowiada Tynka. – Jej budowę rozpoczęto w 1794 r. według projektu inżyniera Françoisa Sainte de Wollanta. Miasto jednak może się pochwalić całkiem długą listą imponujących zabytków. Te najważniejsze mój przewodnik wymienia jednym tchem, są wśród nich: XIX-wieczny pałac Woroncowów, klasycystyczny pałac Alek-

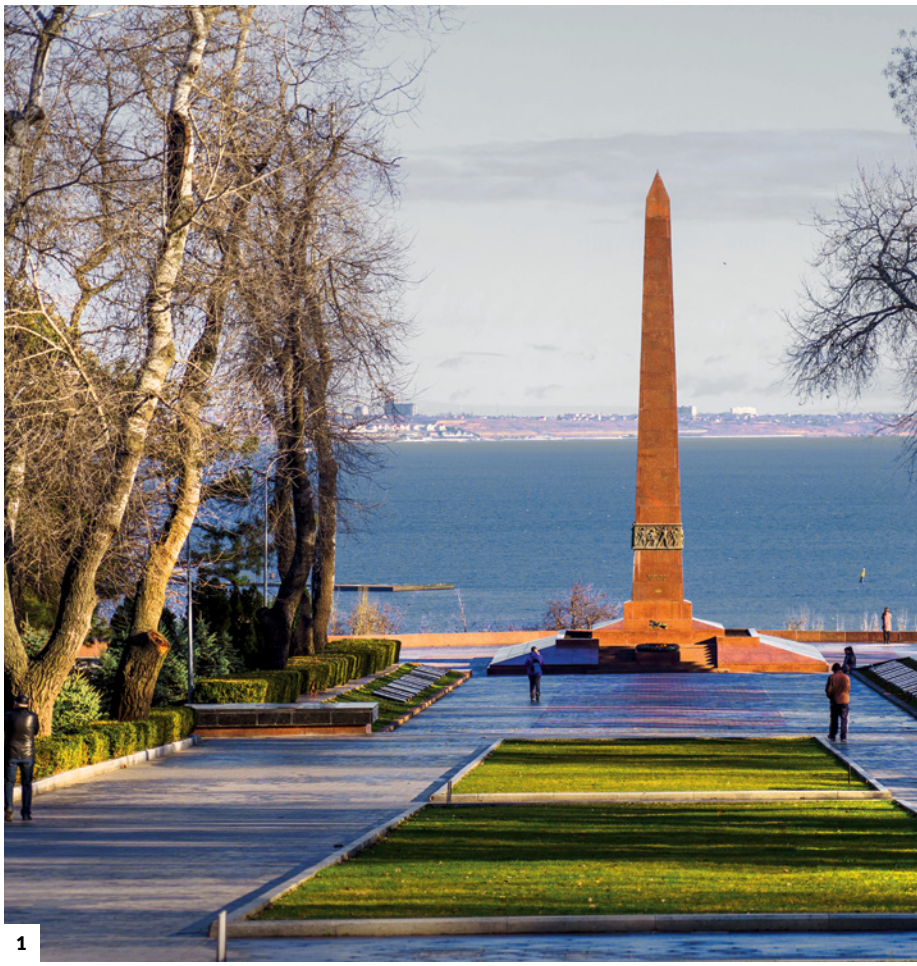

1

ENG

I put the helmet, take the small flashlight, and descend 30 metres. At the bottom of the steps, I find myself in front of a long and dark corridor. "Welcome to the underground kingdom of Odessa", my guide, Boris Tynka smiles, leading me down the long narrow tunnel. We pass a mannequin dressed in a protective coat and a mask, then some information boards and a whole range of items that have been collected here in the Odessa catacombs over the decades. It is humid, but quite warm. We'll be spending the next three hours here.

IN MASTROIANNI'S APARTMENT

I've come to Ukraine's premier summer resort for the weekend. I intend to find out whether the city is just as attractive in winter, especially during Christmas and the New Year period. It looks like something out of a fairy tale, especially after dark. The main thoroughfares, i.e. Deribasowska Street, and Nadmorski Boulevard, are still packed with festive decorations (February is the last chance to see them). Some buildings are exceptionally stylish - I think what I like

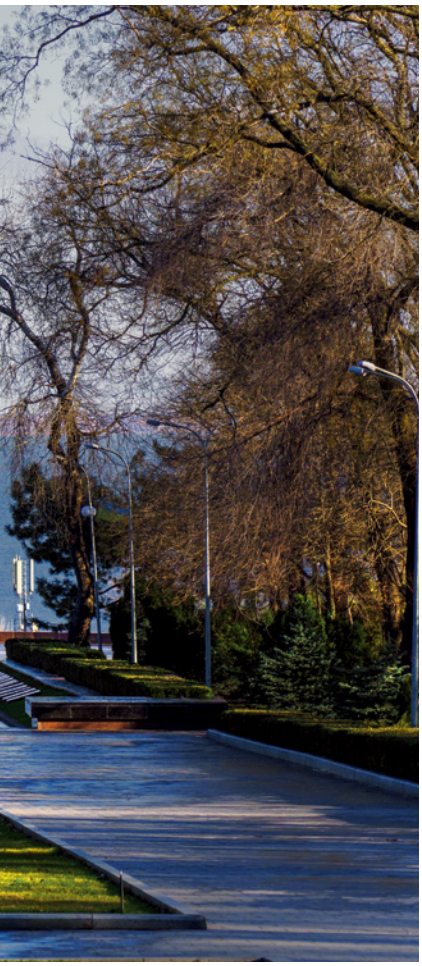

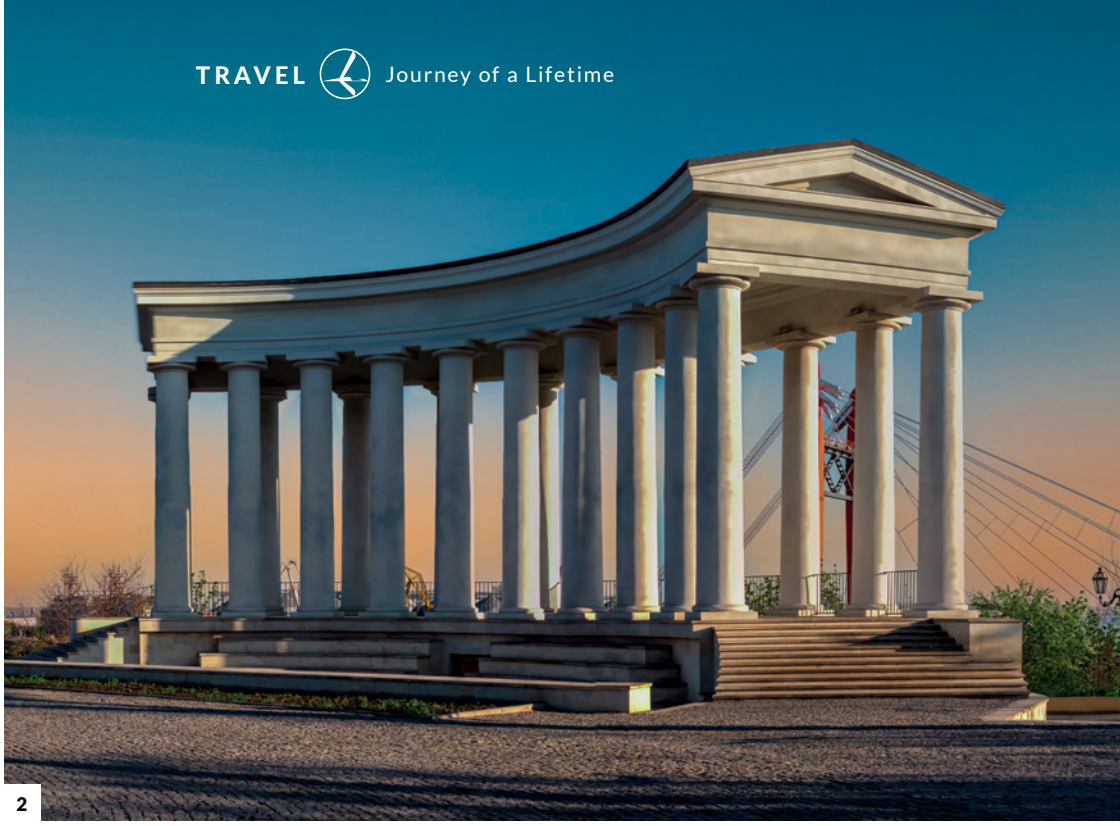

2

Odessa to młode miasto, jej budowę rozpoczęto w 1794 r.

Odessa is a young city. Its construction began in 1794.

1. Pomnik Nieznanego Żeglarza w Centralnym Parku Kultury i Wypoczynku im. T. Szewczenki.
The Monument to the Unknown Sailor in Taras Shevchenko Park of Culture and Recreation in the centre of the city.

2. Odrestaurowana niedawno Kolumnada stanowi dopełnienie XIX-wiecznego pałacu Woroncowa przy bulwarze Nadmorskim.
The recently restored Colonnade complements the 19th-century Vorontsov Palace at the Seaside Boulevard.

sandra Potockiego czy największa prawosławna cerkiew Odessy, czyli sobór Przemienienia Pańskiego. Tę wyliczankę zresztą uzupełnimy podczas najbliższego weekendu.

Tymczasem spacerujemy po mieście w piątkowy mroźny wieczór. Borys śmieje się, że Odessa o tej porze roku jest idealna dla zakochanych, którzy chcą uciec od reszty świata, i wszystkich tych, którzy stronią od tłumów. Przystajemy pod kultową Pijaną Wiśnią, by spróbować dumy miasta, czyli wiśniowej naleweczki. Stoliki rozstawiono na zewnątrz, a słynny trunek jest naprawdę wyborny – słodki i gęsty jak trzeba. Mój wzrok raz po raz zatrzymuje się na starannie pomalowanych kobietach w modnych kożuszkach i płaszczach. Wyglądają, jakby właśnie wróciły z sesji zdjęciowych. Ukrainki to prawdziwe elegantki. Po rozgrzewce idziemy pod wzniesiony z brązu pomnik francuskiego księcia Richelieu (pierwszego gubernatora Odessy) odzianego w rzymską togę, który jakby z lekką nieśmiałością wita w mieście wszystkich, którzy przed momentem pokonali 200

the most are the festive "clothes" on the facade of the monumental Bristol Hotel. Juliusz Machulski's film "Déjà vu", starring Jerzy Stuhr, was shot here. The owners of the Bristol also run the London Hotel, located a few blocks away, at the Seaside Boulevard, where Chekhov, Mastroianni and Jean Claude Van Damme once stayed.

Those two imposing buildings were erected at the end of the 19th century. "Odessa is a young city, not more than 200 years old", says Tynka. Its construction began in 1794, and was designed by Flemish engineer François Sainte de Wollant. However, the city boasts quite a long list of impressive landmark buildings. My guide mentions the 19th-century Vorontsov Palace, the classical Potocki Palace, and the city's largest Orthodox church, the Transfiguration Cathedral. We'll tick some more places off our list this weekend. Meanwhile, we walk around the city on a frosty Friday evening. Boris quips that Odessa at this time of year is perfect for lovers who want to get away from the rest of the world and for those who prefer to avoid crowds. We stop by the iconic Drunken Cherry to try the pride of the city - cherry liqueur. The tables of this iconic pub are set outside, and the famous drink is really delicious - sweet and thick as it should be. What especially attracts my attention are the women in neat make-up, fashionable coats and sheepskin jackets. They look as if they've come straight from a photo shoot. Ukrainian women are really stylish. After the warm-up, we go to the bronze statue of the French prince Richelieu (the first governor of Odessa) dressed in a Roman toga.

1

stopni słynnych Schodów Potiomkinowskich. – To pierwszy pomnik w mieście, dziś mieszkańcy umawiają się tu na randki – śmieje się mój przewodnik.

SERCE ODESSY

Sobotni poranek – pomimo pięknego słońca – spędzamy jednak rzeczone 30 m pod ziemią, w odeskich katakumbach. – Sama nazwa brzmi dość myląco – tłumaczy Tynka, który idzie niekończącym się korytarzem przede mną, trzymając w ręku własną, nieco większą od mojej latarkę. – Nigdy nie chowano tu zmarłych. Sieć kanałów liczy 2,8 tys. km i powstawała od drugiej połowy XVIII w., by wydobyć wapień zwany rakuszniakiem na budowę miasta. Na przestrzeni lat katakumby pełniły funkcje m.in.: schronów atomowych, więzienia dla kobiet, szkoły, cerkwi, w korytarzach ukrywali się partyzanci, szmuglerzy i złodzieje, a nawet odbywały się egzaminy na kieszonkowców. Dziś niewielką część korytarzy, które mają własną wentylację, kanalizację i prąd, można zwiedzać. Są tu organizowane nawet imprezy okolicznościowe oraz kameralne koncerty. Wycieczka po podziemiach – z obowiązkowym kaskiem na głowie i la-

Jak opera wygląda w środku? Marmurowe schody, złocone rzeźby, arkady, wystawne loże.

What does the opera house look like inside? There are marble stairways, gildeed sculptures, arcades and sumptuous lodges.

Somewhat sheepishly, he welcomes all those who have just climbed the 200 steps of the famous Potemkin Stairs to the city.

THE HEART OF ODESSA

It's Saturday morning. Despite the glorious sunshine, we spend 30 minutes underground – in the Odessa catacombs. "The name is misleading", explains Tynka, who is walking down the long corridor in front of me, holding a flashlight, slightly larger than mine. "The dead have never been buried here. The network of corridors is 2,800 km long and was created as a result of extracting limestone, which began in the second half of the 18th century. The limestone (actually coquina) was used to build Odessa. Over the years, the catacombs have served as nuclear shelters for a

1. Najstarsza scena w Odessie, czyli Narodowy Akademicki Teatr Opery i Baletu. Fasadę zaprojektowano w stylu baroku włoskiego.
The oldest stage in Odessa, i.e. the National Academic Opera and Ballet Theatre. The façade was designed in the Italian Baroque style.

2. W sezonie zimowym plaże Odessy są puste, więc idealne na długie spacery.
In the winter season, Odessa's beaches are empty, perfect for long walks.

tarką w ręku – trwa około dwóch godzin i kosztuje 50 zł (z polskim przewodnikiem).

Tego dnia mam jeszcze w planach dotarcie do prawdziwego serca Odessy, czyli targu. Miasto ma wprawdzie kilka targowisk, jednak tym najpopularniejszym i najbardziej gwarnym (nawet w zimowe popołudnie) jest Privoz. Nie można stąd wyjść bez czekoladowej chałwy (ok. 10 zł za kilogram) i pakowanych w biały papier suszonych ryb. Do marketu należy kilka hal – na głównej znajduję dziesiątki stoisk z przyprawami, świeżymi owocami morza, warzywami, mięsem z podmiejskich masarni i lokalnymi serami. Na kolejnej – tekstylia, kramy z butami, dywanami, akcesoriami do domu, na następnej – sprzęt. Uwaga, można się tu targować, więc łatwo przepaść z kretesem.

Wsiadajcie, drogie panie, bo zimno – pokrzykuje elegancki dżentelmen w krótkim kożuchu i wełnianej czapce, pakując się do marszrutki. Jasne, że po mieście najlepiej poruszać się na piechotę, ale jeśli chcemy podejrzeć obyczajowość mieszkańców i posłuchać, o czym rozmawiają, warto chociaż kilka kilometrów przejechać tym nader ciekawym środkiem komunikacji miejskiej (dojeżdżają także do lotniska). Dlaczego ciekawym? Panuje w nich spory ścisk, szyby są zaparowane jak w prawdziwej saunie, płaci się przy wyjściu, nie ma przystanków, dlatego zanim wsiądziecie, musicie powiedzieć kierowcy, gdzie zamierzacie wyjść (ci nie mówią po

school and a church. WWII partisans, smugglers and thieves have all hidden here. Even exams for pickpockets have been held here. Today, a small part of the corridors with their own ventilation, sewage and electricity, are open to the public. Even special events and small concerts are held here. The underground tour - with a mandatory helmet on your head and a flashlight in your hand - takes about two hours and costs PLN 50 (with a Polish guide).

I still plan to reach the real heart of Odessa, i.e. the market, today. The city has several marketplaces, but the most popular and most crowded (even on a winter afternoon) is Privoz. You cannot leave here without buying some chocolate halva (about PLN 10 per kg) and dried fish wrapped in white paper. The market has several halls - the main one has dozens of stalls selling spices, fresh seafood, vegetables, meat from suburban butchers, and local cheeses. Another has stalls with textiles, shoes, carpets, and home accessories. Yet another is full of electronic equipment. Beware: you can bargain here, so you can easily be fleeced.

"Hop in, ladies! It's cold", an elegant gentleman in a short sheepskin coat and a woollen cap shouts as he ushers us onto the marshrutka. Sure, it's best to move around the city on foot, but if you want to see the customs of its citizens and listen to what they talk about, it is worth travelling at least a few kilometres on this peculiar means of public transport. Why

2

3

1. Twierdza Akerman w Białogrodzie (ok. 80 km od Odessy) nad Limanem Dniestru.
Akerman Fortress in Bilhorod (about 80 km from Odessa) on the Dniester Liman.

2. Odrestaurowany pasaż handlowy z przełomu XIX i XX w. Znajdziecie tu sklepy z pamiątkami, antykami i odzieżą.
The restored shopping arcade from the turn of the 19th and 20th c. You will find shops with souvenirs, antiques and clothes here.

3. Centrum Odessy usiane jest restauracjami i klimatycznymi kawiarniami. Na zdj. jedna z nich – 12 Coffee and Croissants.
The center of Odessa is dotted with restaurants and atmospheric cafes. In the picture: one of them – 12 Coffee and Croissants.

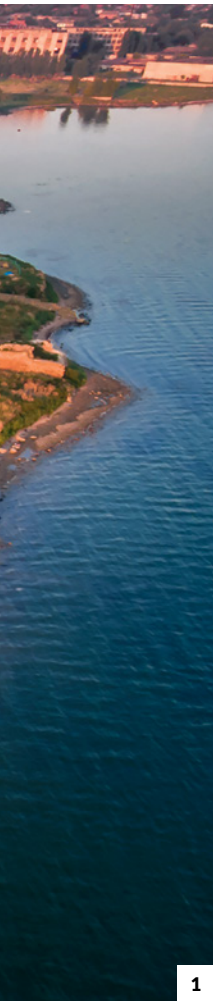

1 2

angielsku). Przejazd kosztuje 10 hrywien (1,5 zł) i to naprawdę jest przygoda.

GDZIE MEWY KĄPIĄ SIĘ W PIASKU

Zimą, w pełnym słońcu, które odbija się od tafli wody, Odessa jest zjawiskowa. Powtarzam się? No cóż, wzdłuż morza nie ciągnie się tu wprawdzie reprezentacyjna promenada typowa dla podobnie położonych miast, jest za to spacerowy bulwar. Zatrzymuję się pod pałacem Woroncowów, który powstał w 1830 r. według projektu sardyńskiego architekta Franciszka Boffo na zlecenie gubernatora Odessy Michaiła Woroncowa. Budynek tak spodobał się włodarzowi, że Boffo dostał kolejne zlecenie – zaprojektować schody prowadzące z miasta do portu. Do pałacu należy także odrestaurowana niedawno Kolumnada. Kręcąc się po centrum, docieram pod gmach Teatru Opery i Baletu z ozdobną fasadą w stylu baroku włoskiego. To dopiero jest coś. Za projektem budynku stoi wiedeński duet Ferdynand Fellner i Hermann Helmer,

peculiar? They are pretty cramped, the windows are as steamed up as a sauna, you pay when you get off, and there are no stops, so you need to tell the driver where you are going before you get in (and the drivers don't speak English). The ride costs 10 hryvnia and it's a real adventure.

WHERE THE SEAGULLS BATHE IN THE SAND

Odessa looks stunning when the sunshine is reflected off the water in the dead of winter. There is no impressive beachside promenade typical of such cities, but there is a boulevard, which is perfect for walking. I stop in front of the Vorontsov Palace, which was completed in 1830. It was designed by a Sardinian architect, Franciszek Boffo, who had been commissioned by the Governor of Odessa, Mikhail Vorontsov. He liked the building so much that Boffo landed another contract - to design the stairs leading from the city to the port. The recently renovated Colonnade is also part of the palace. Finally, I re-

1

2

zaś budowę nadzorował m.in. polski architekt Feliks Gąsiorowski. We wnękach między wyjściami z budynku, a tych jest aż 24, wkomponowano popiersia Michaiła Glinki, Nikołaja Gogola oraz Aleksandra Puszkina. Jak opera wygląda w środku? Jeszcze piękniej – udekorowane w stylu Ludwika XVI wnętrze to marmurowe schody, złocone rzeźby, arkady, łuki, wystawne loże, wreszcie malowidła na suficie i pokaźny kryształowo-złoty żyrandol. To najpiękniejsza opera, jaką kiedykolwiek widziałam.

To miasto lubi się bawić – przewodnik tym razem prowadzi mnie na najsłynniejszą w mieście plażę, czyli Arkadię. Wiedzie do niej szeroki deptak z butikami, restauracjami i kawiarniami. Zaglądam przez przykurzone szyby do pozamykanych nocnych klubów i barów. – Latem odbywają się tu koncerty, jest gwarno, a wynajem pokoju w którymś z pobliskich hoteli lub domów wczasowych trzeba rezerwować ze sporym wyprzedzeniem – tłumaczy Tynka. Dziś cicho tu jak makiem zasiał, mijamy zaledwie kilkoro spacerowiczów, plaża jest prawie całkiem pusta, tylko mewy kąpią się w piasku.

Na deser zostawiam sobie wizytę w Twierdzy Akerman w Białogrodzie (ok. 80 km od Odessy) zbudowanej na pozostałościach greckiego miasta Tyras. Z jednej strony otoczona wodami Dniestru, z drugiej fosami w XV w. miała aż 34 wieże, mury obronne o długości ok. 2,5 km oraz potężną bramę wejściową. Dziś Twierdza to jeden z najlepiej zachowanych średniowiecznych zabytków Ukrainy. Można ją zwiedzać, przechadzać się po murach, a nawet nakarmić koty, które wydają się jej głównymi gospodarzami. ■

ach the Opera and Ballet Theatre, which has a decorative facade in the Italian Baroque style. This place is something else. There are two people behind the building's design - the Viennese duo, Ferdynand Feller and Hermann Helmer. The construction was supervised by (among others) Polish architect Feliks Gąsiorowski. Busts of Mikhail Glinka, Nikolai Gogol and Alexander Pushkin are built into the recesses between the exits. Inside, the opera house looks even more beautiful - decorated in the style of Louis XVI. There are marble stairways, gilded sculptures, arcades, arches, sumptuous lodges, paintings on the ceiling and a large crystal chandelier. This is the most beautiful opera house I have ever seen.

"This city likes to have fun", says my guide who leads me to the most famous beach in the city – Arcadia. A wide promenade with boutiques, restaurants and cafes leads to the beach. We also pass closed night clubs and bars. "Concerts are held here in summer. It is crowded and noisy, and it is impossible to get a room in one of the nearby hotels or holiday homes on short notice", explains Tynka. Today, the beach is almost deserted. The only sign of life is a few seagulls bathing in the sand.

For dessert, I visit the Akkerman Fortress in Bilhorod (about 80 km from Odessa). This stronghold was built on the remains of the Greek city of Tyras. It is surrounded by the waters of the Dniester on one side and by moats on the other. In the 15th century, it had as many as 34 towers, 2.5 km defensive walls, and a huge entrance gate. The Akkerman Fortress is one of Europe's best-preserved medieval buildings. You can go on a walking tour around the castle, walk along the walls, and even feed the cats that seem to be its main hosts. ■

1. Targ Privoz, gdzie można kupić absolutnie wszystko, czego dusza zapragnie, znajdziecie przy ul. Pryvoznej 14.
The Privoz market at 14 Pryvozna St. You can buy absolutely everything your heart desires here.

2. W odeskich katakumbach nigdy nie chowano zmarłych.
The dead have never been buried in the Odessa catacombs.

LOT POLISH AIRLINES
Połączenia
Connections
WAW–ODS–WAW
Więcej informacji na
More information on
lot.com
lot.com

©ADOBE STOCK (4), SHUTTERSTOCK(3), KRZYSZTOF STYPUŁKOWSKI (3)

BOGATE DOŚWIADCZENIE • BOGATE DOŚWIADCZENIE •

26 lat

Ilasz & Associates Law Office
Międzynarodowa kancelaria w USA i Polsce

Kompleksowa obsługa prawna w USA i Polsce dla podmiotów gospodarczych i osób fizycznych. Reprezentacja w sprawach **biznesowych, imigracyjnych, wypadkowych, karnych, spadkowych i w obrocie nieruchomościami.**

Comprehensive legal services in the USA and Poland for business entities and individual persons. We represent clients in **business activities, immigration, accidents, criminal, inheritance cases and in real estate transactions.**

WE SERVE OUR CLIENTS IN ALL STATES
IN THE USA IN COOPERATION WITH LOCAL COUNSEL

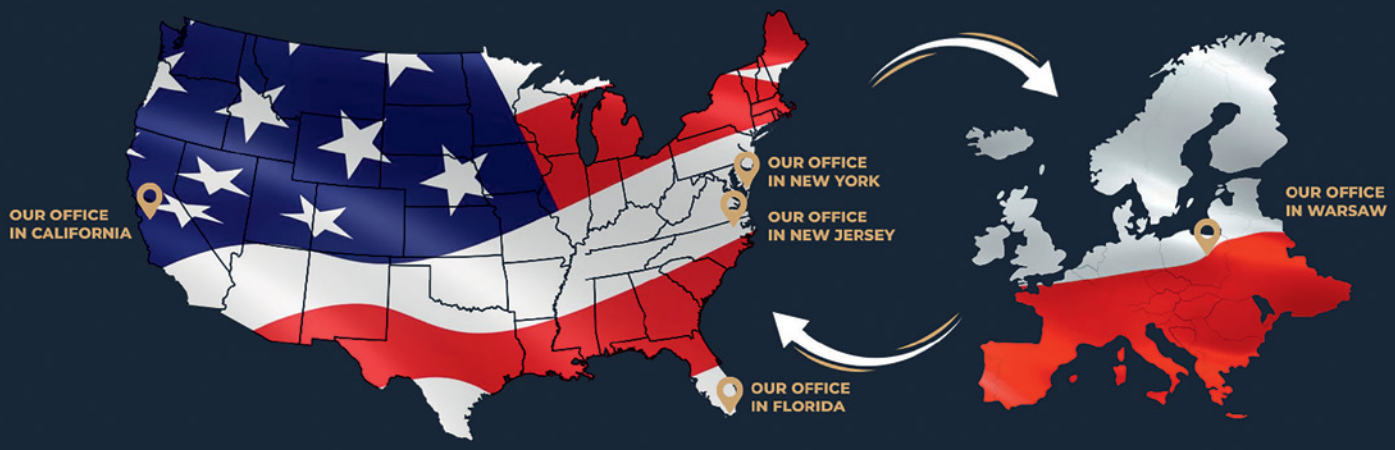

Główne siedziby kancelarii

www.ilaszlawfirm.com

Manhattan
1 Maiden Lane,
New York, NY 10038
9 Piętro
tel. 212-480-2222
office@ilaszlawfirm.com

New Jersey
1035 Route 46 East
Clifton, NJ 07013
Pokój 105
tel. 973-773-9060
office@ilaszlawfirm.com

Warszawa
ul. Złota 3
00-019 Warszawa
Lokal 21
tel. 48-22-115-9200
biuro@ilaszlawfirm.com

Gdańsk
Al. Zwycięstwa 13A
80-219 Gdańsk
tel. 48-58 -66-23 16
biurogdansk@ilaszlawfirm.com

„Piękne historie się nie kończą"
– kampania reklamowa inwestycji
Brabank Apartamenty
z Rafałem Królikowskim

"Beautiful stories never end"
- an advertising campaign of the
Brabank Apartments investment
with Rafał Królikowski

Second home w Gdańsku

Second home in Gdańsk

To jedna z najciekawszych inwestycji premium w Polsce. Brabank Apartamenty zlokalizowane w historycznym sercu Gdańska nawiązują do najlepszych, europejskich wzorców. Deweloper Invest Komfort pracuje obecnie nad realizacją kolejnego etapu.

It is one of the most interesting premium investments in Poland. Brabank Apartments located in the historic heart of Gdańsk refer to the best European models. The developer, Invest Komfort is currently working on the implementation of the next stage.

Brabank powstał nad rzeką Motławą, w bezpośrednim sąsiedztwie Starego Miasta. To część Gdańska, która słynie z zabytkowych kamienic, pracowni bursztynu i fontanny Neptuna, ale też urokliwych uliczek, tętniących życiem miejsc kultury i najlepszych restauracji w Trójmieście.

- *Kształtując ideę osiedla w miejscu tak ważnym dla Gdańska, znajdującym się na granicy Starego Miasta, staraliśmy się połączyć współczesne funkcje i nowoczesne bryły oraz wpisać je w historyczny kontekst otaczającej zabudowy i zakole Motławy* – mówi Marek Pirsztuk, wiceprezes zarządu Invest Komfort.

Brabank stworzono z rozmachem oferując znakomite warunki zarówno do codziennego życia, jak i weekendowego wypoczynku. Do dyspozycji mieszkańców przygotowano sale do fitnessu, jogi i masażu, sauny suchą i parową oraz pomiesz-

Brabank has been built on the Motlava River, in the immediate vicinity of The Old Town. It is a part of Gdansk that is famous for its historic tenement houses, amber workshops and the Neptune fountain, but also its charming streets, vibrant cultural sites and the best restaurants in Triple City.

"*While shaping the idea of the estate in a place so important to Gdańsk, located on the border of the Old Town, we tried to combine contemporary functions with modern shapes and place them in the historical context of the surrounding buildings and the Motława bend*", says Marek Pirsztuk, vice president of the board of Invest Komfort.

Brabank was created on a grand scale, offering excellent conditions for both everyday life and weekend rest. The residents have at their disposal fitness, yoga and massage rooms, dry and

II etap inwestycji Brabank
Apartamenty od strony
Muzeum II Wojny Światowej

2nd stage of the Brabank Apartments
investment viewed from the side
of the Museum of the Second World War

Sala klubowa z biblioteką
Club room with a library

Sala do jogi
Yoga room

czenie klubowe z bilardem i biblioteką. Zaaranżowano także kondygnację +1 na zielone patio z prywatnymi ogródkami. Całościowy efekt został wyróżniony ogólnopolską nagrodą Budowa Roku oraz międzynarodowym tytułem Award Winner w konkursie European Property Awards, nazywanym Oscarami w branży nieruchomości.

- *Brabank urzekł mnie pod względem architektonicznym* – przyznaje aktor Rafał Królikowski, który niedawno dołączył do grona mieszkańców inwestycji. - *Jego industrialne przestrzenie sprzyjają twórczemu myśleniu oraz podkreślają nieszablonowy charakter tego miejsca. Czuję, że złapię w nim wiatr w żagle. To mój drugi dom, z przepięknym widokiem na Motławę i moje ulubione miejsca w Gdańsku. Myślę o nim też jako o lokacie kapitału dla moich najbliższych.*

steam saunas and a club room with billiard tables and a library. The first floor was arranged as a green patio with private gardens. The overall effect was awarded with the national Budowa Roku award and the international Award Winner in the European Property Awards competition, called the Oscar award in the real estate industry.

"*Brabank captivated me in terms of architecture*", admits actor Rafał Królikowski, who recently became the resident. *"Its industrial spaces are conducive to creative thinking and emphasize the unconventional nature of this place. I feel that I will catch the wind in my sails here. This is my second home, with a beautiful view of the Motława River and my favourite places in Gdańsk. I also think of it as a capital investment for my loved ones."*

Więcej na **brabank.pl**

WŁOSKA *klasa*

ITALIAN *class and style*

tekst | by **MAGDALENA RUDZKA**

Już Leonardo da Vinci był mediolańczykiem z wyboru. Dziś miasto przyciąga nie tylko 9 mln turystów rocznie, jest też wymarzonym miejscem do życia dla samych Włochów.

Leonardo da Vinci was a **Milanese** by choice six centuries ago. Today, the city not only attracts over 9 million foreign tourists a year - it is a dream destination for Italians as well.

1

2

3

4

PL

Położony na Nizinie Padańskiej, u podnóża Alp, ma historię sięgającą – jak to we Włoszech – starożytności i Cesarstwa Rzymskiego. Pierwsza wzmianka o osadzie Mediolanum pochodzi z III w. p.n.e. Dziś to miasto eleganckie i bogate, dobitnie potwierdzające tezę, że północ kraju jest zamożniejsza od południa. Jego prestiż został świetnie przedstawiony w kultowej włoskiej komedii *Witaj na południu*, w której główny bohater gotów jest uciec się do oszustwa, by dostać pracę właśnie tu. Zresztą cała Lombardia, której Mediolan jest stolicą, uważana jest przez Włochów za najlepszy do życia region w kraju.

Odwiedzając miasto, trudno tej renomy nie zauważyć, choćby wchodząc do Galerii Wiktora Emanuela II (czyli pierwszego króla zjednoczonych Włoch). To najstarsze i najbardziej spektakularne centrum handlowe w kraju. Ogromne przeszklone pasaże i spinająca je szklana kopuła są arcydziełami XIX-wiecznej architektury i inżynierii. O historii przypomina unikatowa mediolańska katedra: monumentalna, budowana przez prawie siedem wieków. Jest trzecim największym kościołem świata. Od roku 1387 do 1988 jej budowie szefowało 82 architektów. Przy dobrej pogodzie z jej dostępnego do zwiedzania dachu widać szczyty Alp. O dzisiejszej pozycji Mediolanu przekonuje nowoczesna Porta Nuova – według szacunków to najbogatsza dzielnica Europy. Jej symbolem są apartamentowce Bosco Verticale (Pionowy Las) – w sensie dosłownym „zielone", ekologiczne wieżowce podrośnięte w sumie 20 tysiącami roślin. Ukończone w 2014 r. już dziś stają się jednym z architektonicznych symboli miasta. ■

1. Wieżowce Bosco Verticale w dzielnicy Porta Nuova.
Bosco Verticale skyscrapers in the Porta Nuova district.

2. Pomnik Leonarda da Vinci na Piazza della Scala.
The monument of Leonardo da Vinci in Piazza della Scala.

5

3. Piekarnia Princi – jedna z najlepszych w mieście.
Princi Bakery - one of the best in the city.

4. Wnętrze słynnej La Scali, jednaj z najważniejszych scen operowych świata.
The interior of the famous La Scala, one of the most significant opera houses in the world.

5. Jak wszędzie we Włoszech, w Mediolanie podają świetną kawę, m.in. w historycznej kawiarni Taveggia.
As everywhere in Italy, in Milan you can get great coffee, e.g. at the historic Taveggia Cafe.

1

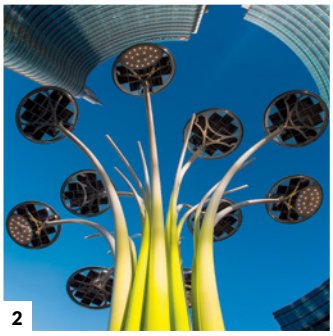

2

3

4

Przy Via Montenapoleone mieszczą się eleganckie butiki słynnych modowych marek.
Via Montenapoleone is home to elegant boutiques of famous fashion brands.

ENG

Situated in the Padan Plain (Po Valley), at the foot of the Alps, it has a history that goes back - as is usually the case in Italy - to antiquity and the Roman Empire. The first mention of the settlement of Mediolanum comes from the 3rd century BC. Today it is an elegant and wealthy city, clearly confirming that the north of Italy is richer than the south. The prestige of Milan is perfectly presented in the iconic Italian comedy "Welcome to the South", in which the main character is prepared to resort to fraud in order to get a job there. For that matter, all of Lombardy, of which Milan is the capital, is considered by Italians to be the best region for living in the country.

It is easy to see how the city earned its reputation when entering e.g. the Victor Emmanuel II Gallery (named after the first king of united Italy). It is the oldest and most imposing shopping mall in the country. The huge glass passageways, connected by a glass dome, are masterpieces of 19th-century architecture and engineering. The unique Milan Cathedral is a reflection of the city's history. It is nothing short of monumental, having been built over almost seven centuries. And it is the third largest church in the world. From 1387 to 1988, its construction was overseen by 82 architects.

On a clear day, the peaks of the Alps can be seen from the roof of the open to tourists cathedral. The modern district of Porta Nuova is proof positive of Milan's status - according to some estimates, it is the richest district in Europe. Its symbols are the Bosco Verticale (Vertical Forest) apartment buildings - literally "green", ecological skyscrapers, which are home to no fewer than 20,000 plants. Completed in 2014, they are already becoming one of the architectural symbols of the city. ■

1. Naviglio Grande – największy z pięciu mediolańskich kanałów. Kiedyś służyły do komunikacji między dwoma jeziorami: Como i Maggiore.
Naviglio Grande - the largest of the five canals in Milan. They were used for communication between two lakes: Como and Maggiore.

2. Dzielnica Porta Nuova to nowoczesność na każdym kroku.
The Porta Nuova district is thoroughly modern.

3. Piękna Galeria Wiktora Emanuela II to nie tylko miejsce na zakupy, ale na kawę czy lunch.
The beautiful Wiktor Emmanuel II Gallery is not only a place to shop, but also to have coffee or lunch.

LOT
Połączenia
Connections
WAW–MXP–WAW
Więcej informacji na
More information on
lot.com
lot.com

© SHUTTERSTOCK (2), ADOBE STOCK, ISTOCK (6), RICARDO GOMEZ/UNSPLAH

ZRELAKSUJ SIĘ
na rajskich plażach Dominikany.

Leć tam, gdzie **SŁOŃCE ŚWIECI PRZEZ CAŁY ROK**.

Egzotyczny **URLOP POD PALMAMI** na wyciągnięcie ręki.

Przeloty do Dominikany realizowane są DREAMLINEREM liniami lotniczymi LOT.
Rezerwuj w biurach podróży w całej Polsce lub online na www.coraltravel.pl

GROUP OF COMPANIES OTI

GRUZJA
GEORGIA

Jej północna granica przebiega wzdłuż Wielkiego Kaukazu. Najbliżej chmur jest Szchara, która wznosi się na wysokość 5193 m n.p.m., ale tym najbardziej znanym i najchętniej odwiedzanym szczytem jest Kazbek.

Its northern border runs along the Greater Caucasus. Shkhara, which rises to the height of 5193 m asl is the closest to the clouds, but the most famous and most visited peak is Kazbek.

Ta majestatyczna góra to właśnie Kazbek (5054 m n.p.m.). Leży na granicy Gruzji z Rosją, z jego stoków spływają lodowce. Po stronie gruzińskiej – lodowiec Gergeti.

This majestic mountain is Kazbek (5054 m asl). It sits on the border between Georgia and Russia, with glaciers sliding down its slopes. On the Georgian side - it is the Gergeti glacier.

Ruiny twierdzy Zakagori w dolinie Truso (na południe od Stepancmindy). Ruins of Zakagori fortress at Truso valley near Caucasus mountain.

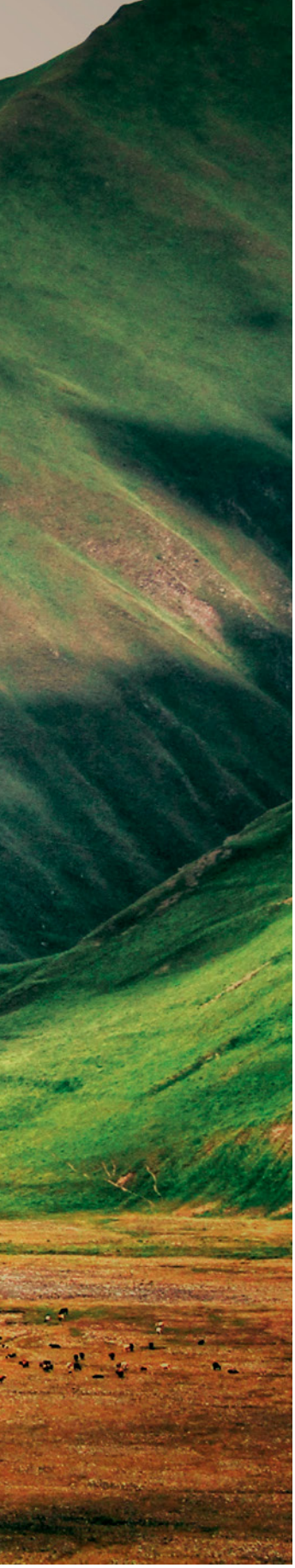

(powyżej/above)
Platforma widokowa oraz wzniesiony w 1983 r. pomnik Przyjaźni Gruzińsko-Rosyjskiej. Znajdziecie go na głównym szlaku Wielkiego Kaukazu, czyli Gruzińskiej Drodze Wojennej.
The viewing platform and the Georgian-Russian Friendship Monument erected in 1983. You will find it on the main route of the Greater Caucasus, i.e. the Georgian Military Road.

(poniżej/below)
Wodospad Gweleti w drodze na Kazbek. Można do niego dotrzeć od strony wąwozu Dariali.
The Gweleti Waterfall on the way to Kazbek. It can be reached from the side of the Dariali Gorge.

Szczyt Uszba może się pochwalić dwoma wierzchołkami – ten wyższy, południowy, liczy 4710 m i prowadzą na niego ekstremalnie trudne szlaki.
Ushba Mountain boasts two peaks - the southern one, which is higher, measures 4710 m. The routes leading up to it are extremely difficult.

Wpisany na listę UNESCO Uszguli (w Swanetii), czyli zespół czterech wiosek położonych na wysokości 2100 m n.p.m. nad rzeką Enguri, u podnóża Szchary. Ushguli, a group of four villages located at 2,100 m asl on the Enguri River, at the foot of Shkhara Mountain, entered on the UNESCO list.

(po lewej/on the left)
Jezioro Tobavarchkhil w regionie Swanetia.
Tobavarchkhil Lake in the Svaneti region.

© M. PIWNICKI, J. JINIANI, Z. TASI, J. ED/UNSPLASH, ADOBE STOCK (2), ISTOCK

PRZYJAZNE ŚRODOWISKU

– takie właśnie stają się polskie miasta

Dobra komunikacja miejska, łatwy dostęp do żłobków, przedszkoli i szkół, brak barier architektonicznych – to podstawowe czynniki, które decydują o tym, że miasto jest przyjazne mieszkańcom. Nie można jednak pominąć jeszcze jednego aspektu, który w sposób szczególny ma wpływ na zdrowie mieszkańców miast – dostępu do terenów zielonych, takich jak parki czy lasy. Współczesne miasta, zmieniając się, szukają rozwiązań przyjaznych dla środowiska.

ENVIRONMENTALLY FRIENDLY

– this is what Polish cities are becoming

Good public transport, easy access to nurseries, kindergartens and schools, and a lack of architectural barriers - these are the basic factors that make a city friendly to its inhabitants. However, there is another aspect that affects the health of city dwellers in a very specific manner and which cannot be overlooked – access to green areas, such as parks and forests. Contemporary cities are changing and looking for environmentally friendly solutions.

PL

Zieleń miejska nie wpływa tylko na komfort życia, ale ma też wiele innych funkcji. Drzewa rosnące w miastach regulują temperaturę, oczyszczają powietrze oraz zapobiegają erozji gleby. Dobrze zarządzane tereny zielone przynoszą też konkretne korzyści finansowe. Naukowcy ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie ocenili, że korzyści ekonomiczne, jakie w ciągu roku Warszawa czerpie z rosnących w granicach miasta drzew, wynoszą 170 mln zł. To wartość najważniejszych dla zdrowia mieszkańców usług, takich jak: oczyszczanie powietrza z dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, pyłów zawieszonych, magazynowanie dwutlenku węgla i produkcja tlenu.

Nie dziwi więc fakt, że polskie miasta coraz mocniej stawiają na rozwiązania przyjazne środowisku. A to, co sprzyja środowisku, sprzyja też mieszkańcom i turystom. Średnio w polskich miastach w promieniu 5 min pieszo od terenów zielonych mieszka połowa ludności. Można się spodziewać, że ten odsetek będzie rósł w najbliższych latach. Dowodzą tego przykłady Katowic, Krakowa i Łodzi.

CIĄGŁY SYSTEM ZIELENI W KATOWICACH

Katowice wielu ludziom w Polsce i na świecie wciąż kojarzą się z górnictwem i przemysłem. To miasto z trudną przeszłością, zwłaszcza w latach 1945–1989, gdy Polska znajdowała się pod kuratelą Związku Radzieckiego. 16 grudnia 1981 r. doszło tutaj do masakry górników strajkujących przeciw ogłoszeniu stanu wojennego, co jest jednym z najbardziej jaskrawych przykładów brutalności komunistycznej władzy. Po 1989 r. Katowice przeszły ogromną przemianę – z miasta typowo przemysłowego do centrum nowoczesnych usług i biznesu. W parkach przemysłowych i technologicznych rozwinęły się też nowoczesne gałęzie przemysłu. Katowice to doskonały przykład skutecznej transformacji.

Obecnie jest to miasto z jednym z największych w Polsce odsetków terenów zielonych. 42 proc. powierzchni Katowic zajmują lasy, a 61 proc. to powierzchnie biologicznie czynne, czyli woda i tereny, na których mogą rosnąć rośliny. Miasto ma pomysł, jak wykorzystać te atuty. Katowicom przyświeca idea stworzenia „ciągłego systemu zieleni", w którego skład wejdą istniejące parki i aleje oraz nowe przestrzenie publiczne powstałe na obszarach poprzemysłowych i pogórniczych.

Jednym z przykładów realizacji tego założenia jest park Wełnowiecki wraz z otaczającymi go tzw. Alpami, czyli zespołem hałd pogórniczych, na których obszar w sposób naturalny wkroczyła zieleń. Już wkrótce obszar ten – wcześniej uznawany za zdegradowany – zmieni się w kompleks wypoczynkowo-rekreacyjny. Przemianę przechodzi również Dolina Pięciu Stawów

DOŁĄCZ DO DYSKUSJI O MIASTACH

O rozwiązaniach przyjaznych środowisku i mieszkańcom miast będzie można porozmawiać podczas Światowego Forum Miejskiego (World Urban Forum, WUF11), które odbędzie się od 26 do 30 czerwca 2022 r. w Katowicach. WUF11 to największe na świecie wydarzenie miejskie, na którym poszukuje się rozwiązań problemów, przed którymi stoją współczesne miasta. Do debaty zapraszamy nie tylko specjalistów w dziedzinie polityki miejskiej, ale także mieszkańców miast oraz wszystkich tych, którzy troszczą się o miasta.

Więcej na temat Światowego Forum Miejskiego można przeczytać na: *gov.pl/wuf11* oraz *wuf.unhabitat.org*.

ENG

Urban greenery not only affects quality of life; it performs many useful functions. Trees regulate the temperature, purify the air and prevent soil erosion. Well-managed green spaces also bring tangible financial benefits. Researchers from the Warsaw University of Life Sciences (SGGW) estimate that Warsaw derives PLN 170 million annually from its trees. This is the value of their major health services, e.g. purifying the air by eliminating nitrogen dioxide, sulphur dioxide and particulate matter. They also "inhale" carbon dioxide and produce oxygen.

Therefore, it is not surprising that Polish cities are increasingly focusing on environmentally friendly solutions. And what is favourable for the environment inevitably benefits residents and attracts tourists. On average, half of Poland's urban population lives within a 5-minute walk from green areas. This percentage is expected to increase in the coming years. This is evidenced by the examples of Katowice, Krakow and Lodz.

A CONTINUOUS GREEN SYSTEM IN KATOWICE

Many people in Poland and around the world still associate Katowice with mining and industry. The city has a troubled past, especially in 1945-1989, when Poland was under Soviet tutelage. On 16 December 1981, there was a massacre of miners striking to protest the imposition of martial law. This is one of the most glaring examples of the brutality of the communist government. After 1989, Katowice underwent a huge transformation - from a typically industrial city to a modern businesses and services centre. Cutting edge industries have also been set up in industrial and technology parks. Katowice is an excellent example of a successful transformation.

Katowice now has one of the largest proportions of green areas in Poland. 42% of the city's area is forested, and 61% is biologically active (i.e. there is water and plants). The city uses these assets to its advantage by means of a "continuous green system". This will include existing parks and alleys, as well as new public spaces created in post-industrial and post-mining areas.

Park Wełnowiecki, together with the surrounding post

– zespół zbiorników wodnych powstały jako pozostałość po wyrobiskach piasku. Przez wiele lat teren ten był prawie niezagospodarowany, a już niebawem stanie się wzorcową inwestycją w błękitno-zieloną infrastrukturę i miejscem przyjaznym mieszkańcom.

OGRODY KRAKOWIAN

Kolejnym przykładem udanej transformacji jest Kraków. Kiedyś – sól w oku Stalina, który chcąc zmienić uniwersytecki charakter Krakowa, nakazał budowę huty, wokół której powstało mnóstwo zakładów przemysłowych. Dzisiaj – stolica usług dla biznesu, miasto przodujące w rankingach przyjazności dla inwestorów, jedna z najpopularniejszych destynacji podróżniczych oraz miejsce, w którym troska o środowisko ma szczególne znaczenie. Dbałość o zieleń w Krakowie jest tak ważna, bo miasto położone jest w niecce, przez co, zwłaszcza zimą, ma problemy z jakością powietrza. Wiele zostało już zrobione, by to zmienić. Dla przykładu od 2019 r. na terenie miasta obowiązuje całkowity zakaz palenia węglem i drewnem.

Od 2016 r. Kraków realizuje również projekt Ogrody Krakowian. W mieście powstają niewielkie przestrzenie zieleni, tzw. parki kieszonkowe. Ta idea zyskuje coraz większą popularność na całym świecie, a Kraków jest w awangardzie tych zmian. Obecnie w mieście jest już ponad 26 takich ogrodów i wciąż powstają projekty kolejnych.

ŁÓDŹ STAWIA NA WOONERF

Łódź to miasto, które kojarzy się z przemysłem włókienniczym, ulicą Piotrkowską i łódzką szkołą filmową. Nie wszyscy jednak wiedzą, że miasto, by mieszkało się w nim lepiej, tworzy tzw. woonerfy. Co to takiego? To estetyczne ulice o uspokojonym ruchu, z zachowaniem miejsc parkingowych oraz priorytetem dla pieszych i rowerzystów. W centrum Łodzi w woonerfy przekształcono już ponad 18 ulic. Elementem woonerfów są drzewa oraz inne formy zieleni. W 2024 r. będzie dobra okazja, by pochwalić się tymi rozwiązaniami. Miasto zostało gospodarzem tzw. Zielonego Expo (International Horticultural Exhibition).

Tekst powstał we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Instytutem Rozwoju Miast i Regionów. ■

JOIN THE DISCUSSION

You will be able to discuss solutions that are friendly to citizens and the environment at the World Urban Forum (WUF11) in Katowice on 26-30 June 2022. The WUF is the world's largest conference on urban issues. Urban policy specialists, city dwellers, and anyone concerned about cities is invited to participate in the discussion.

To learn more about the World Urban Forum, go to *wuf.unhabitat.org* or *gov.pl/wuf11*.

-mining heaps, where greenery has naturally sprouted up, is one implementation of this project. Soon this area - previously considered degraded - will have become a leisure and recreation complex. The Five Ponds Valley - a group of water reservoirs created as a remnant of sand pits - is also undergoing transformation. This area, almost completely undeveloped for many years, will soon become a model investment in blue and green infrastructure and a place friendly to residents.

GARDENS OF CRACOVIANS

Another example of a successful transformation is Krakow. The academic character of the city was salt in the eye of Stalin who ordered the construction of a huge steelworks around which a lot of industrial plants were built. Today, it is a business services centre, a city leading in investor friendliness rankings, a popular travel destination, and a place where environmental care is of prime importance. Caring for greenery in Krakow is especially important as the city is located in a basin. It therefore has problems with air quality, especially in winter. A lot has already been done to change this situation. For example, burning coal and wood has been prohibited in the city since 2019.

Krakow has also been implementing the "Gardens of Cracovians" project since 2016. Small green spaces, known as pocket parks, have been created in the city. This idea is gaining popularity around the world, and Krakow is at the forefront of these changes. There are over 26 of these gardens in the city area and more are in the planning stages.

LODZ BETS ON WOONERFS

Lodz is associated with the textile industry, Piotrkowska Street and the Lodz Film School. However, not everyone knows that the city has created woonerfs to make itself more liveable. A woonerf is a pretty street where traffic calming strategies are used. These are characterised by parking spaces and priority for pedestrians and cyclists. More than 18 streets in the centre of Lodz have already been transformed into woonerfs. Trees and other forms of greenery are additional features.

As the city is hosting the "Zielone Expo" (International Horticultural Exhibition) in 2024, it will have ample opportunity to showcase these redesigned streetscapes.

This text was written in collaboration with the Ministry of Development Funds and Regional Policy and the Institute of Urban and Regional Development. ■

© URZĄD MIASTA KATOWICE, URZĄD MIASTA ŁODZI, BOGUSŁAW ŚWIERZOWSKI/KRAKÓW.PL

WORLD URBAN FORUM
ELEVENTH SESSION

KATOWICE, POLAND | 26-30 JUNE 2022

TRANSFORMING OUR CITIES FOR A BETTER URBAN FUTURE

YOUR VOICE MATTERS.
REGISTER NOW AT
WUF.UNHABITAT.ORG

Organizers

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

Ministry of Development Funds and Regional Policy

KATOWICE
for a change

Strategic partner

IRMiR INSTITUTE OF URBAN AND REGIONAL DEVELOPMENT

MY POLAND Katowice

KOPALNIA POMYSŁÓW

A MINE OF POSSIBILITIES

tekst | by **MAGDALENA RUDZKA**

Dla niektórych skojarzenia z Katowicami wciąż pełne są węgla, kopalnianych szybów i przemysłu. Ze mną było podobnie, ale jak się okazuje, wynika to tylko z niewiedzy. Współczesne Katowice to miasto nowoczesne, ale w stałym dialogu ze swoją industrialną przeszłością.

Some still associate Katowice with coal, mine shafts and heavy industry. Such was the case with me, but that was due to pure ignorance. Katowice is a modern city in a constant dialogue with its industrial past.

Teren Strefy Kultury ze Spodkiem i Międzynarodowe Centrum Kongresowe z zieloną trawiastą „doliną" zamiast dachu.

The area of the Culture Zone with the Spodek Arena and the International Congress Center with a green, grassy 'valley' instead of a roof.

PL

Moje pierwsze zetknięcie z tym miastem rzeczywiście miało miejsce przy kopalnianym szybie – ale był on obiektem w supernowoczesnym Muzeum Śląskim. Od razu zrozumiałam, że Katowice swoje górnicze dziedzictwo twórczo i z sukcesem przekształcają. Na drugiej wizycie zupełnie wsiąkłam w zwiedzanie pięknych modernistycznych fragmentów, o których – jak się okazało – też niewiele wiedziałam. Obfitość kamienic i publicznych budynków z międzywojnia wciągnęła mnie na długie godziny. Takich dzielnic inne miasta mogą Katowicom tylko zazdrościć. A to był dopiero początek. Miasto jest tak różnorodne, że każdy znajdzie tu coś dla siebie, a głodny wrażeń turysta nie będzie mieć problemu z zapełnieniem czasu.

NA WŁASNE USZY

Od lat dla przyjeżdżających do stolicy Śląska, podobnie jak dla mnie, punktem charakterystycznym była wieża szybu kopalni. Dziś też tak jest, jednak położony w centrum i widoczny z daleka szyb Warszawa II pełni już zupełnie inne funkcje. Dostał drugie życie, stając się tarasem widokowym na kolorowe i nowoczesne Katowice. Jego przemiana była elementem rewitalizacji przestrzeni po dawnej kopalni. Na terenach tych powstała Strefa Kultury, miejsce unikatowe w skali nie tylko Polski, ale całej Europy. Powstały tu fascynujące gmachy Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia, Muzeum Śląskiego i Międzynarodowego Centrum Kongresowego. Strefę dopełniają: Spodek, czyli hala widowiskowo-sportowa nawiązująca bryłą do statku kosmicznego, oraz nowoczesny biurowiec KTW – najwyższy budynek w województwie śląskim.

Aby docenić wartość Strefy Kultury, nie potrzeba biletu, ale by poznać ją lepiej, warto się wybrać na kon-

ENG

My first encounter with this city actually took place in a mine shaft - it was an exhibit in the ultra-modern Silesian Museum. I immediately understood that Katowice was creatively and successfully transforming its mining heritage. During my second visit, I was completely immersed in exploring the beautiful modernist parts of the city, which, I have to admit, I knew very little about. The abundance of tenement houses and public buildings from the interwar period drew me in for hours. Other cities can only envy districts like these. And this was just the beginning. This city is so diverse that everyone will find something for themselves, and thrill-hungry tourists will have no problem filling in the day.

WITH MY OWN EARS

For people coming to the capital of Upper Silesia, and I was no exception, the mine shaft tower has long been the city's landmark. This is still the case, but the "Warszawa II" shaft, located in the city centre and visible for miles, serves a completely different function now. It has been given a new lease of life as a viewing terrace for colourful and modern Katowice. Its transformation was part of the revitalization of the former mining area. A space known as the Culture Zone has been established here. This is a unique place – not only in Poland, but in all of Europe, and undoubtedly the most impressive in the city. The fascinating buildings of the Polish National Radio Symphony Orchestra, the Silesian Museum and the International Congress Centre were built here. The area is complemented by the famous Spodek, a sports and entertainment hall resembling a spaceship, and the new KTW office building - the tallest building in the Silesian Voivodeship.

You do not need a ticket to appreciate the value of the Culture Zone, but if you want to get to know it better, it is worth going to a concert at the NOSPR (the Polish National Radio Symphony Orchestra) and visiting the Silesian Museum. The red brick of the NOSPR refers to the mining district of Nikiszowiec. This state-of-the-art building houses two concert halls, the acoustics of which are considered to be one of the best in the world. The black walls of the Great Concert Hall, which can seat 1,800 people, are reminiscent of coal. The acoustics of the room was designed by the Japanese Nagata Acoustics studio. Listening to a concert at the

Dolina Trzech Stawów, czyli po śląsku Sztauwajery, to zielony teren niecały kilometr od centrum miasta. The Three Ponds Valley, or Sztauwajery in Silesia, is a green area less than a kilometer from the city center.

Miasto można zwiedzać powstałym w 2020 r. szlakiem murali.

You can get to know the city by following the Murals Trail, established in 2020.

Wnętrze Wielkiej Sali Koncertowej w gmachu NOSPR. The interior of the Great Concert Hall in the NOSPR (the Polish National Radio Symphony Orchestra) building.

Katowicki Rynek, czyli jeden z głównych placów Śródmieścia, z Teatrem Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego. The Market Square in Katowice with the Silesian Theatre. It's, one of the main squares in the city centre.

Nikiszowiec: osiedle robotnicze dla górników kopalni Giesche wybudowane w latach 1908–1919. Dziś to cenny zabytek wpisany na listę pomników historii.
Nikiszowiec: a workers' housing estate for the miners of the Giesche mine, built in 1908–1919. Today it is a valuable monument entered on the list of historical monuments.

cert do gmachu NOSPR i zwiedzić Muzeum Śląskie. Czerwona cegła budynku NOSPR nawiązuje do górniczej dzielnicy Katowic – Nikiszowca. Gmach mieści dwie sale koncertowe, których akustyka (zaprojektowana przez japońską pracownię Nagata Acoustics) uważana jest za jedną z najlepszych na świecie. Czarne ściany Wielkiej Sali Koncertowej na 1,8 tys. miejsc przypominają pokłady węgla.

WIELOKULTUROWOŚĆ ŚLĄSKA

Muzeum Śląskie to kompleks budynków podobnie jak NOSPR powstałych na terenie dawnej kopalni Katowice. Są to m.in. zrewitalizowane dawne budynki maszynowni, stolarni i łaźni. Kompleks zaprojektowała austriacka pracownia Riegler Riewe Architekten, minimalnie ingerując w zastany krajobraz i wykorzystując do maksimum podziemną część kopalni Katowice. Główny budynek ma aż trzy podziemne poziomy doświetlane przez kilka szklanych prostopadłościanów. Muzeum jako instytucja istnieje jednak (z przerwami) już od 1929 r. i niestrudzenie opowiada o intelektualnym i artystycznym dorobku i wielokulturowości Śląska. „Byłą kopalnię węgla zamieniliśmy w unikatową kopalnię kultury" – to motto Muzeum. I rzeczywiście, znajdziemy tu kilka kolekcji sztuki, stałą wystawę o historii Śląska, ekspozycję scenografii teatral-

NOSPR is an aesthetic experience not only for the ears, but also for the eyes.

MULTICULTURAL SILESIA

The Silesian Museum is a complex of buildings erected, just like the NOSPR, on the site of the former Katowice mine. The complex includes revitalized engine room, carpentry shop, and bathhouse. It was designed by the Austrian studio Riegler Riewe Architekten, which interfered with the existing landscape as little as possible and utilised the underground part of the Katowice Mine as much as possible. The main building has 3 underground levels. Underground rooms are illuminated by several glass cuboids built on the ground. The museum, as an institution, has existed (albeit not continuously) since 1929 and has been tirelessly telling the story of the intellectual and artistic achievements, as well as the multiculturalism, of Silesia. "We have turned the former coal mine into a unique mine of culture" is the Museum's motto. Indeed, it has several art collections, a permanent exhibition on the history of Silesia, a collection of theatre and film scenery, a library with a reading room, an auditorium, and educational rooms. In short, the Silesian Museum is Katowice's "must see".

IRON-FRAME BUILDING

Katowice owes its dynamic development, as well as its

nej i filmowej, bibliotekę z czytelnią, audytorium i sale edukacyjne.

BUDOWNICTWO ŻELAZNO-SZKIELETOWE

Swój dynamiczny rozwój, a także obecną pozycję Katowice zawdzięczają boomowi przemysłowemu przełomu XIX i XX w. To właśnie Górny Śląsk był wtedy jedną z ważniejszych industrialnych przestrzeni na mapie Europy, a Katowice szybko stały się najbardziej znaczącym ośrodkiem miejskim tego obszaru. Młode miasto (Katowice uzyskały prawa miejskie dopiero w 1865 r.) zostało przyłączone do Polski w roku 1922, stając się stolicą nowego województwa śląskiego. Dla rosnącej lawinowo liczby mieszkańców powstawały nowe budynki – niektóre z nich dziś są atrakcjami Szlaku Moderny Katowickiej. Tworzy go 16 obiektów wybranych spośród całej zabudowy modernistycznej z lat 20. i 30. XX w. Prezentujące różnorodność funkcjonalno-użytkową międzywojennej architektury. Najbardziej zaskakujący z nich to chyba tzw. Drapacz Chmur. Na pierwszy rzut oka można by go wziąć za blok postawiony w latach 60. lub 70., tymczasem wybudowano go w 1935 r. Na tamte czasy był czymś zupełnie wyjątkowym w skali Europy: 14 pięter i 62 m wysokości. W 1931 r. w pobliskim kinie Rialto wyświetlano film *Budownictwo żelazno-szkieletowe, jego zasady i zastosowanie*, którym sporo czasu poświęcono właśnie jemu. Trafił też na katowickie pocztówki. Tak unikatowy adres był dostępny dla nielicznych – lokatorami gmachu byli m.in. Gustaw Holoubek, Kalman Segal i Kazimierz Kutz.

present status, to the industrial boom at the turn of the 20th century. Upper Silesia was then one of the most important industrial areas in Europe, and Katowice quickly became its major urban centre. The young city (Katowice obtained city rights only in 1865) was incorporated into Poland in 1922, becoming the capital of the new Silesian Province, with its own autonomy, and the seat of the Silesian Parliament. Its rapidly increasing population required new buildings - some of which are now featured on the Modernist Architecture Trail. This attraction consists of 16 specially selected modernist buildings from the 1920s and 1930s. These buildings showcase the functional and utility diversity of interwar architecture. The most surprising is probably the "skyscraper". At first glance, it could be taken for a block of flats built in the 1960s or 1970s. Yet, it was built in 1935. At the time, there was nothing like it in Poland or anywhere else in Europe. It has 14 floors and it is 62 m tall. It attained celebrity status even before construction was completed. In 1931, in the nearby Rialto cinema, the film "Iron-Frame Construction: Its Principles and Application" was shown. A great deal of footage was devoted to this construction . It can be also found on postcards from Katowice. Such a unique

„Byłą kopalnię węgla zamieniliśmy w unikatową kopalnię kultury" – to motto Muzeum Śląskiego.

"We have turned the former coal mine into a unique mine of culture" is the Silesian Museum's motto.

Na zwiedzenie wszystkich wystaw (stałych i czasowych) w Muzeum Śląskim trzeba przeznaczyć nawet pięć godzin. You need up to five hours to visit all the exhibitions (permanent and temporary) at the Silesian Museum.

SZTUKA ULICY

Szlak Moderny to nie jedyna ścieżka tematyczna w mieście. Można też podążać powstałym w 2020 r. szlakiem murali. Wystarczy odwiedzić stronę *murale.katowice.eu*, by poznać lokalizację kilkudziesięciu dzieł sztuki ulicznej.

Ostatnie lata to też wielki powrót neonów na ulice. W latach PRL-u śmiało można było określić Katowice najjaśniej rozświetlonym polskim miastem, z niemal tysiącem neonów rozsianych po wszystkich jego dzielnicach. Niektóre pokrywały prawie całe elewacje, jak na przykład ten na domu towarowym Pedant przy ul. 3 Maja. Chociaż większość z nich zniknęła, są rekonstruowane i ponownie doceniane. Od 2010 r. w Katowicach pojawiło się blisko sto nowych i zrekonstruowanych neonów, m.in. widowiskowy „Kot w butach". Nic dziwnego, że w końcu, w zeszłym roku, powstał też poświęcony im szlak.

Gdyby komuś pomysłów na Katowice było jeszcze za mało, to może wybrać się na Szlak Śląskiego Bluesa – tym bardziej że od ponad pięciu lat należą do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO jako miasto muzyki. Szlak prowadzi śladami dawnych i istniejących klubów muzycznych, z których przez lata słynął Śląsk, a Katowice szczególnie. To ścieżka multimedialna – zwiedzamy ją przy pomocy aplikacji na telefon, która prowadzi po mapie miasta i umożliwia słuchanie historii opowiadanych przez muzyków o każdym oznaczonym przystanku. Podsumowując, Katowice nie tylko wyglądają, ale i brzmią dobrze. ■

address was available to few – tenants have included Gustaw Holoubek, Kalman Segal, and Kazimierz Kutz.

STREET ART

Yet, the Modernist Architecture Trail is not the only thematic trail in the city - the authorities encourage tourists to follow different paths around Katowice. The Murals Trail, which was created in 2020, is a prime example. Go to murale.katowice.eu to find out where dozens of works of street art can be found. And if you find something that is not on the map, you can apply to have it included. Recent years have also witnessed the return of neon signs. During the communist period, Katowice could boldly be described as the Polish neon light capital and the brightest city in the country, with almost a thousand illuminated signs scattered throughout the city. Some covered almost entire elevations, such as the one on the "Pedant" department store at 3 Maja St. Although most of them have disappeared, they are being reconstructed and appreciated again. Since 2010, nearly a hundred new and reconstructed neon signs have appeared in Katowice, including the spectacular "Puss in Boots". Not surprisingly, a neon light trail was finally created last year.

The "Silesian blues trail" has been part of the UNESCO Creative Cities Network as a City of Music for over 5 years. This is a multimedia trail - a phone application guides you around the city where the musicians themselves tell you about old and excisting music clubs. To sum up: Katowice not only looks but also sounds good! ■

Katowicki Rynek to mieszanka stylów. Na zdjęciu: neobarokowa kamienica przy ul. Pocztowej 5.

The Market Square in Katowice is a mixture of styles. In the photo: a neo-baroque tenement house at 5 Pocztowa St.

© RADOSŁAW KAŹMIERCZAK/URZĄD MIASTA KATOWICE, RADEK GRZYBOWSKI/UNSPLASH, MICHAŁ JĘDRZEJOWSKI/MUZEUM ŚLĄSKIE, ADOBE STOCK (4)

ZMIEŃ TEORIĘ W DZIAŁANIE
WIEDZA-WARSZTATY-EKSPERCI

Łatwo zamówisz na **kultowy.pl**

KRÓLOWA KRASNOLUDKÓW

THE QUEEN OF GNOMES

tekst | by **MARIANNA KUCHARSKA**

Kochała podróżować, prowadziła magazyn dla kobiet, była działaczką społeczną i matką sześciorga dzieci, pisarką i tłumaczką. Kontrowersyjna i nowatorska. Maria Konopnicka.

She loved to travel, ran a women's magazine, was a social activist, a mother of six, a writer, and a translator. She was controversial and innovative. **Maria Konopnicka.**

PL

Tymczasem Krasnoludki w Królestwie, zaniepokojone długo nieobecnością Koszałka-Opałka, zatrwożone niknącymi zapasami jedzenia, zdecydowały, że wyślą śladami kronikarza następnego kamrata – Podziomka – dziadek zwykle czytał wolno i wyraźnie, żebym zdążyła wyobrazić sobie każde zdarzenie. Tak też sączył słowa utworu *O krasnoludkach i sierotce Marysi*, co chwila poprawiając spadające z nosa okulary. To było moje pierwsze zetknięcie z Marią Konopnicką. Miałam wtedy może z 6 lat, krótkie włosy i trochę bałam się krasnoludków. Kolejny raz usłyszałam o poetce w podstawówce, kiedy nauczycielka zadała przeczytanie *Naszej szkapy* – chyba płakałam podczas boleśnie realistycznej lektury o skrajnie biednej rodzinie z warszawskiego Powiśla. Głębiej zainteresowałam się jednak Konopnicką dopiero na studiach, kiedy rozkładaliśmy na czynniki pierwsze literaturę doby pozytywizmu. Ciekawiło mnie, jak wyglądała codzienność matki sześciorga dzieci (urodziła ośmioro, ale dwoje zmarło), żyjącej

ENG

Grandpa used to read slowly and clearly so that I could easily imagine everything. This is also how he used to chant the words of the song *Little Orphan Mary and the Gnomes*, adjusting his glasses whenever they slid down his nose. That's how I first came across Maria Konopnicka. I was 6 years old, had short hair and I was a bit scared of gnomes. I heard about the poet again in elementary school when we were assigned to read Nasza Szkapa. I can remember crying while reading the painfully realistic story about an extremely poor family from Powisle in Warsaw. I didn't really become interested in Konopnicka until university, when we were deconstructing the literature of the positivist era. I was curious about the everyday life of a mother of six (she actually gave birth to eight, but two died), who lived a modest life and who was forced to write her poems, short stories, reportages, critical and literary works in such a way so as to get them past the censors. She was also a true patriot who fought for women's rights, helped organise a protest against German repressions towards

1

2

1. Portret Marii Konopnickiej z roku 1897.
A portrait of Maria Konopnicka, 1897.

2. Zjazd rodzinny w Kapitule pod Łowiczem (1899 r.). W drzwiach Maria Konopnicka.
A family reunion in Kapitula near Lowicz (1899). Maria Konopnicka standing in the doorway.

skromnie, zmuszonej tak pisać (swoje wiersze, poematy, nowele, reportaże, prace krytycznoliterackie), by nie budzić czujności cenzorów (Polska była wówczas pod zaborami: rosyjskim, pruskim i austriackim). Ale też silnej patriotki, która walczyła o prawa kobiet, współorganizowała protest przeciwko niemieckim represjom wobec dzieci polskich we Wrześni oraz pomagała uwięzionym z przyczyn politycznych przez rosyjskie władze. I pomimo krytyki za brutalną szczerość i śmiałość poglądów niestrudzenie pisała. Dlatego kiedy 2022 ogłoszono Rokiem Marii Konopnickiej, przyznaję, że się ucieszyłam. Znów jest okazja, by wrócić do tej różnorodnej twórczości, której nie da się w pełni zrozumieć bez przyjrzenia się biografii Konopnickiej pełnej pęknięć, zakrętów i do końca niewyjaśnionych ścieżek.

PRAWDZIWY TALENT

Już sama data urodzenia, rok 1842, nie była taka oczywista – Konopnicka sukcesywnie odmładzała się o kilka lat, w dodatku o młodszym bracie mówiła jak o starszym. Za to wiadomo, że Maria Stanisława Wasiłowska przyszła na świat w Suwałkach, a dzieciństwo spędziła w Kaliszu. Kiedy miała 12 lat, zmarła jej matka, Marię i rodzeństwo

Polish children in Wrzesnia, and helped political prisoners held by the Russian authorities. And despite criticism for her brutal honesty and audacious views, she wrote tirelessly. I was therefore happy to see 2022 named the Year of Maria Konopnicka. This is yet another opportunity to return to her diverse works, which cannot be fully understood without some knowledge of the vicissitudes of her life, some of which have yet to be thoroughly explored.

TRUE TALENT

Not even the year of her birth, 1842, is known for certain. Konopnicka used to pass herself off as being several years younger than she was. She also kept describing her younger brother as being older than her. However, it is now known that Maria Stanisława Wasiłowska was born in Suwalki and that she spent her childhood in Kalisz. When she was 12, her mother died. Maria and her siblings were brought up by the father - a lawyer and belles lettres enthusiast. She was brought up in the Christian tradition and a spirit of passionate patriotism. At home, they read *The Imitation of Christ* by Thomas à Kempis, and the gospels and biblical parables.

„Konopnicka znała niemiecki, francuski, rosyjski, także czeski, angielski i włoski.

Konopnicka was proficient in German, French, Russian, Czech, English and Italian.”

Nie przychodzę ani uczyć dzieci, ani też ich bawić. Przychodzę śpiewać z nimi **– powiedziała o swoich utworach dla najmłodszych Maria Konopnicka. Do dziś większość z nich jest wznawiana.**

I come neither to teach children, nor to play with them. I come to sing with them. - said Maria Konopnicka about her works for the youngest. To this day, most of them are re-issued.

wychował zakochany w literaturze pięknej ojciec prawnik. Odebrała wychowanie w duchu żarliwego patriotyzmu i tradycji chrześcijańskiej. W domu czytywano *O naśladowaniu Chrystusa* Tomasza à Kempisa, ewangelie i przypowieści biblijne. Już jako dojrzała pisarka Konopnicka odwoływała się do Boga, jednak bardzo drażniła ją religijność na pokaz. W latach 1855–1856 uczyła się na pensji sióstr sakramentek w Warszawie, gdzie poznała Elizę Pawłowską (po mężu Orzeszkową), z którą przyjaźniła się przez całe życie. Dzięki korespondencji pisarek wiemy, co czytywała Maria, jakie wrażenie zrobiła na niej chociażby Florencja i jaką była gospodynią.

A wyszła za mąż już w wieku 20 lat – za starszego od siebie o 12 lat zubożałego ziemianina Jarosława Konopnickiego. Rok później młodzi wyjechali do Wiednia, potem Drezna (w obawie przed prześladowaniami Jarosława przez władze carskie). Małżeństwo przetrwało jednak 10 lat, bo poetka nie czuła się najlepiej w roli pani domu, której głównym zadaniem było dbać o dzieci i majątek,

As a mature writer, Konopnicka often referred to God, but she was irritated by ostentatious religious devotion. In 1855–1856, she studied at the convent of the Benedictine Sisters of the Holy Sacrament in Warsaw, where she met Eliza Orzeszkowa (then Pawłowska), with whom she remained friends all her life. Thanks to the surviving correspondence between the two writers, we know what Maria read, what impression Florence made on her and what kind of hostess she was.

At the age of 20, she married Jarosław Konopicki, an impoverished landowner 12 years her senior. A year later the couple left for Vienna and then Dresden (for fear of Jarosław being persecuted by the Tsarist authorities). The marriage, however, lasted only 10 years, because the poet was not happy in her role of lady of the house, which meant housework and childrearing. She did not want to be a kept woman either. What's more, not only did her husband constantly restrict her, but he had no interest in literature and did nothing to support her writing. However, she got support from none other

***O krasnoludkach i sierotce Marysi*, w Teatrze Nowej Warszawy (dzisiejszy Teatr Studio), 1950 r.**
Little Orphan Mary and the Gnomes, at the Theater of New Warsaw (today's Studio Theater), 1950.

nie miała też ochoty być jedynie utrzymanką męża, który nie dość, że ją stale ograniczał, to jeszcze nie podzielał fascynacji literaturą i nie wspierał, kiedy zaczęła pisać.

Wsparcie za to okazał Henryk Sienkiewicz, który pochwalił poemat *W górach*: „Co za śliczny wiersz, (…) sam się śpiewa jak jaki mazurek Szopena. Ta pani lub panna ma prawdziwy talent". To był ważny znak, poetka uwierzyła w siebie, rozstała się z mężem, zabrała dzieci i wyniosła się do Warszawy. *Z jaskółką czarną rzucam gniazdo moje, wioskę zieloną... Przede mną lecą jakieś niepokoje* – napisała w wierszu *Przed odlotem*. Zaczęła zarabiać jako korepetytorka i podróżować, a to do Włoch, a to do Niemiec, i tłumaczyć. Znała – uwaga – sześć języków obcych: niemiecki, francuski, rosyjski, potem też czeski, angielski i włoski. Przekładała utwory Heinricha Heinego, Paula Heysego czy Edmonda de Amicisa.

I była też w tamtym okresie „niewiastą mocno kochliwą" – jak określił ją socjolog Ludwik Krzywicki. W kulisach mówiło się, że co rusz zakochiwali się w niej jacyś młodzi mężczyźni.

Na 25-lecie pracy, w 1903 r., Konopnicka dostała od narodu dworek w Żarnowcu koło Krosna. Do pisarki wkrótce wprowadziła się jej przyjaciółka, malarka Maria Dulębianka. Wspólnie też sporo podróżowały – do Austrii, Francji, Niemiec, Włoch i Szwajcarii.

Z POCZUCIEM ODPOWIEDZIALNOŚCI

Dlaczego mimo popularności była i wciąż bywa niedoceniona przez wielu krytyków? Przede wszystkim jej twórczość w dużej mierze dyktowały potrzeby zarówno materialne (często podszyte także presją redaktorów), jak i atmosfera napięć społeczno-politycznych. Stąd także powtórzenia motywów, wątków, spostrzeżeń, głównie w utworach lirycznych. Te pierwsze utrzymane w duchu patriotyzmu były jednak bardzo chwalone, chociaż „fragmenty dramatyczne" wydane w 1881 r. w tomie *Z przeszłości* uznano za „myśli bezbożne i bluźniercze" za ukazywanie w nich prześladowanych przez Kościół wielkich uczonych. Także jako wyemancypowana redaktorka demokratycznego pisma dla kobiet *Świt* zbierała sporo negatywnych ocen od zachowawczej opinii publicznej.

W poezji z jednej strony manifestowała braterstwo z kultem nauki i postępu, z drugiej zwracała się ku nizinom społecznym, obnażała panującą tam nędzę i ciemnotę. Ponadto w podtekstach – jak ocenia prof. Henryk Markiewicz – „wyrażała tragizm niewoli, oburzenie na bezideowość »zepsutej Warszawy«, nakaz patriotycznej wierności

Walczyła o prawa kobiet oraz pomagała uwięzionym z przyczyn politycznych przez rosyjskie władze.

She fought for women's rights and helped political prisoners held by the Russian authorities.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości *Rota* Marii Konopnickiej była konkurentem *Mazurka Dąbrowskiego* do hymnu narodowego. After Poland regained independence, *Rota (The Oath)* competed with *Mazurek Dąbrowskiego (Poland Is Not Yet Lost)* for the status of the official national anthem.

than Henryk Sienkiewicz. He praised her poem *W górach (In the Mountains)*, saying that Konopnicka had real talent. This was an important sign for her - she started to believe in herself. She separated from her husband, took the children, and moved to Warsaw. Konopnicka began to support herself as a tutor, travelled to Italy and Germany, and worked as a translator. She was proficient in German, French, Russian, Czech, English and Italian. She translated works by Heinrich Heine, Paul Heyse and Edmondo de Amicis.

The sociologist Ludwik Krzywicki described her as "a very affectionate woman". Rumour had it that young men fell in love with her every so often. In 1903, after 25 years of work, the state gave Konopnicka a manor house in Zarnowiec near Krosno. Her friend, the painter Maria Dulębianka, soon moved in. The two travelled extensively around Austria, France, Germany, Italy and Switzerland.

WITH A SENSE OF RESPONSIBILITY

It's time to return to the question as to why, despite her popularity, Konopicki remains critically underrated. For one thing, her work was largely dictated by both material needs (she was often pressured by editors) and the socio-political tensions of the time. Hence the repetition of motifs, threads and observations. Her early works, in the spirit of patriotism, were highly praised. Yet the dramatic fragments included in *Z przeszłości*, published in 1881, were considered "impious and blasphemous thoughts" for showing great scholars being persecuted by the Church. Also as the emancipated editor of the democratic magazine for women Świt, she was highly criticized by conservative public opinion.

On the one hand, her writing exhibited an affinity for science and progress, but on the other, she turned to the subject of social lowlands, re-

Pomnik Marii Konopnickiej w Suwałkach stoi w parku nazwanym imieniem poetki. Odsłonięto go 10 września 2010 r.
The statue of Maria Konopnicka in Suwalki in the park named after the poet. It was unveiled on September 10, 2010.

> **Utwory dla dzieci były dalekie od nachalnego dydaktyzmu.**
>
> Her works for children were far from intrusive didacticism.

i nadzieję na przyszłe zmartwychwstanie ojczyzny". Patriotyczne nadzieje chyba najdobitniej wyraziła w wierszu *Rota* z 1908 r., który powstał pod wpływem oburzenia autorki germanizacją (nieco wcześniej, na przełomie 1901/1902 r., będąc za granicą, Konopnicka koordynowała jeden z protestów przeciwko brutalnym działaniom antypolskim w zaborze pruskim). Publicznie pieśń została po raz pierwszy wykonana 15 lipca 1910 r. w czasie uroczystości w Krakowie, w rocznicę 500-lecia zwycięstwa Polski w bitwie pod Grunwaldem. Potem była śpiewana jako hymn narodowy.

Nowele pisała od lat 80. XX w. aż do śmierci, stając się kontynuatorką osiągnięć Prusa, Sienkiewicza, a przede wszystkim swojej przyjaciółki Elizy Orzeszkowej, i portretując biografie różnych povealing its poverty and ignorance. In addition, as prof. Henryk Markiewicz claims, there was a subtext that "expressed the tragedy of captivity, indignation at the lack of ideology of 'broken Warsaw', an imperative of patriotic fidelity, and hope for future resurrection of the motherland." She expressed her nationalistic aspirations most eloquently in *The Oath* (1908), a poem that railed against Prussia's Germanization policies (a little earlier, being abroad at the turn of 1902, Konopnicka coordinated one of the protests against Prussia's brutal anti-Polish measures). *The Oath* was read in public for the first time on 15 July 1910 during a ceremony in Krakow to mark the 500th anniversary of Poland's victory in the Battle of Grunwald. Later, it served as the national anthem. She wrote novellas from the 1880s until her death, continuing the achievements of Prus, Sienkiewicz and, above all, her friend Eliza Orzeszkowa, and portraying biographies of various characters, including folk ones. *Mendel Gdański* condemned anti-Semitism. The short story was first printed in 1890 in *Przegląd Literacki*, and three years later it was included in the collection of novellas titled *Na Drodze (On the road)*. The collection also included *Dym* (where Konopnicka touches on the topic of the bond between a mother, prepared to make all manner of sacrifices, with her adult son who dies in a factory) and *Nasza Szkapa*. The latter employs an interesting narrative method - the story takes the form of memories of an infant, Wick Mostowiak, who lives in an extremely poor family in a tenement house in Powisle in Warsaw. In order to be able to support themselves, the family has to sell its belongings, among which there is their beloved nag. "Konopnicka's characters not only find themselves in tragic circumstances, but also know how to live through

PAKIET PRENUMERATY

30% taniej niż w kioskach

12 numerów
National Geographic
+ 12 numerów Travelera

233 zł

~~323 zł~~

KOD OFERTY:
NT184

DOSTAWA GRATIS
przez cały rok!

Zamów na kultowy.pl

lub u Opiekuna Prenumeraty:

+48 22 360 37 77 **bok@burdamedia.pl**

Patriotyczne nadzieje chyba najdobitniej wyraziła w wierszu *Rota* z 1908 roku.

She expressed her nationalistic aspirations perhaps most eloquently in *The Oath*, a poem from 1908.

staci, także ludowych. Jako głos przeciw antysemityzmowi powstał *Mendel Gdański*. Nowelę po raz pierwszy wydrukował w 1890 r. *Przegląd Literacki*, a trzy lata później znalazła się w zbiorku *Na drodze*, podobnie jak *Dym* (Konopnicka dotyka tematu więzi łączącej matkę gotową na wiele wyrzeczeń z dorosłym już synem, który ginie w fabryce) oraz *Nasza szkapa*. W tej ostatniej autorka zastosowała ciekawą metodę narracyjną – opowieść ma formę wspomnień kilkuletniego Wicka Mostowiaka, który żyje w skrajnie biednej rodzinie w kamienicy na warszawskim Powiślu. By móc się utrzymać, rodzina musi wyprzedać swój dobytek, m.in. ukochaną szkapę. „Bohaterowie Konopnickiej nie tylko znajdują się w sytuacjach tragicznych, ale i potrafią je świadomie, godnie, z poczuciem odpowiedzialności moralnej, a nieraz i heroizmem przeżywać" – podkreśla prof. Markiewicz. Zwraca także uwagę na różnorodność środków twórczych, dyscyplinę i celowość w ich uruchamianiu.

Szczególne miejsce w twórczości Konopnickiej zajmują utwory dla dzieci, o których sama autorka napisała: *Nie przychodzę ani uczyć dzieci, ani też ich bawić. Przychodzę śpiewać z nimi*. Jej rozbudzające wrażliwość utwory *O Janku Wędrowniczku*, *O krasnoludkach i sierotce Marysi* czy baśń poetycka *Na jagody* łączyły fantastykę z autentyzmem, żartem i powagą, ale dalekie były od nachalnego dydaktyzmu.

Stefan Żeromski napisał, że Konopnicka podsłuchiwała „uczucia i marzenia chłopa", Kazimierz Kelles-Krauz – że była „poetką najbardziej społeczną ze wszystkich poetów polskich", a Jan Lechoń: „chyba największą w naszej literaturze ofiarą zarówno biedy, która kazała jej zarabiać pisaniem patriotycznych »szlagierów«, jak też polskiego losu, który kazał poetom harować za polityków, księży i za wojsko." Zmarła na zapalenie płuc 8 października 1910 r. we Lwowie. Jej pogrzeb był niemal manifestacją polityczną, w której wzięło udział blisko 50 tys. osób. ■

them consciously, with dignity, moral responsibility and sometimes with heroism", emphasizes Prof. Markiewicz. He also draws attention to the variety of creative means that Konopnicka used, and her discipline and purposefulness in activating them.

Children's literature occupies a special place in Konopnicka's oeuvre. As she put it: "I come neither to teach children, nor to play with them. I come to sing with them." Her works *O Janku Wędrowniczku*, *O Krasnoludkach i Sierotce Marysi*, and the poetic fairy tale *Na Jagody* counterposed fantasy with authenticity, and jocularity with seriousness, but were far from intrusive didacticism.

Stefan Żeromski wrote that Konopnicka overheard "the feelings and dreams of a peasant", Kazimierz Kelles-Krauz that she was "the most social poet of all Polish poets", and Jan Lechoń said that: "She was probably the greatest victim in our literature of both poverty, which forced her to earn money writing patriotic 'hits', as well as the Polish fate, which made poets work hard for politicians, priests and the army." She died of pneumonia in Lviv on 8 October 1910. Her funeral was almost a political demonstration attended by nearly 50,000 people. ■

© POLONA.PL (5), NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE, LEOPOLD BUDE, BRONISŁAW MARION, WITIA/WIKIMEDIA COMMONS

PORADNIK PORUSZA WIELE ASPEKTÓW MĘSKIEGO ZDROWIA

Jeśli chcielibyście dowiedzieć się z jakimi problemami borykają się mężczyźni oraz jak zachować dobrą kondycję na dłużej – sięgnijcie po tę książkę! Przepisy na ulubione męskie potrawy w nowej odsłonie przygotował Grzegorz Zawierucha, zwycięzca programu MasterChef.

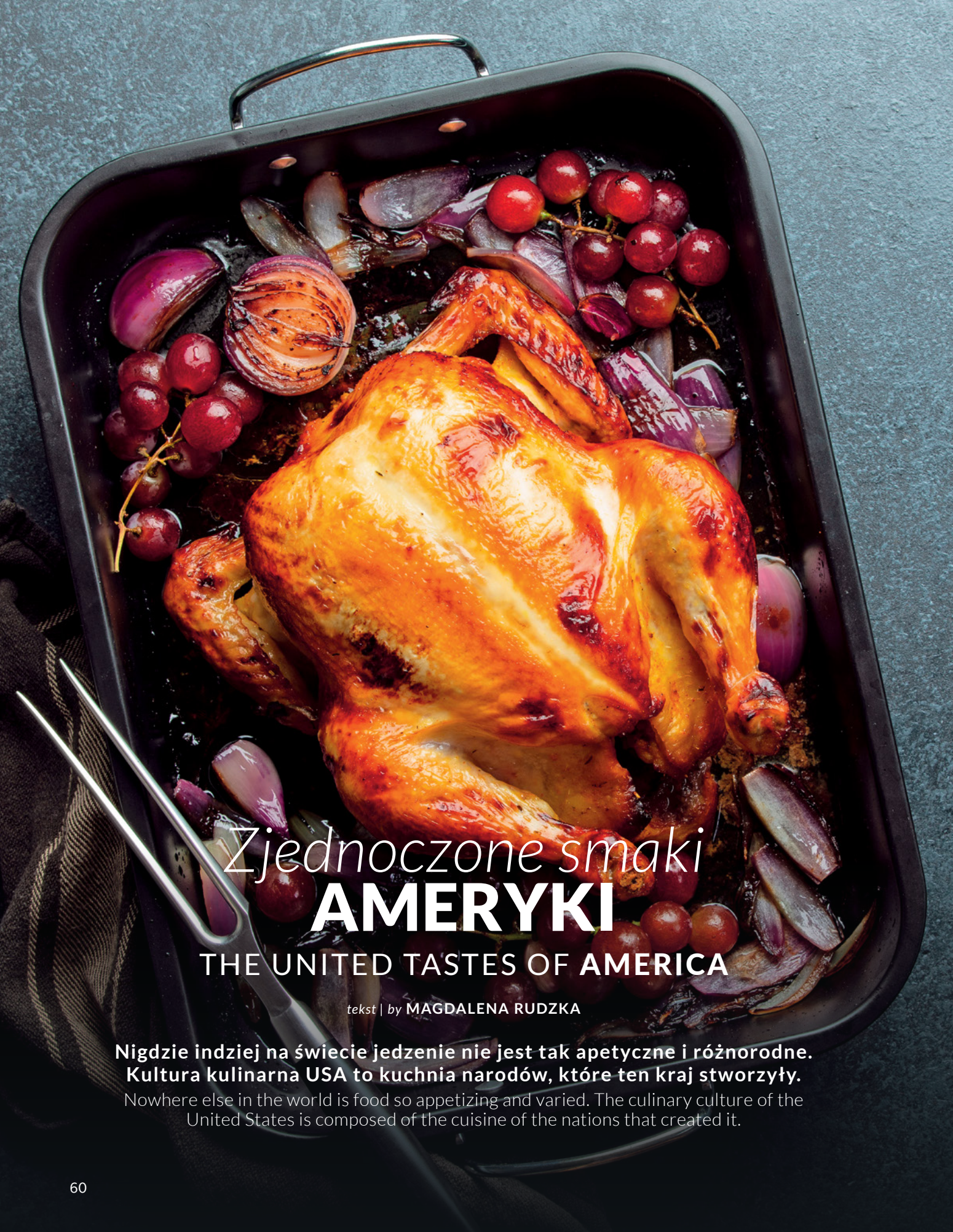

Zjednoczone smaki AMERYKI

THE UNITED TASTES OF **AMERICA**

tekst | by **MAGDALENA RUDZKA**

Nigdzie indziej na świecie jedzenie nie jest tak apetyczne i różnorodne. Kultura kulinarna USA to kuchnia narodów, które ten kraj stworzyły.

Nowhere else in the world is food so appetizing and varied. The culinary culture of the United States is composed of the cuisine of the nations that created it.

1

2

po lewej/on the left

INDYK TURKEY

Święto Dziękczynienia to w USA dzień równie ważny jak u nas Wigilia. Podawany wtedy obiad, z pieczonym indykiem w roli głównej, to najważniejszy posiłek roku. Piecze się go z nadzieniem z chleba, szałwii i warzyw korzeniowych.
Thanksgiving Day is as important in the USA as Christmas Eve. The dinner served then, with a roasted turkey in the leading role, is the most important meal of the year. The turkey is baked with a filling of bread, sage and root vegetables.

1. MAC&CHEESE

Czy to najbardziej kaloryczne danie naświecie? Być może. Ale też kwintesencja amerykańskiego umiłowania do comfort food. Makaron zapieka się w sosie beszamelowym z serem.
Is this the most caloric dish in the world? Perhaps. But it's also the quintessence of the American love of comfort food. The pasta is baked in béchamel sauce with cheese.

2. BAKED BEANS

Biała fasola pieczona w pomidorach to podobno danie wywodzące się z kuchni rdzennych Amerykanów. Z czasem, zaadaptowane przez angielskich kolonistów, stało się jednym z najpopularniejszych w USA. Podaje się je na kanapkach, do barbecue czy na piknikach.
White beans baked in tomatoes are said to originate in the cuisine of Native Americans. With time, adapted by English colonists, it became one of the most popular dishes in the USA. They are served on sandwiches, at barbecues and picnics.

Tradycyjny dodatek do świątecznego indyka to sos żurawinowy.

A traditional accompaniment to Thanksgiving turkey is cranberry sauce.

3

4

3. **STEK** STEAK

Podobnie jak np. w Argentynie, stek w USA to niemal instytucja. Pierwsze steakhousy powstały w Nowym Jorku w połowie XIX w. Amerykańskie steki, takie jak tomahawk czy new york strip, zdobywają popularność na całym świecie. Przyrządzanie każdego kawałka w odpowiedni sposób podniesiono w USA do rangi sztuki.
Steak in the US is almost an institution. The first steakhouses were created in New York in the mid-19th century. Tomahawk and new york strip, are gaining popularity all over the world. The proper preparation of each piece was elevated to the rank of art in the USA.

Porterhouse to amerykańska nazwa steku t-bone.

Porterhouse is the American name for a t-bone steak.

4. **CALIFORNIA ROLL**

Nie wszystkie rodzaje sushi narodziły się w Japonii. Tzw. california roll, czyli sushi na opak – z ryżem na wierzchu, a wodorostami nori w środku – powstała rzeczywiście w Kalifornii w latach 70. Pierwsze california rolls nie miały też w składzie surowej ryby: były więc bardziej przystępne dla ówczesnych Amerykanów.
Not all types of sushi were born in Japan. The so-called california roll, or reverse sushi roll - with rice on the top and nori seaweed in the middle - was actually created in California in the 1970s. The first California rolls did not contain raw fish, so they were more affordable for Americans at the time.

5. **CHILI CON CARNE**

Jednogarnkowe danie z mielonego mięsa, fasoli, pomidorów i chili. Powstało w Teksasie, a wymyślili je meksykańscy imigranci. Dziś jest jednym z symboli USA, do zjedzenia w każdym stanie. Przyczyniło się walnie do upowszechnienia papryki chili wśród Amerykanów.
A one-pot dish of minced meat, beans, tomatoes and chili. It originated in Texas and was invented by Mexican immigrants. It contributed significantly to the popularization of chili peppers among Americans.

5

6

7

8

Lobster roll powstała w Milford, w Connecticut, w 1929 r.

Lobster roll was created in Milford, Connecticut, in 1929.

6. LOBSTER ROLL

Jedna z najjaśniejszych gwiazd amerykańskiego panteonu kanapkowego. Lobster roll wywodzi się z Nowej Anglii. To bułka do hot doga, ale nadziana znacznie szlachetniejszymi składnikami niż parówka: mięsem homara, masłem, sokiem z cytryny, czasem posiekanym selerem lub szczypiorkiem.

One of the brightest stars of the American sandwich pantheon. Lobster roll hails from New England. It's a hot dog roll, but stuffed with much more noble ingredients than a sausage: lobster meat, butter, lemon juice, sometimes chopped celery or chives.

7. TACOS

Jedno z wielu dań, jakie wnieśli do amerykańskiej kuchni Meksykanie. Niewielkie okrągłe placuszki z mąki kukurydzianej nadziane różnymi dobrami były spożywane w Meksyku jeszcze przed pojawieniem się Europejczyków. Dziś tacos zjemy również w każdym amerykańskim mieście.

One of many dishes that Mexicans brought to American cuisine. Little round cornmeal pancakes stuffed with a variety of goodies were eaten in Mexico even before the advent of Europeans. Today, we can eat tacos in every American city.

8. HOMINY GRITS

Mało kto kojarzy USA z kaszką kukurydzianą – a jednak występuje tam lokalna odmiana tego dania. Hominy grits to kaszka z kukurydzy poddanej wcześniej procesowi nixtamalizacji, czyli gotowania w wodzie z dodatkiem wapnia. To wielusetletnia technika wywodząca się z Meksyku. Ziarna kukurydzy stopniowo jaśnieją i miękną.

Hominy grits is a corn porridge previously subjected to the nixtamalization process, i.e. cooking in water with the addition of calcium. This is a centuries-old technique that originated in Mexico. The corn kernels will gradually lighten and soften.

10

9

9. COBB SALAD

Ta sałatka to przykład typowo amerykańskiej obfitości. Jest niczym syty posiłek. W jej skład wchodzą: sałata, pomidory, chrupiący bekon, pieczony kurczak, jajko na twardo, awokado, ser i sos winegret.
This salad is an example of typical American abundance. It is like a filling meal. It consists of lettuce, tomatoes, crispy bacon, roasted chicken, hard-boiled egg, avocado, cheese and vinaigrette sauce.

10. HAMBURGER

Stek hamburski rzeczywiście pochodzi z Hamburga (był dość luksusowym produktem z dobrej jakości mielonej wołowiny). Dokładne miejsce narodzin hamburgera jako kanapki jest jednak przedmiotem sporów. Pierwsze lokale serwujące hamburgery działały w USA pod koniec XIX w.
The Hamburger steak is indeed from Hamburg (it was quite a luxury product made of good quality ground beef). The exact birthplace of the hamburger as a sandwich, however, is a matter of dispute. The first places serving burgers started operating in the USA at the end of the 19th century.

11. KURCZAK GENERAŁA TSO
GENERAL TSO'S CHICKEN

To najpopularniejsze chińskie danie w USA (chińskie dzielnice istnieją niemal w każdym ważniejszym mieście). Co ciekawe, prawdziwy generał Tso, czyli Zuo Zongtang, XIX-wieczny dowódca, nie ma z tym daniem jednak nic wspólnego. Smażone na chrupko kawałki kurczaka wieńczy dodawany na koniec sos słodko-kwaśny.
It's the most popular Chinese dish in the USA (Chinese neighborhoods exist in almost every major city). Interestingly, the real general Tso, i.e. Zuo Zongtang, a 19th-century commander, had nothing to do with this dish. These are crispy chicken pieces topped with a sweet and sour sauce.

Mięso do hamburgera powinno mieć 20 proc. tłuszczu. To zapewni soczystość.

The meat for the hamburger should contain 20 percent of fat. This will make the steak juicy.

12. KEY LIME PIE

Rodzaj cytrusowej tarty, ale key lime pie jest znacznie mniej pracochłonny niż np. francuska tarta cytrynowa. Spód robi się błyskawicznie z ciasteczek digestive i masła. Kremowy wierzch to oczywiście sok i skórka z limonek, mleko skondensowane oraz żółtka. Czasami wierzch przyozdabia się bitą śmietaną lub warstwą bezy.
It's a kind of citrus tart, but the key lime pie is much less laborious than, for example, a French lemon tart. It takes no time to make the bottom of digestive cookies and butter. The creamy top is lime juice and peel, condensed milk and egg yolks. Sometimes the top is decorated with whipped cream or a layer of meringue.

©ADOBE STOCK (14), ISTOCK (2)

11

12

13. BANANA SPLIT

Jest jedną z odmian sundae, co oznacza mniej więcej deser lodowy. Na banana split składają się: przekrojony wzdłuż banan podany z trzema rodzajami lodów i polany słodkim syropem. Wariacji jest co niemiara. Deser jest kwintesencją amerykańskiego comfort food.
It is one of the varieties of sundae, which is more or less an ice cream dessert. A banana split consists of a banana sliced in half lengthwise, served with three types of ice cream and topped with sweet syrup. There are plenty of variations. This dessert is the quintessence of American comfort food.

13

14

14. CORNBREAD

Kukurydza to najważniejsza roślina uprawiana w USA. Nic zatem dziwnego, że wykorzystuje się ją na wiele sposobów. Jednym z najbardziej tradycyjnych przepisów jest chleb kukurydziany, jeden z podstawowych produktów kuchni południa USA. Je się go na śniadanie, podaje do barbecue czy chili con carne.
Corn is the most important crop in the United States. No wonder then that it is prepared in many ways. One of the most traditional recipes is cornbread, which is the staples of southern US cuisine. It is eaten for breakfast.

W USA zjada się rocznie 7 mld ciasteczek z czekoladą.

In the USA, 7 billion chocolate chip cookies are eaten annually.

15

15. CHOCOLATE CHIP COOKIE

Te maślane ciasteczka z fragmentami czekolady są w USA wszechobecne. Wymyśliła je Ruth Graves Wakefield, szefowa kuchni w restauracji Toll House Inn w mieście Whitman, w 1938 r. Piecze się je na tyle krótko, żeby czekoladowe kuleczki nie zdążyły się rozpuścić.
These chocolate chip butter cookies are ubiquitous in the United States. They were invented in 1938 by Ruth Graves Wakefield, chef at the Toll House Inn restaurant in Whitman. They are baked short enough for the chocolate bits not to melt.

© ADOBE STOCK

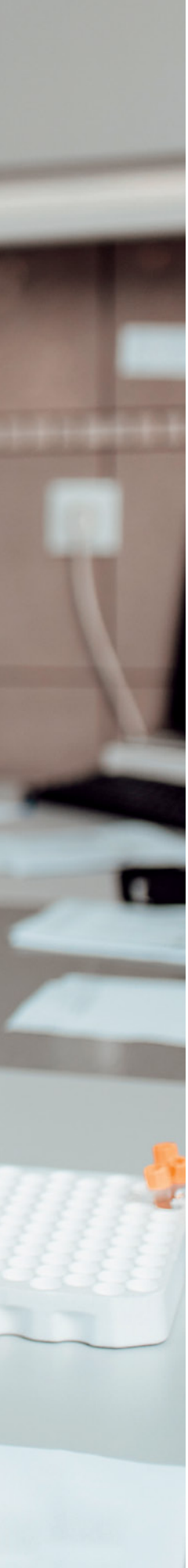

SPRAWDZAM
WE'RE TESTING

tekst | by **ANNA CZERSKA**

W diagnostyce COVID-19 dysponujemy dwoma rodzajami testów – wymazami i testami z krwi.

There are two types of COVID-19 diagnostic tests: swabs and blood tests.

PL

Pierwszy etap to diagnostyka czynnego zakażenia, czyli wymazy. Materiałem do badania jest najczęściej wymaz z nosogardła. Ponieważ nie każdy jednak może taki wymaz mieć (skrzywiona przegroda nosa lub pobranie jest dużym stresem), ALAB laboratoria proponuje badanie ze śliny. Tak pobrany materiał jest następnie poddawany testom – antygenowemu lub PCR.

W teście antygenowym oznaczamy charakterystyczne dla wirusa SARS-CoV-2 białko antygen. W teście PCR materiał genetyczny – RNA wirusa. Obydwa testy potwierdzają czynne zakażenie.

Drugi etap to testy z krwi pokazujące, czy przeszliśmy zakażenie lub reakcję na szczepienie. Do niedawna dysponowaliśmy tylko jednym rodzajem takich testów – badały poziom przeciwciał, które organizm wytworzył po kontakcie z wirusem. Badanie przeciwciał IgG jest cennym badaniem obrazującym tzw. odpowiedź humoralną organizmu na kontakt z wirusem lub ze szczepionką. Ale wiedzieć należy, iż odpowiedź humoralna nie jest jedyną reakcją immunologiczną, jaką możemy zaobserwować. Drugim typem odpowiedzi jest odpowiedź komórkowa. Jedyne laboratorium, w którym możemy to na dzisiaj zbadać, to ALAB laboratoria. W badaniu, które potwierdza odpowiedź komórkową na przechorowanie lub zaszczepienie, ocenia się aktywność limfocytów T, które rozpoznają antygen koronawirusa SARS-CoV-2. Aktywność limfocytów T jest wykrywalna dłużej niż przeciwciała, których poziom stopniowo się zmniejsza. ■

ENG

The first stage is to diagnose an active infection using swabs. The material for the examination is a nasopharyngeal swab. However, not everyone can have such a swab (when having a deviated septum of the nose or when the actual collection is stressful). In this case, ALAB Laboratories offer a saliva test. The collected material is then subjected to antigen or PCR tests.

The antigen test determines whether the protein -antigen that characterises the SARS-CoV-2 virus is present, whereas the PCR test identifies the viral RNA. Both tests confirm active infection.

Stage II includes blood tests to show whether we have had an infection or to examine the immune system's reaction to the vaccination. Until recently, we had only one type of test – one which checked the level of antibodies that the organism produced after contact with the virus. Testing for IgG antibodies is valuable for assessing the body's humoral response to exposure to a virus or a vaccine. But you should be aware that the humoral response is not the only immune response we can observe. The second type of response is the cellular response. Only ALAB Laboratories have the facitlities to test it. The test that confirms the cellular response to the disease or the vaccination measures the activity of T cells that recognize the SARS-CoV-2 coronavirus antigen. T cell activity is detectable longer than antibodies, the levels of which gradually decline. ■

więcej na: ***wymazlab.pl***

PIELĘGNACJA *włosów*
Hair TREATMENT

Po przejściu mniej lub bardziej poważnej choroby zdarza się, że siły potrzebne do odbudowy stanu zdrowia nie pozwalają na zachowanie pożądanej kondycji włosów. Jak poradzić sobie z tym problemem, rozmawiamy **z trycholożką Agnieszką Trepką.**

Sometimes, while recovering from a more or less serious disease, our organism doesn't have the strength to maintain our hair in the proper condition. We talk about methods of dealing with this problem with **trichologist Agnieszka Trepka**.

tekst | by **LENA IWAŃSKA**

Agnieszka Trepka

PL

Wiele osób, które chorowały, narzeka na nadmierne wypadanie włosów. Dlaczego?

Każda choroba osłabia organizm. Leki, gorsze odżywianie, stres – wszystko może spowodować wzmożone wypadanie włosów, które nazywamy łysieniem telogenowym.

Dlaczego tak ważna jest szybka reakcja?

Ponieważ skutkiem zaistniałej w organizmie sytuacji jest przedwczesne skrócenie fazy wzrostu włosa, co skutkuje dużym i nagłym przerzedzeniem ilości włosów. Szybka reakcja i włączenie kuracji trychologicznej przerwie ten proces.

Czy to jest problem przejściowy?

Tak. Łysienie telogenowe jest odwracalne, ale powrót do normalności może chwilę potrwać. Indywidualnie dobrana kuracja i uczciwe stosowanie preparatów wzmocni cebulki i spowoduje szybki odrost włosów.

Jak diagnozuje się problem?

Każdego dnia w naturalny sposób tracimy średnio do 100 włosów. Kiedy w sposób zauważalny widzimy, że wypada ich więcej, warto zacząć się obserwować, potem zdiagnozować. W gabinecie u trychologa przeprowadza się badanie skóry głowy i do niej dobiera się kurację. Czasem zlecane są dodatkowe badania. Skalp ogląda się w gabinecie przy pomocy trychoskopu, który umożliwia szybką diagnozę. Trycholog ocenia kondycję organizmu, włosów i skóry głowy oraz dobiera gabinetową i domową kurację, w skład której wchodzą suplementacja, pielęgnacja i zabiegi. ■

EN

Many people who have suffered from a disease complain of excessive hair loss. Why?

Any disease weakens the body. Drugs, malnutrition, stress - anything can cause increased hair loss which we call telogen baldness.

Why is a quick reaction so important?

Because this situation results in the body's premature shortening of the hair growth phase, the consequence of which is large and sudden thinning of the amount of hair. A quick reaction and institution of trichological treatment will stop this process.

Is this a temporary problem?

Telogenous hair-loss is reversible, but it may take a while. An individually selected treatment and religious use of proper products will strengthen the bulbs.

How is the problem diagnosed?

Every day we naturally lose to a hundred hairs on average. When we see that noticeably more hair is falling out, we should start observing our scalp more closely, then diagnose the problem. The examination of the skin of the head shall be carried out at the trichologist's office and shall be followed by proper care. Sometimes additional examinations are prescribed. The patient has the scalp examined in the office with a trichoscope, which enables fast diagnosis. A trichologist assesses the condition of the whole organism, the hair and the scalp and chooses proper procedures to be carried out in the doctor's office, as well as at home, which include supplementation, care and treatments. ■

agnieszkatrepka.pl

©PRZEMEK PACZKOWSKI

Coraltravel

PREMIERA

LATO '22

TURCJA
GRECJA
BUŁGARIA
HISZPANIA
EGIPT
TUNEZJA

DZIECI POBYT **GRATIS**

WYLOTY Z **12 LOTNISK**

DODATKOWE **UBEZPIECZENIA**

ZMIANY REZERWACJI **BEZ POWODU**

Rezerwuj w biurach podróży w całej Polsce lub online na www.coraltravel.pl

GROUP OF COMPANIES OTI

1

3

VERSACE

2

4

ŚMIAŁO

LET'S GO BOLD

Moda karnawałowa rządzi się swoimi prawami. Nie bójmy się zatem łączyć stylów, kolorów i dodatków.

Carnival fashion follows its own rules.
So let's not be afraid to mix styles,
colours and accessories.

5

6

7

1. Okulary VERSACE, 599 zł VERSACE sunglasses PLN 599^ **2. Sukienka ALTUZARRA, 4299 zł** ALTUZARRA dress PLN 4299^ **3. Bezprzewodowe sportowe słuchawki JBL Endurance Race odporne na wodę i kurz, 459 zł** JBL Endurance Race wireless, sport, water and dust resistant headphones PLN 459 **4. Nausznica ALEXANDER MCQUEEN, 2099 zł** ALEXANDER MCQUEEN ear cuff PLN 2099^ **5. Skórzana torebka JACQUEMUS, 1929 zł** JACQUEMUS leather tote PLN 1929^ **6. Szpilki CHRISTIAN LOUBOUTIN, 2899 zł** CHRISTIAN LOUBOUTIN stilettos, PLN 2899^ **7. Srebrna bransoletka THOMAS SABO, 199 zł** THOMAS SABO silver bracelet PLN 199 (**dostępna w sklepach Baltona Duty Free na Lotnisku Chopina lub na *sklep.baltona.pl***
Available at Baltona Duty Free stores at Chopin Airport or at *sklep.baltona.pl)*

^produkt dostępny na mytheresa.com *^product available at mytheresa.com*

©M.P., IMAXTREE

JBL
by HARMAN

pl.jbl.com

Słuchawki prawdziwie bezprzewodowe

REFLECTMINI NC

Zaprojektowane z myślą o ruchu, specjanie dla Twoich potrzeb
Dzięki JBL Signature Sound i Active Noise Cancelling dokanałowe słuchawki sportowe JBL Reflect Mini NC są idealnym towarzyszem aktywnego stylu życia.

TUNE 230NC TWS

Aktywna redukcja hałasu z funkcją Smart Ambient
Prawdziwie bezprzewodowe słuchawki z funkcją redukcji hałasu i Smart Ambient. Brzmienie JBL Pure Bass, 4 mikrofony, do 40 godz. pracy (10 godz. pracy słuchawek i 30 godz. zapasu w etui ładującym). Odporność na zachlapanie i pot (IPX4), komfortowe dopasowanie, aplikacja JBL Headphones.

LIVE PRO+ TWS

Więcej muzyki, mniej hałasu
Prawdziwie bezprzewodowe słuchawki dokanałowe z redukcją hałasu. Do 28 godzin odtwarzania z ładowaniem bezprzewodowym Qi (7 godz. pracy słuchawek i 21 godz. doładowania z etui ładującego). Szybkie parowanie Google. Ochrona przed zachlapaniem (IPX4).

PRESTIGE ZONE

POCZUJ SIĘ WYJĄTKOWO Feel special

Orientalne spa z zabiegami ajurwedyjskimi i jogą, olbrzymia strefa zabaw dla najmłodszych, świetna kuchnia, luksusowe wnętrza, eleganckie apartamenty, piękny widok na najdłuższe jezioro w Polsce oraz funkcjonalne centrum konferencyjne. Witamy w pięciogwiazdkowym GrandHotelu Tiffi w Iławie! Nawet najbardziej wymagający klienci wyjeżdżają stąd zachwyceni.

An oriental spa with ayurvedic treatments and yoga, a gigantic playground area for the youngest guests, great cuisine, luxurious interiors, a beautiful view of the longest lake in Poland, and a functional conference center. Welcome to the five-star Grand Hotel Tiffi in Ilawa! Even the most demanding customers leave this place delighted.

więcej | more: ***grandhotel.tiffi.com***

1

3

2

1, 2. Nosalowy Dwór Resort & Spa.
3. Nosalowy Park Hotel & Spa.
1.,2. Nosalowy Dwór Resort & Spa
3. Nosalowy Park Hotel & Spa

ZIMOWY WYPOCZYNEK Winter recreation

Niezależnie, czy podróżujesz z dziećmi, czy szukasz kameralnego hotelu 5-gwiazdkowego z bogatą ofertą après-ski, w hotelach Nosalowy znajdziesz swoje miejsce na komfortowy i bezpieczny wypoczynek w najlepszym stylu. Nosalowy Park Hotel & Spa to elegancki, kameralny hotel w centrum Zakopanego. Resort Nosalowy Dwór to wymarzone miejsce na rodzinny wypoczynek.

Regardless of whether you travel with children or looking for an intimate 5-star hotel with a wide range of Après - ski, in the Nosalowy Hotels you will find your place for a comfortable and safe rest in the best style. The Nosalowy Park Hotel & Spa is an elegant, intimate hotel in the center of Zakopane. The Nosalowy Dwor Resort is a perfect place for a family holiday.

więcej | more: ***nosalowypark.pl; nosalowy-dwor.eu***

© M. P.

ROCZNA PRENUMERATA

w tym 3 miesiące GRATIS

Zawsze przed premierą w kioskach

12 numerów National Geographic

139 zł

~~203 zł~~

KOD OFERTY:
NG139

DOSTAWA GRATIS przez cały rok!

Zamów na kultowy.pl

lub u Opiekuna Prenumeraty:

+48 22 360 37 77 bok@burdamedia.pl

WYDOBYĆ PIĘKNO

Bring out the beauty

Naturalny wygląd to na szczęście coraz popularniejszy trend. Nowoczesna technologia i nieograniczony dostęp do kosmetyków stanowią obietnicę, którą spełniają eksperci z Kliniki Strzałkowski. Jej założyciel dr Franciszek Strzałkowski wykorzystuje tu zdobyte za granicą doświadczenie – jest bowiem pomysłodawcą wielu autorskich metod dbania o kondycję skóry, które przynoszą efekty, a nie wymagają wielu wizyt. Pacjenci i pacjentki z reguły są osobami bardzo zajętymi, a my umożliwiamy im osiągnięcie pożądanych efektów w szybkim czasie. Jest to jedno z zadań medycyny estetycznej, które realizujemy w naszej klinice pod hasłem: „Tu czuję się pięknie".

Fortunately, a natural look is an increasingly popular trend. Modern technology and unlimited access to cosmetics are a promise, which can be fulfilled by the experts from Klinika Strzałkowski. Its founder, Dr. Franciszek Strzałkowski, using the experience he gained abroad - has created many original methods of skincare, which are effective but do not require many visits at the clinic. The patients are usually very busy people, and we help them achieve quick results. It is one of the tasks of aesthetic medicine, which we fulfill in our clinic in accordance to the slogan "I feel beautiful here".

więcej | more: ***klinikastrzalkowski.pl***

PRESTIGE ZONE

RELAKS W ZAMKU

Relaxation in a castle

Tu rozpieszcza się zmysły. Doskonałym jedzeniem na bazie naturalnych składników, także w wersji wege oraz bez glutenu. Holistycznymi zabiegami w pierwszym Spa by L'Occitane w Polsce oraz różnymi formami odpoczynku. Romantyczny piknik na trawie, w cieniu drzew, weekendowe zajęcia jogi, a może spacer wśród malowniczych stawów, po terenie objętym ochroną przyrody? Wrażenie robią też tarasy wypoczynkowe, nowoczesny przeszklony basen oraz piwniczka z winami. Jednak największą atrakcją tego miejsca jest wystawa sztuki na łonie natury.

Here you can pamper your senses with excellent food, based on natural ingredients, also in vegeterian and gluten-free versions, and with holistic treatments and various forms of leisure. It's the first Spa by L'Occitane in Poland. A romantic picnic on the grass, in the shade of trees, weekend yoga classes, or maybe a walk among picturesque ponds in a protected area? The leisure terraces, the modern swimming pool with glass walls and the wine cellar are also impressive. However, the biggest attraction of this place is the art exhibition in the bosom of nature.

więcej | more: ***uroczysko7stawow.pl***

©POSPIESZNI.PL. PRACOWNIA IMAGO, M.P.

LOT info

SIATKA POŁĄCZEŃ
ROUTE NETWORK **76**

FLOTA
FLEET **78**

ROZRYWKA POKŁADOWA
IN-FLIGHT ENTERTAINMENT **86**

BAGAŻ
BAGGAGE **89**

Bądź naszym Gościem
Be our Guest

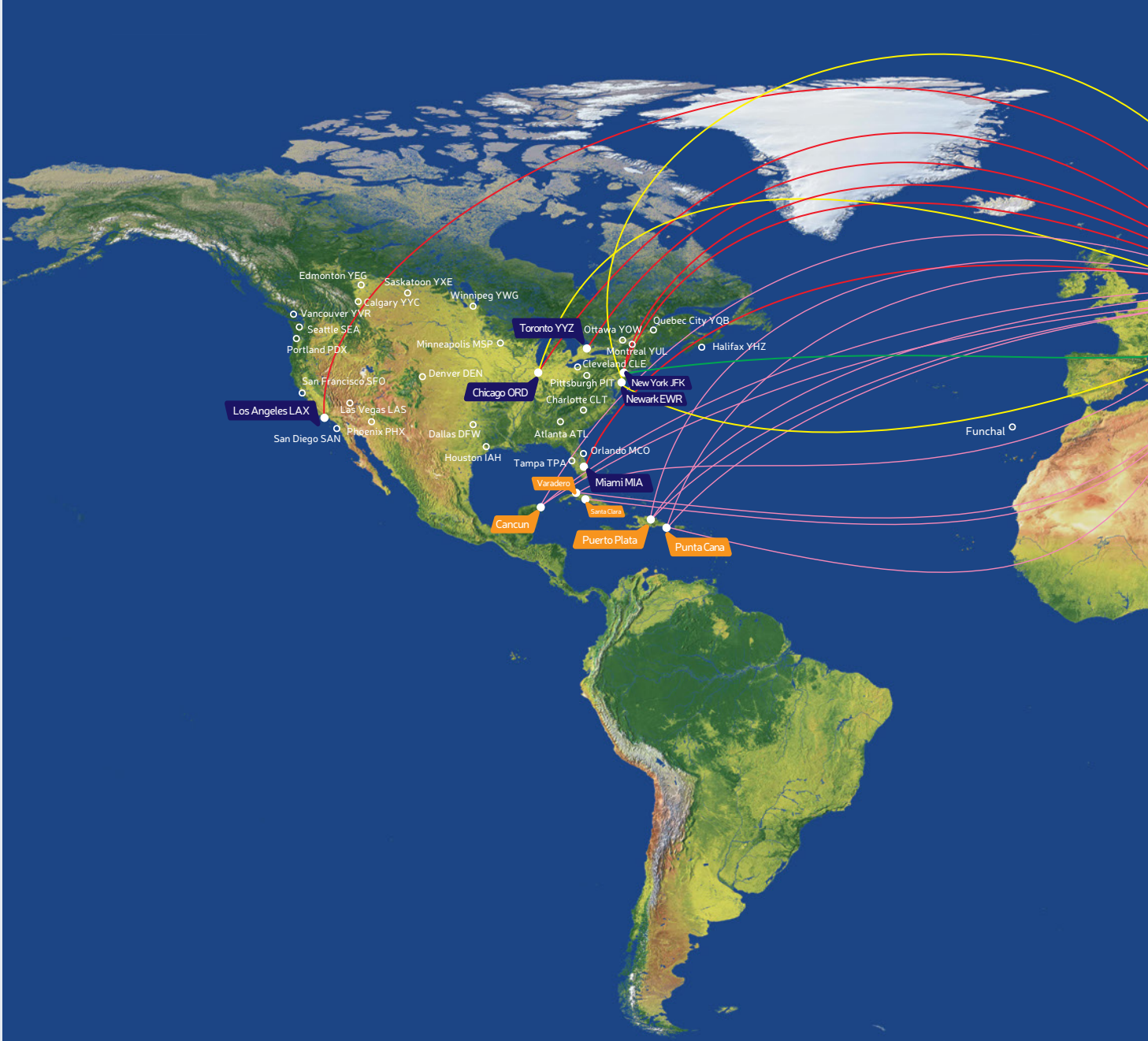

połączenia regularne LOT-u z portu przesiadkowego w Warszawie | LOT schedule services from LOT Warsaw Hub

połączenia regularne LOT-u z portu przesiadkowego w Budapeszcie | LOT schedule services from LOT Budapest Hub

regularne połączenia regionalne LOT-u | LOT regional schedule services

połączenia czarterowe LOTu | LOT charter services

połączenie code-share | code-share services

kierunki code-share | code-share destinations

Heraklion **kierunki wakacyjne |** Holiday Destinations

Corfu **kierunek regularny sezonowy |** regular seasonal destination

Stan na 12/01/2022 | Status as of 12JAN22

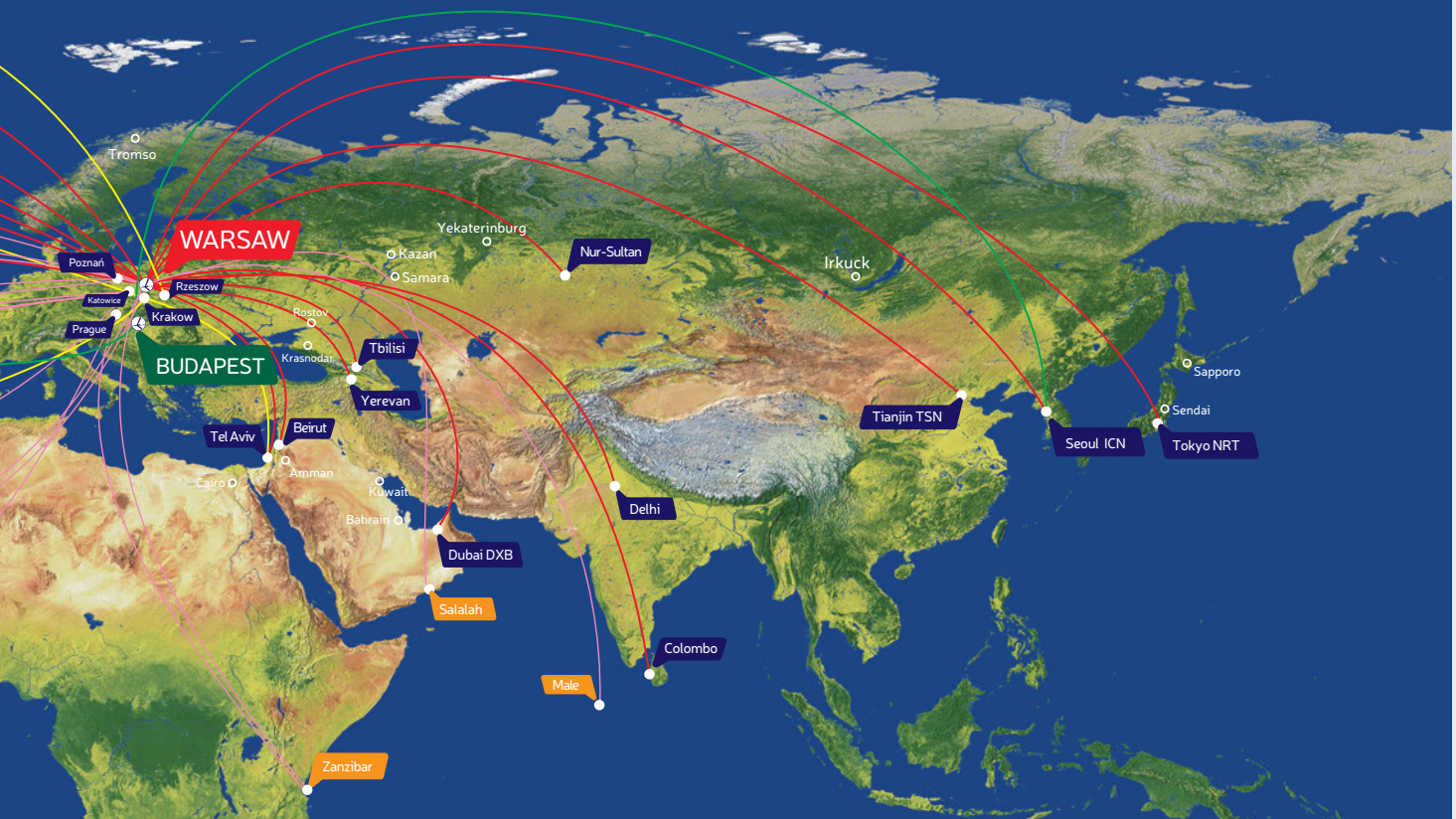

SIATKA POŁĄCZEŃ Route network

lot.com

SAMOLOTY DALEKODYSTANSOWE Long-haul aircraft

	Boeing 787-9 Dreamliner	Boeing 787-8 Dreamliner
Liczba | Number in fleet	7	8
Długość I Length	62,82 m	56,72 m
Rozpiętość I Wing span	60,17 m	60,17 m
V przelotowa I Cruising speed	875 km/h	875 km/h
Zasięg max I Range	13 350 km	12 650 km
Liczba miejsc BC/PEC/EC I Capacity	24/21/249	18/21/213

SAMOLOTY ŚREDNIO- I KRÓTKODYSTANSOWE Medium and short-haul aircraft

	Boeing 737 MAX 8	Boeing 737-800
Liczba | Number in fleet	5	6
Długość I Length	39,52 m	39,47 m
Rozpiętość I Wing span	35,92 m	35,78 m
V przelotowa I Cruising speed	839 km/h	834 km/h
Zasięg max I Range	5750 km	5435 km
Liczba miejsc I Capacity	186	186/168**

	Embraer 195	Embraer 190	Embraer 175	Embraer 170
Liczba | Number in fleet	15	4	12 ***	6
Długość I Length	38,65 m	36,24 m	31,68 m	29,90 m
Rozpiętość I Wing span	28,72 m	28,72 m	26,00 m	26,00 m
V przelotowa I Cruising speed	870 km/h	863 km/h	870 km/h	870 km/h
Zasięg max I Range	3990 km	3461 km	3300 km	3700 km
Liczba miejsc I Capacity	118/112**	106	82	76

	Bombardier DHC-8Q400
Liczba | Number in fleet	12
Długość I Length	32,83 m
Rozpiętość I Wing span	28,42 m
V przelotowa I Cruising speed	666 km/h
Zasięg max I Range	2500 km
Liczba miejsc I Capacity	78

** **w zależności od wersji** I **depending on the version
*** **w tym dwa do dyspozycji rządu** I *** including two aircraft at the government's disposal

BEZPIECZEŃSTWO NA POKŁADZIE SAMOLOTÓW LOT I Safety on board LOT aircraft

Podczas całego lotu obowiązkowe jest zakrywanie nosa i ust za pomocą maseczki (z wyjątkiem dzieci do lat 5 i osób o znacznym stopniu niepełnosprawności). Maseczki można zdjąć na czas posiłku | A protective mask covering nose and mouth is required during the entire journey (except for children under 5 and persons with severe disabilities). Masks can be removed during a meal

Podczas lotów powrotnych do Polski z zagranicy obowiązkowe jest wypełnienie Kart Lokalizacji Pasażera i Deklaracji Zdrowia | On return flights to Poland it is mandatory to fill in Passenger Locator Form and Health Declaration

Zakaz palenia (również papierosów elektronicznych) | No smoking (including e-cigarettes)

Nie pijemy alkoholu wniesionego na pokład lub kupionego w Duty Free | Do not drink alcohol brought on board or purchased in Duty Free

Podczas startu i lądowania laptop musi być wyłączony i umieszczony w kieszeni fotela lub na półce, a z telefonów komórkowych pasażerowie mogą korzystać wyłącznie w trybie samolotowym. Wizerunek członków załóg podlega ochronie prawnej. Uprzejmie prosimy o uszanowanie prywatności i niefotografowanie/niefilmowanie naszych pracowników, a także o nierozpowszechnianie wizerunku bez ich zgody. | During take-off and landing, laptops must be switched off and placed in the back seat pocket in front of you or on the shelf, and mobile phones can only be used in aeroplane mode. The image rights of cabin crew members are protected by law. Please respect their privacy and do not photograph/film our staff and do not disseminate their image without their permission.

TRANSAKCJE BEZGOTÓWKOWE NA POKŁADZIE I Non-cash transactions on board

Uprzejmie informujemy, że w celu zapewnienia bezpieczeństwa bezgotówkowych transakcji płatniczych na pokładach swoich samolotów LOT zbiera i przechowuje niektóre z Państwa danych, np. imię i nazwisko, numer dokumentu tożsamości, adres zamieszkania i numer miejsca zajmowanego na pokładzie. W tym zakresie administratorem Państwa danych jest LOT*. W związku z powyższym przysługuje Państwu prawo wniesienia sprzeciwu, prawo dostępu do danych, prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania. W sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych pisemnie pod adresem LOT lub mailowo pod adresem e-mail: iod@lot.pl. Podawanie ww. danych osobowych podczas transakcji jest dobrowolne. Płatności gotówkowe dozwolone są wyłącznie w przypadku upgrade do wyższej klasy serwisowej na lotach dalekodystansowych. |
Please be advised that in order to ensure the security of payment transactions on board our aircraft, LOT is collecting and storing some of your personal data, e.g. your forename and surname, identity card number, residential address, and seat number. LOT* are the controller of the personal data provided above. You have a right to object, as well as right: to withdraw your consent, access to your personal data, to demand that your personal data is rectified or limited or to be forgotten.To discuss matters related to the protection of your personal data you can contact Data Protection Officer in writing, to the address of the registered office LOT or via e-mail: iod@lot.pl.

* **Polskie Linie Lotnicze LOT S.A., ul. Komitetu Obrony Robotników 43, 02-146 Warszawa** | LOT Polish Airlines, Komitetu Obrony Robotników St. 43, 02-146 Warsaw

POLISH AIRLINES LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

RESTRYKCJE SANITARNE OBOWIĄZUJĄCE NA TERENIE POLSKI
SANITARY RESTRICTIONS IN FORCE IN POLAND

Drodzy Pasażerowie,

Informujemy, że na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021 r. poz. 861 z późn. zm.), przekroczenie granicy Rzeczypospolitej Polskiej wiąże się z szeregiem obostrzeń.

Prosimy o zapoznanie się ze szczegółami obowiązujących zasad przekraczania granicy na stronie Ministerstwa Spraw Zagranicznych w zakładce „Dla Podróżujących".

Zgodnie z wymogami służb zdrowia publicznego związanymi z zagrożeniem epidemicznym koronawirusem, każdy pasażer zobowiązany jest do wypełnienia Karty Lokalizacji Pasażera. Jeżeli nie wypełnili Państwo elektronicznej wersji Karty Lokalizacji Pasażera, prosimy o kontakt z Personelem Pokładowym, który udostępni Państwu papierową wersję formularza.

Na podstawie obowiązujących przepisów Karty Lokalizacji Pasażera zostaną przekazane służbom lotniskowym, a następnie właściwym organom odpowiedzialnym za zdrowie publiczne.

Dear Passengers,

We kindly inform you that on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 6 May 2021 on the establishment of certain restrictions, orders, and prohibitions in connection with the occurrence of an epidemic (As published in Dziennik Ustaw from 2021, Item 861 with amendments), crossing the border of the Republic of Poland is associated with a number of restrictions.

Please visit "Travel" section on the website of the Polish Ministry of Foreign Affairs and get familiar with current rules for crossing the Polish border.

According to the public health requirements related to the epidemic risk of coronavirus, all passengers are obliged to fill in Passenger Locator Forms. If you have not completed the electronic version of the Passenger Location Form, please contact our cabin crew who will provide you with its paper version.

On the basis of the applicable law, Passenger Locator Forms will be transferred to the airport operator and then to the locally competent authorities responsible for public health.

Przypominamy o obowiązku zakrywania ust i nosa maseczką ochronną, jak również o zakazie gromadzenia się w okolicach toalet, bufetów i w przejściu podczas całego lotu.
We would like to remind you to cover your nose and mouth with a protective mask and not to gather near lavatories, galleys or in the aisle during the entire flight.

W przypadku wystąpienia nagłego spadku ciśnienia w kabinie, maski ochronne należy zdjąć przed założeniem masek tlenowych, które wypadną automatycznie z paneli nad głowami.
In the event of a sudden drop in cabin pressure, the protective masks must be removed before wearing oxygen masks that fall automatically from the panels above your head.

Przypominamy o konieczności zachowania odpowiedniego dystansu fizycznego, również podczas opuszczania samolotu. Po wylądowaniu i wyłączeniu sygnalizacji „zapiąć pasy" prosimy o sprawne kierowanie się do drzwi zgodnie z kolejnością zajmowanych miejsc w samolocie - zaczynając od rzędów znajdujących się najbliżej wyjścia.
We would like to remind you to keep a sufficient physical distance when leaving the aircraft. After landing when the "fasten seat belt" sign is off, please proceed smoothly to the door in the order of occupancy of the seats in the aircraft - starting from rows nearest to the exit.

Nakazu zasłaniania nosa i ust nie stosuje się w przypadku:
1) Dziecka do ukończenia 5. roku życia;
2) Osoby, która nie może zakrywać ust lub nosa z powodu:
   a) całościowych zaburzeń rozwoju, zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym, znacznym albo głębokim,
   b) trudności w samodzielnym zakryciu lub odkryciu ust lub nosa,
   c) zaawansowanych schorzeń neurologicznych, układu oddechowego lub krążenia, przebiegających z niewydolnością oddechową lub krążenia potwierdzonych pisemnie przez lekarza.

The obligation to cover one's nose and mouth does not apply to:
1) Children under the age of 5;
2) Persons, who cannot cover their nose and mouth due to:
   a) pervasive developmental disorders, mental disorders, moderate, severe or profound intellectual disability,
   b) difficulties in covering or uncovering the mouth or nose independently,
   c) advanced neurological, respiratory or cardiovascular disorders with respiratory or circulatory failure confirmed in writing by a physician.

Zeskanuj kod QR i dowiedz się więcej.
Scan the QR code and find out more information.

www.gov.pl/web/dyplomacja

PUNKTY WYKONYWANIA TESTÓW NA COVID-19

COVID-19 TESTING POINTS

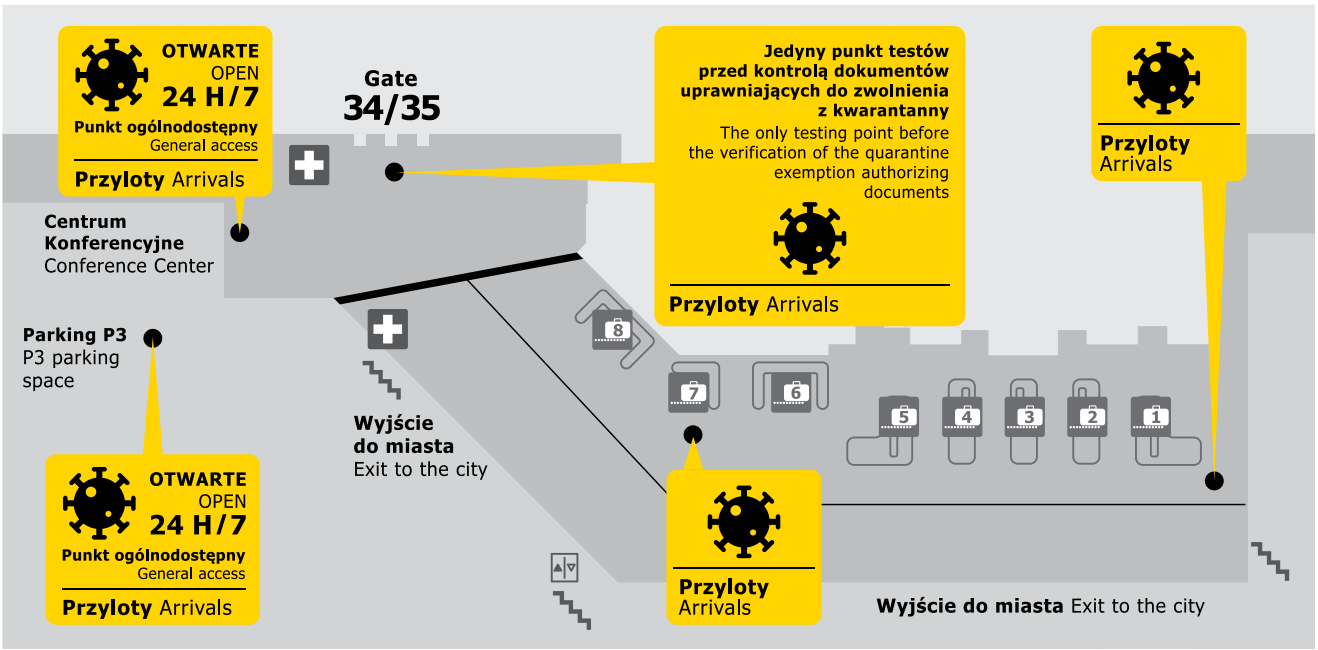

Punkt testów na COVID-19
COVID-19 testing point
Przyloty Arrivals

Kontrola dokumentów uprawniających do zwolnienia z kwarantanny
Verification of the quarantine exemption authorizing documents

Taśmociąg odbioru bagażu
Luggage reclaim
0 Poziom Level

Pomoc Medyczna
First Aid
0 Poziom Level

Informujemy, że bezpośrednio po lądowaniu ze strefy **Schengen** przy **gate'ach 34-35** mogą Państwo wykonać test wykluczający zakażenie koronawirusem. Pozwoli to **uniknąć nałożenia kwarantanny** przy przekraczaniu punktu kontroli sanitarnej.

Podróżujący ze strefy **Non Schengen** mogą wykonać test w **hali odbioru bagażu** (przy taśmach nr 1 i 7) oraz w **Centrum Konferencyjnym** i na **parkingu P3** na poziomie przylotów. Negatywny wynik umożliwi **zwolnienie z kwarantanny** nałożonej po powrocie do Polski. Punkty te są dostępne również dla przylatujących ze strefy **Schengen**.

Please be informed that you can get a coronavirus test at **gates 34-35**, immediately after arriving from the **Schengen** zone. A negative test result will **exempt you from mandatory quarantine** imposed when passing through the sanitary checkpoint.

Travelers arriving from the **Non Schengen** zone can get tested in the **baggage reclaim hall** (at conveyors 1 and 7) or at a **Conference Center** and **P3 car park**. A negative result will **lift the quarantine** imposed after coming to Poland. The testing points are also available for passengers arriving from the **Schengen** zone.

WARSAW CHOPIN AIRPORT
LOTNISKO CHOPINA WARSZAWA

POLISH AIRLINES LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

LOT Warsaw **Transfer Guide**

Zapoznaj się z informacjami jak sprawnie przesiąść się na Twój kolejny rejs LOT na Lotnisku Chopina w Warszawie |
Please read the following information carefully It will help you during your transfer to LOT flights at Warsaw Chopin Airport

Przygotuj paszport i kartę pokładową | Please prepare your passport and boarding pass

Przesiadka między krajami w strefie Schengen

1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Schengen country to another Schengen country

1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please proceed directly to the gate for your next flight

KROK 1 STEP 1 | KROK 2 STEP 2 | KROK 3 STEP 3

Przesiadka z kraju w strefie Schengen do kraju ze strefy Non-Schengen

1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli paszportowej z przygotowanymi dokumentami
3. Przejdź jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Schengen country to Non-Schengen country

1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please prepare your documents and proceed to the passport control
3. Please proceed directly to the gate for your next flight

KROK 1 STEP 1 | KROK 2 STEP 2 | KROK 3 STEP 3 | KROK 4 STEP 4

Przesiadka z kraju ze strefy Non-Schengen do kraju w strefie Schengen

1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli paszportowej z przygotowanymi dokumentami
3. Następnie podejdź do kontroli bezpieczeństwa
4. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Non-Schengen country to Schengen country

1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please prepare your documents and proceed to the passport control
3. Next proceed to the security check
4. Please proceed directly to the gate for your next flight

KROK 1 STEP 1 | KROK 2 STEP 2 | KROK 3 STEP 3 | KROK 4 STEP 4 | KROK 5 STEP 5

Przesiadka między krajami w strefie Non-Schengen

1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli bezpieczeństwa
3. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Non-Schengen country to another Non-Schengen country

1. You arrive to the terminal by bus or air bridge
2. Please proceed to the security check
3. Please proceed directly to the gate for your next flight

KROK 1 STEP 1 | KROK 2 STEP 2 | KROK 3 STEP 3 | KROK 4 STEP 4

Wejście do samolotu zamykamy na 15 minut przed odlotem! |
Gate closes **15 minutes** before departure!

W przypadku każdej przesiadki w ramach połączeń LOT, nie odbieraj swojego bagażu |
Do not collect your luggage if you continue your journey with LOT

Mapa Lotniska Chopina | Map of Chopin Airport
Poziom odlotów | Departures Area

LEGENDA: MAP KEY

Kontrola paszportowa | Passport control

Kontrola bezpieczeństwa | Security check

Wejście do terminala po przyjeździe autobusem z samolotu | Entrance when arriving to the terminal by bus

LOT Business Lounge "Polonez" (poziom 1 | level 1)

LOT Business Lounge "Mazurek" (poziom -1 | level -1)

Dodatkowa kontrola bezpieczeństwa w rejsach do USA | Additional security check for US flights

Obowiązkowy punkt weryfikacji | Mandatory interview point

LTC LOT Transfer Center

Strefa Non-Schengen | Non-Schengen Zone

Armenia | Belarus | Bulgaria | Canada | China | Croatia | Cyprus | Georgia | India | Israel | Japan | Kazakhstan | Macedonia | Moldova | Montenegro | Romania | Russia | Serbia | Singapore | South Korea | Sri Lanka | Turkey | Ukraine | United Kingdom | United States | Ireland

03N - 26N
Numery gate Non-Schengen | Non-Schengen Gate no.

Strefa Schengen | Schengen Zone

Austria | Belgium | Czech Republic | Denmark | Estonia | Finland | France | Germany | Greece | Hungary | Iceland | Italy | Latvia | Lithuania | Luxembourg | Malta | The Netherlands | Norway | Poland | Portugal | Slovakia | Slovenia | Spain | Sweden | Switzerland

01-08 23-45
Numery gate Schengen | Schengen Gate no.

Transfer do USA | Transfer to USA

Przylot ze strefy Schengen
Udaj się do kontroli paszportowej i dalej niezwłocznie do miejsca oznaczonego na mapie symbolem flagi!
Schengen Area arrival
Proceed to passport control and then to interview point marked with the flag as soon as possible!

Przylot ze strefy Non-Schengen
Udaj się do kontroli bezpieczeństwa i dalej niezwłocznie do miejsca oznaczonego na mapie symbolem flagi!
Non-Schengen Area arrival
Proceed to security check and then to interview point marked with the flag as soon as possible!

Obowiązkowy punkt weryfikacji
Miejsce wywiadu, do którego muszą udać się wszyscy pasażerowie lecący do Stanów Zjednoczonych!
Manadatory interview point
This point is obligatory for all passengers travelling to the United States!

Po rozmowie możesz być skierowany:
After interview you can be proceeded:

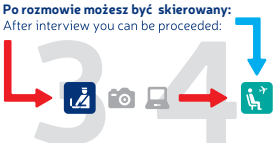

Do dodatkowej kontroli bezpieczeństwa oznaczonej na mapie symbolem powyżej. Udaj się tam jak najszybciej!
To additional security check marked on the map as above.
Proceed there as soon as possible!

Brak wykonania obowiązkowej weryfikacji (wywiadu) oraz dodatkowej kontroli bezpieczeństwa w rejsach do USA skutkuje odmową przyjęcia na pokład samolotu! |
If you skip mandatory interview or additional security check you will be denied to board your flight!

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

NAPOJE
soft drinks

PRZEKĄSKI
snacks

Sok jabłkowy / Apple juice 300 ml

Sok pomarańczowy / Orange juice 300 ml

Sok pomidorowy / Tomato juice 300 ml

10 PLN

Herbata mrożona Lipton Ice Tea brzoskwiniowa / peach 330 ml

Tonic Schweppes 330 ml

10 PLN

Pepsi 330 ml

Pepsi Max 330 ml

10 PLN

Red Bull 250 ml

12 PLN

Kabanos Tarczyński Exclusive GO! Drobiowy / Poultry sausage sticks 50 g

Kabanos Tarczyński Exclusive GO! Wieprzowy / Pork sausage sticks 50 g

8 PLN

Pringles Original / Paprika 40 g

10 PLN

Mieszanka studencka / Nut Mix with raisins 100 g

10 PLN

M&M's 90 g

10 PLN

Baton naturalny Dobra Kaloria / Natural bar 35 g

6 PLN

Snickers 75 g

6 PLN

Zupka azjatycka / Asian soup 62g

12 PLN

Ceny towarów są podane w złotych polskich (PLN). Płatność może być realizowana za pomocą kart płatniczych. Maksymalna wartość jednorazowych zakupów dla kart VISA, Mastercard, Diners Club, JCB, American Express jest limitowana do 4000 PLN. W przypadku płatności kartą załoga może poprosić o okazanie paszportu lub innego dokumentu.

Prices are quoted in Polish zloty (PLN). We gladly accept credit and debit cards. The maximum value of one-off purchases for VISA, Mastercard, Diners Club, JCB, and American Express is limited to 4000 PLN. For payments made by credit/debit card, you may be asked to present your passport or similar form of ID.

Dokładamy wszelkich starań, aby zapewnić pełen asortyment produktów. Przepraszamy za ewentualne ograniczenia w wyborze pozycji z menu. We do our best to provide full selection, however please accept our sincere apologies if some items are not available during this flight.

Alkohol jest sprzedawany pasażerom powyżej 18. roku zycia. Spożywanie własnego alkoholu jest zabronione. We offer alcoholic beverages for passengers above 18 years old only. Consumpon of your own alcohol on board is not permited.

PLL LOT S.A. zastrzegają sobie możliwość zmiany cen bez wcześniejszego uprzedzenia. Z góry przepraszamy za utrudnienia. All informaon is valid at the me of the publicaon. However, we reserve the right to make price alterations without prior notice. In case of such situaon please accept our sincere apologies.

Jeżeli chcą Państwo otrzymać fakturę za zakupy dokonane na pokładach naszych samolotow (Upgrade, Duty Free, Sky Bar), prosimy o przesłanie danych do faktury wraz ze skanem potwierdzenia zakupu z terminala na adres mailowy: callcenter.faktury@lot.pl. If you wish to receive an invoice for your purchase made on board (Upgrade, Duty Free, SkyBar), please send your invoicing details along with a scan of proof of purchase to the following email: callcenter.faktury@lot.pl.

Sky Bar

ALKOHOLE
spirits

◔ ◕ Ⓒ

ZESTAWY
sets

◔ Ⓒ

DANIA GORĄCE
hot meals

Ⓒ

Żubrówka biała / White vodka 50 ml

Żubrówka z trawą / Bison Grass vodka 50 ml

12 PLN

Famous Grouse Scotch whisky 50 ml

Bushmills Black Bush Irish whiskey 50 ml

18 PLN

Gin The London No. 1 50 ml

18 PLN

Prosecco extra dry 200 ml

20 PLN

Wino czerwone / Red wine 187 ml

Wino białe / White wine 187 ml

Wino różowe / Rose wine 187 ml

18 PLN

Piwo Heineken / Beer 330 ml

Piwo Heineken 0% / Beer 330 ml

12 PLN

Kupując zestaw oszczędzasz
Buy more pay less

17 PLN ~~22 PLN~~

Piwo Heineken / Beer 330 ml

Pringles 40 g

17 PLN ~~22 PLN~~

Wódka / Vodka 50 ml

Sok Tymbark / Juice 300 ml

22 PLN ~~28 PLN~~

Gin The London No. 1 50 g

Tonic Schweppes 330 g

Dania gorące
Hot meals

25 PLN

Danie wegetariańskie z makaronem / Vegetarian pasta 280 g

25 PLN

Kurczak paprykowo-pomidorowy z makaronem / Pepper and tomato chicken pasta 280 g

25 PLN

Kurczak w sosie curry z ryżem / Chicken curry with rice 300 g

Na wybranych rejsach oferta Sky Bar może być ograniczona lub niedostępna.
Sky Bar offer is limited or not available on selected flights.

◔ **Rejsy krótkodystansowe** Short-haul flights

◕ **Rejsy długodystansowe** Long-haul flights

Ⓒ **Rejsy czarterowe** Charter flights

POLISH AIRLINES

LOT

A STAR ALLIANCE MEMBER

VEGETARIAN | VEGAN | GLUTEN FREE | FIT | AND MANY OTHERS

Zeskanuj kod QR
Scan the QR code

Zamów posiłek na pokład

Już teraz możesz zamówić swój ulubiony posiłek jeszcze przed rejsem – w bardzo atrakcyjnych cenach! Wszystkie nasze posiłki przygotowywane są ze świeżych, starannie dobranych i zdrowych składników.
Życzymy smacznego.

Pre-order your meal

Now you can order your favourite meal before your flight – at very attractive prices!
All our meals are prepared with fresh, carefully selected and healthy ingredients.
Enjoy your meal.

Sprawdź ofertę na **lot.com**
Details on **lot.com**

Oferta limitowana, dostępna najpóźniej 24 lub 36 godzin przed odlotem, w zależności od trasy. Sprawdź szczegóły na lot.com.
The offer may be limited and is available up to 24 or 36 hours before flight, depending on the route. Visit lot.com for more details.

SHOP&MORE

POLSKIE LINIE LOTNICZE
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

LECIMY NA ZAKUPY

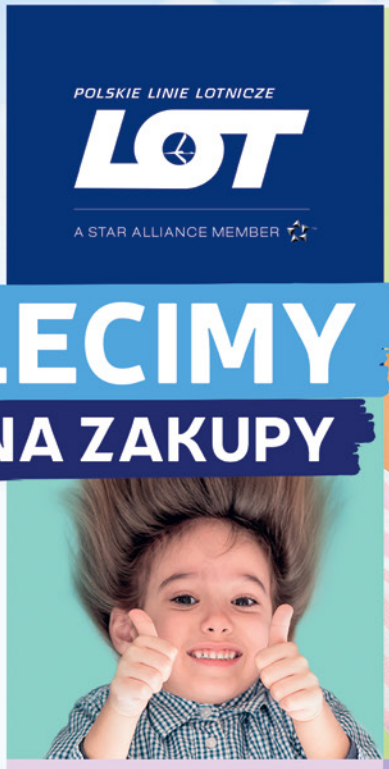

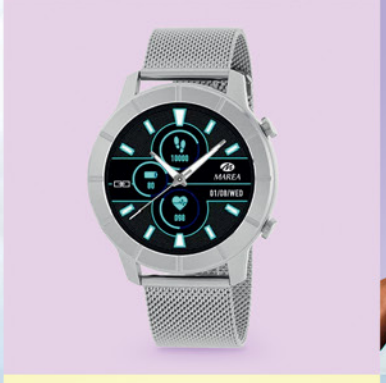

ZAMÓW lub **ODBIERZ** lub

ZRÓB ZAKUPY
NA POKŁADZIE, W DOMU, GDZIEKOLWIEK CHCESZ.

SHOPandMORE.lot.com

Oferta może być limitowana lub niedostępna lub na wybranych rejsach. Sprawdź szczegóły na **shopandmore.lot.com**.

FILMY
MOVIES

TV
TV

DLA DZIECI
FOR KIDS

AUDIO
AUDIO

GRY
GAMES

O NAS
ABOUT US

E-READER
E-READER

W lutym w ramach naszej oferty rozrywki pokładowej w rejsach dalekiego zasięgu oferujemy Państwu ponad 100 filmów, albumy muzyczne, podcasty, programy rozrywkowe, popularne seriale oraz gry. Ponadto, w systemie rozrywki pokładowej znajdą Państwo zakładkę „O nas", która zawiera historię Polskich Linii Lotniczych LOT. Na następnej stronie przedstawiamy wybrane nowości filmowe i serialowe. Pełny repertuar dostępny jest na naszym portalu rozrywki pokładowej, dlatego zachęcamy Państwa do zeskanowania poniższego kodu QR*.

In February, on our long-haul flights, we would like to offer you over 100 movies and TV series as well as a selection of entertaining shows, music albums, podcasts, and games. Furthermore, please take a look at the "About us" section which contains the history of LOT Polish Airlines. On the next page you can find new movies and TV series. The full repertoire is available on our in-flight entertainment portal, therefore we encourage you to scan the QR code below*.

Gry dostępne na pokładach samolotów B787-8:
Games available onboard B787-8 aircraft:

In-Flight Tetris®
Solitaire
Bejeweled® 2
Disney Mickey's House Party
Battleship®
In-Flight PAC-MAN®
Disney's Winnie the Pooh
Asteroids™
Bubbha's Peanut Frenzy
Berlitz® Word Traveler™
Leaf

Gry dostępne na pokładach samolotów B787-9:
Games available onboard B787-9 aircraft:

Solitaire Classic
Angry Birds World Tour
Puzzle: Travel Showcase
Bejeweled® 2
Casino
Battleship®
Lian Lian Kan
Monsters University: Hide and Sneak
In-Flight Tetris®
Golf Open
Escape Ninja
Geotrivia

Zachęcamy do odwiedzenia naszego portalu rozrywki pokładowej, na którym mogą Państwo sprawdzić pełny repertuar audio-wideo:
We encourage you to visit our in-flight entertainment portal where you can find our full audio-video lineup:

Wybrane nowości w lutym | Selected new movies and tv shows in February

HITY KINOWE BLOCKBUSTERS

IMDb 8,1/ 10

Diune
Diuna

IMDb 5,7/ 10

Cry Macho

IMDb 6.3 / 10

Malignant
Wcielenie

IMDb 7,2 / 10

Free Guy

IMDb 7,5/ 10

Shang-Chi and the Legend of the Ten Rings
Shang-Chi i legenda dziesięciu pierścieni

IMDb 7,2 / 10

The Suicide Squad
Legion Samobójców: The Suicide Squad

IMDb 7,4 / 10

Tenet

IMDb 8,1 / 10

Soul
Co w duszy gra

KINO ŚWIATOWE WORLD CINEMA

IMDb 7,3/ 10

Powrót do tamtych dni

IMDb 7,6/ 10

Tanhaji: The Unsung Warrior

IMDb 7,8/ 10

My Lovely Angel

IMDb 6,8 / 10

Inadequate People 2

SERIALE TV SERIES

IMDb 7,4/ 10

The Undoing
Od nowa

IMDb 8,8 / 10

Przyjaciele
Friends

IMDb 9,2 / 10

The Sopranos
Rodzina Soprano

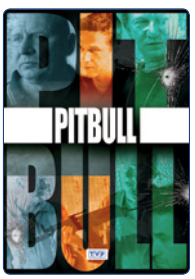

IMDb 7,0 / 10

Pitbull

DLA DZIECI FOR KIDS

IMDb 7,5 / 10

Luca

IMDb 7,0 / 10

Bolek i Lolek

IMDb 8,2 / 10

The Amazing World of Gumball
Niesamowity świat Gumballa

IMDb 7,4 / 10

Onward
Naprzód

oceny IMDb | IMDb rating: 12.01.2022

POLISH AIRLINES LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

Partnerzy Projektu: SeePlaces AIRPORT SERVICES

LOT Entertainment
Rozrywka pokładowa

Oglądaj w trakcie rejsu filmy i seriale na swoim urządzeniu!

Zanurz się w świecie filmowych bohaterów i wciągających historii. Twój lot stanie się dla Ciebie jeszcze większą przyjemnością dzięki innowacyjnej usłudze dostępnej na pokładach wybranych samolotów Boeing 737. Wystarczy, że podłączysz swoje urządzenie mobilne (smartfon, tablet czy komputer) do sieci LOT Entertainment na pokładzie samolotu.

Wśród dostępnych tytułów znajdziesz między innymi najnowsze i najpopularniejsze produkcje Hollywood takie jak *Joker*, *Tenet*, *Wonder Woman 1984*, *Sherlock Holmes* czy *Wiedźmy*. Nasza oferta obejmuje także znane programy i seriale telewizyjne, a wśród nich *Przyjaciele* i *Makłowicz w podróży*. Nasi najmłodsi Pasażerowie mogą wybierać spośród tytułów takich jak *Harry Potter* czy *Psi Patrol*.

Bądź naszym Gościem!

Enjoy our in-flight entertainment on your device!

Immerse yourself in a world of film characters and compelling stories. Now you can enjoy your flight even more thanks to the innovative service available on board selected Boeing 737s. Simply connect your mobile device (smartphone, tablet or computer) to the LOT Entertainment network on board.

Among the titles available you will find the latest and most popular Hollywood productions such as *Joker*, *Tenet*, *Wonder Woman 1984*, *Sherlock Holmes* and *The Witches*. Our offer includes also the most popular TV series such as *Friends* or TV show *Makłowicz w podróży*. Younger passengers will surely enjoy watching *Harry Potter* movies or *Paw Patrol*.

Be our Guest!

entertainment.lot.com

LOT Entertainment

BAGAŻ REJESTROWANY PRZEWOŻONY W LUKU BAGAŻOWYM
Checked baggage allowances

LOT BUSINESS CLASS
na długie dystanse | on long haul flights

32 kg max + 32 kg max + 32 kg max

LOT BUSINESS CLASS
na krótkie dystanse | on short haul flights

32 kg max + 32 kg max

LOT PREMIUM ECONOMY
na długie dystanse | on long haul flights

23 kg max + 23 kg max

LOT PREMIUM ECONOMY
na krótkie dystanse | on short haul flights

23 kg max + 23 kg max

LOT ECONOMY CLASS
na krótkie i długie dystanse
| on short and long haul flights

23 kg max

Suma trzech wymiarów bagażu rejestrowanego nie powinna przekraczać 158 cm. | The sum of the three dimensions should not exceed 158 cm.

BAGAŻ DLA DZIECI DO LAT DWÓCH | Luggage allowances for children up to 2 years of age

wózek składany | folding buggy **LUB** | or **fotelik samochodowy** | car seat + 23 kg max **o maksymalnym wymiarze do 158 cm** | maximum dimensions of up to 158 cm

BAGAŻ PODRĘCZNY | Carry-on baggage

BAGAŻ PODRĘCZNY PRZEWOŻONY NA POKŁADZIE
Carry-on luggage allowances

LOT BUSINESS CLASS
na krótkie i długie dystanse | on short and long haul flights

9 kg max + 9 kg = 18 kg

LOT PREMIUM ECONOMY
na długie dystanse | on long haul flights

8 kg max + 4 kg = 12 kg

(max waga jednej sztuki: 8kg | max unit weight: 8kg)

LOT PREMIUM ECONOMY
na krótkie dystanse | on short haul flights

8 kg max

LOT ECONOMY CLASS
na krótkie i długie dystanse | on short and long haul flights

8 kg max

Suma trzech wymiarów bagażu podręcznego (długości, szerokości i wysokości) nie może przekraczać 118 cm | The sum of three dimensions of carry-on baggage (length, width and height) should not exceed 118 cm

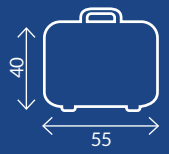

Dodatkowo do kabiny można zabrać albo torbę z latopem, albo torebkę damską o maksymalnych wymiarach 40 x 30 x 8 cm oraz o maksymalnej wadze 2 kg. Ze względów bezpieczeństwa cały bagaż kabinowy musi zmieścić się w szafkach nad głowami lub pod fotelem przed pasażerem. Wszystkie bagaże przekraczające dozwolone wymiary będą musiały być przepakowane lub zostaną nadane jako bagaż rejestrowany i będzie pobrana opłata według cennika.

In addition, one of the following items (max. 40 cm x 30 cm x 8 cm; max. 2 kg) may be taken on board free of charge: a laptop case or a women's handbag. For safety reasons, all carry-on baggage must fit in the overhead shelf on board or under the seat in front of you. All baggage exceeding the permitted size, will have to be repackaged or will be checked in subject to the relevant fee specified in the price list.

ZWIERZĘTA NA POKŁADZIE
Animals on board

Ze względów bezpieczeństwa podróżujące na pokładzie samolotu zwierzęta muszą pozostać w trakcie całej podróży w przeznaczonej do tego celu torbie lub klatce.| For safety reasons, animals travelling on board the aircraft must remain in a dedicated bag or cage during the entire trip.

PŁYNY W BAGAŻU PODRĘCZNYM
Liquids in your carry-on baggage

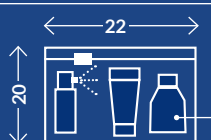

Szczegółowe informacje na temat wymienionych ograniczeń na stronie www.lot.com. | Detailed Information regarding the abovementioned limitations is available at www.lot.com

Informacje zamieszczone w magazynie są aktualne na dzień oddania magazynu do druku.
Aktualna oferta i wysokość opłat za przewóz dodatkowego bagażu dostępne są w biurach sprzedaży, Call Center bądź na stronie internetowej lot.com
Na niektórych połączeniach obsługiwanych małymi samolotami mogą obowiązywać dodatkowe restrykcje odnośnie wielkości bagażu podręcznego.
Torba-kosz do przewozu niemowląt lub fotelik samochodowy mogą być zabierane na pokład w miarę wolnego miejsca.
Z rynku polskiego obowiązuje dodatkowa opłata serwisowa.

The information published in the magazine is valid as at the date the magazine goes to print and it does not constitute a commercial offer within the meaning of the Civil Code. In order to confirm the validity of this information please consult LOT Polish Airlines sales assistants at sales offices, contact the Call Centre or visit the website: lot.com.
Additional carry-on baggage restrictions may apply to some flights operated by small aircraft.
A baby basket or a car seat can be taken on board, if space is available.
An extra charge applies to outbound flights from Poland.

RZESZOWSKIE PIWNICE

interaktywna instytucja kultury

Rzeszowskie Piwnice w nowej odsłonie!

Zapraszamy na fascynującą podróż podziemną trasą, pełną niezwykłych legend oraz najciekawszych wydarzeń z dziejów miasta i regionu.

Ekspozycja multimedialna zlokalizowana jest w samym sercu miasta. Przebiega przez 36 podziemnych pomieszczeń – piwnic i łączących je korytarzy – położonych od 0,5 metra do 10 metrów pod powierzchnią miejskiego Rynku.

Rzeszowskie Piwnice to oryginalne doświadczenie, w którym opowieść przewodnika dopełniają wciągające treści audiowizualne. Taka mieszanka tradycji z nowoczesnością tworzy nową jakość obcowania z kulturą i zaciekawi każdego, niezależnie od wieku.

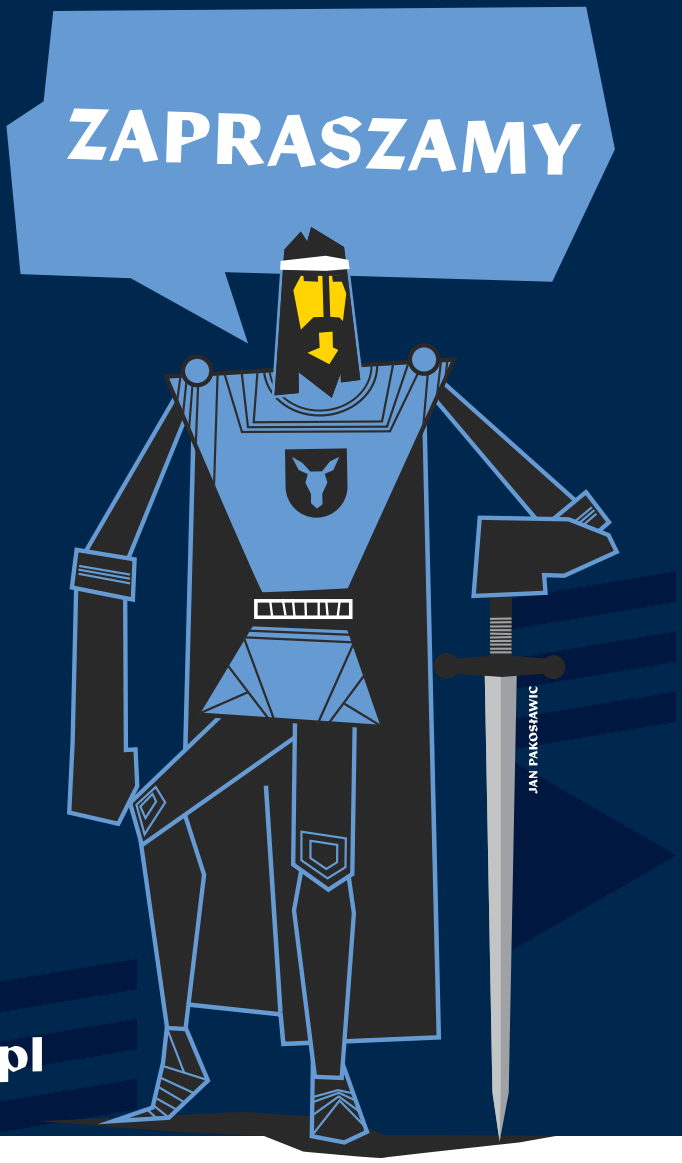

szczegóły na:
rzeszowskiepiwnice.pl

Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko
Rzeczpospolita Polska
Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

WARMIA MAZURY®

genialna równowaga!

#genWarmiiMazur

www.mazury.travel

1. Park Mużakowski.
2. Zespół Poaugustiański w Żaganiu.
3. Opactwo w Paradyżu.
4. Pałac w Żaganiu.
5. Kościół drewniany w Klępsku.
6. Geopark "Łuk Mużakowa".

SŁYNNE NA CAŁY ŚWIAT

Romantyczny ogród, geopark o krajobrazie, jak z innej planety, barokowe opactwo – to tylko kilka pereł z lubuskiego naszyjnika skarbów. Poszukiwacze piękna w jego najczystszej postaci nie zawiodą się w Lubuskiem. Jest ono nieco skryte, może i lekko zapomniane, choć z pewnością obecne w kilku miejscach oraz obiektach docenionych przez ekspertów UNESCO i Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Mowa oczywiście o brylantach lubuskiej turystyki. W planie wycieczki mamy pięć takich obiektów: trzy na południu regionu, tj. w Łęknicy i jej okolicach (powiat żarski), jeden w Żaganiu oraz dwa w środkowej jego części (Klępsk – powiat zielonogórski, gmina Sulechów oraz Gościkowo – powiat świebodziński). Na pełne zwiedzenie potrzebujemy minimum dwóch dni, trasa ma około 200 km. Najlepiej poruszać się samochodem.

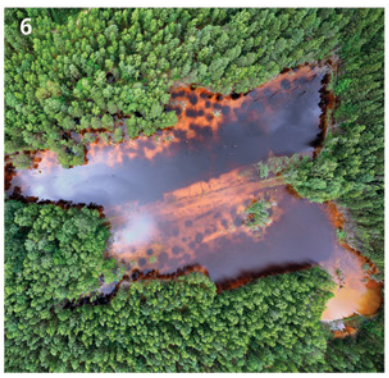

Z Lubuskiego w świat
Port Lotniczy Zielona Góra

Zielona Góra → Warszawa
Warszawa → Zielona Góra

Zielona Góra → Lwów
Lwów → Zielona Góra

www.airport.lubuskie.pl

1

2

foto Jan Mazur 2018

1. Polish-German Muskau Park, New Castle.
2. Former monastery complex of the Order of Saint Augustine
3. Cistercian monastery, Gościkowo-Paradyż
4. The Palace in Żagań
5.-6. The Muskau Bent is a geological form, the largest end moraine in Europe

3

FAMOUS ALL OVER THE WORLD

A romantic garden, a geopark about the landscape, like out of this world, a Baroque abbey – these are just a few pearls from the Lubusz treasure necklace. Hunters of beauty in its purest form will not be disappointed in the Lubusz Land. It is somewhat hidden, maybe slightly forgotten, although certainly present in several places and facilities appreciated by the UNESCO experts and the National Heritage Institute. These are the gems of Lubusz tourism, of course. We have five such sights in the trip schedule, and three are in the south of the region, i.e. in Łęknica and its vicinity (Żary Poviat), one in Żagań and two in its central area (Klępsk – Zielona Góra Poviat, Sulechów commune and Gościkowo – Świebodzin Poviat). Two days minimum are needed for the full tour, the route is about 200 km long. The best way to travel is by car.

4

5

6

Regional Airport
Global Opportunities

Zielona Góra → Warsaw
Warsaw → Zielona Góra

Zielona Góra → Lviv
Lviv → Zielona Góra

www.airport.lubuskie.pl

aelia
DUTYFREE

Miles & More | LOT POLISH AIRLINES

Prosto z lotniska

PAULINA
i DOMINIKA
Ekspertki
Aelia Duty Free

Teraz perfumy i kosmetyki w Aelia Duty Free
kupisz online z szybką dostawą do domu.
Sprawdź na **WWW.SKLEP.AELIA.PL**

Miles & More
Za zakupy w sklepie online 1 mila = 1 zł

SCAN ME

LOT
DLA FIRM

Idealne rozwiązanie dla Twojej Firmy!

LOT Dla Firm to program lojalnościowy, który pozwoli Twojej firmie zmniejszyć koszty podróży służbowych. Zbieraj Punkty podczas podróży służbowych i wymieniaj na nagrody takie jak:

- bilety lotnicze
- hotele
- wstęp do LOT Business Lounge Polonez lub Mazurek
- usługi podwyższające standard podróży.

Z LOT Dla Firm:

- otrzymujesz 1000 powitalnych Punktów Premiowych
- zbierasz Punkty za każdy przelot LOT-em oraz za pobyty w hotelach
- zmniejszasz koszty podróży służbowych

To nie wszystko!

Zbieraj punkty za przeloty pracowników firmy na jednym koncie, a mile na prywatnych kontach w programie Miles & More. Dodatkowo masz możliwość naliczenia Punktów za odbyte podróże z LOT do 6 miesięcy przed rejestracją!

Nie czekaj dłużej!
Zarejestruj się na **lotdlafirm.com**

The perfect solution for your business!

LOT Dla Firm is a loyalty programme designed to reduce business travel expenses in your company.
You can earn Points on every business trip with LOT and spend your points on awards:

- flight tickets
- hotel stays
- access to LOT Business Lounge Polonez and Mazurek
- services that enhance your travel experience.

With LOT Dla Firm you can:

- earn 1000 Welcome Premium Points
- earn Points for each flight operated by LOT and hotel stays
- reduce business travel expenses

But there's even more!

You and your employees can earn Points on one LOT Dla Firm account and additionally miles on personal Miles & More accounts. You can also register Points on LOT flights flown 6 months before registration.

What are you waiting for?
Register on **lotdlafirm.com**

LOTNISKO CHOPINA WARSZAWA

VIP by LINE

WARSAW CHOPIN AIRPORT

komfort

oszczędność czasu

dyskrecja

Zapraszamy

Więcej informacji na:

vip@lotnisko-chopina.pl | www.lotnisko-chopina.pl

MARYNA GĄSIENICA-DANIEL – NARCIARSTWO ALPEJSKIE

POLSKA

SPONSORZY I PARTNERZY PKOI I POLSKIEJ REPREZENTACJI OLIMPIJSKIEJ

ORLEN — Sponsor Strategiczny

LOTTO — Sponsor Generalny

Enea — Sponsor

4F — Sponsor Kolekcji Olimpijskiej

GRUPA LUXMED — Główny Partner Medyczny

LOT — Oficjalny Przewoźnik

TVP — Główny Partner Medialny

EUROSPORT — Oficjalny Partner Medialny

WP · POLSKIE RADIO · RZECZPOSPOLITA — Partnerzy Medialni PKOl

POLSKI HOLDING HOTELOWY · Deloitte. — Partnerzy PKOl

Kinder Joy of moving — Partner Młodzieżowej Reprezentacji

Jedna karta, wiele przywilejów
One card, many benefits

Miles & More | LOT POLISH AIRLINES

Dzięki karcie Miles & More możesz gromadzić i wykorzystywać mile zarówno podczas podróży, jak i na co dzień. Spójrz na atrakcyjne oferty, które daje największy w Europie program dla często podróżujących pasażerów.

With Miles & More card you can earn and spend miles both while travelling and on everyday purchases. Take a look at the attractive benefits offered by the biggest Europe's programme for frequent flyers.

Szybka i bezpłatna rejestracja

Skorzystaj z aplikacji mobilnej Miles & More i zgromadź dodatkowe 500 mil lub wejdź na stronę **www.miles-and-more.pl.**

Fast and free registration

Download Miles & More app and take advantage of 500 award miles or visit **www.miles-and-more.pl.**

Zarejestruj się już teraz
miles-and-more.com/pl/rejestracja

Register now
miles-and-more.com/en/registration

Po zarejestrowaniu można naliczyć wstecznie mile za przeloty oraz usługi partnerów z ostatnich sześciu miesięcy.

By the way: after registration, miles for your flight or other partners services can be credited to you retrospectively within 6 months.

Gromadź mile nie tylko za podróże samolotem w ponad 30 liniach lotniczych, ale również korzystając z karty kredytowej, ubezpieczenia podróży, podczas zakupów oraz u 300 innych partnerów nielotniczych na całym świecie.

Earn miles not only when you are traveling with more than 30 airlines, but also take advantage of credit cards, travel insurance, shopping and with 300 other non-airline partners all over the world.

Wykorzystaj mile premiowe na przelot, podwyższenie klasy podróży oraz inne usługi między innymi pobyt w hotelu czy wypożyczenie samochodu.

Spend award miles on flight awards, upgrade awards or other services such as stay in the hotel or car rental.

Wyjątkowe promocje

Skorzystaj z promocji milowych LOT-u, dzięki którym Twoja podróż stanie się jeszcze bardziej atrakcyjna.

NajMILszy poniedziałek - co dwa tygodnie masz możliwość wykorzystać mile na bilety - nagrody w klasie ekonomicznej już od 7 000 mil.
Okazje milowe - co miesiąc nowe fascynujące kierunki podróży w atrakcyjnych cenach, dostępne już od 15 000 mil.

Special offers

Take advantage of LOT mileage promotion and make your flight even more attractive.

Monday sMILEs - every two weeks you can redeem your miles for award ticket in Economy class from just 7,000 miles

Mileage bargains - every month award tickets are available just from 15,000 miles round trip in economy class.

aelia DUTYFREE
APART Z MIŁOŚCI DO PIĘKNA
Diners Club INTERNATIONAL
PAYBACK
UNIQA

NAJNOWSZE WYDANIE
W SPRZEDAŻY

ZAMÓW POJEDYNCZY NUMER LUB PRENUMERATĘ
Z DOSTAWĄ DO DOMU NA KULTOWY.PL

www.elledeco.pl @elledecorationpolska @elle_decoration_polska

GRANDHOTEL TIFFI

Luksusowy, pięciogwiazdkowy GrandHotel Tiffi położony jest w samym sercu Iławy, nad Jeziorakiem, najdłuższym jeziorem w Polsce. Kucharze z Włoch i Tajlandii gwarantują niezapomniane wrażenia kulinarne i oryginalne potrawy, a prawdziwą perłą tego miejsca jest Tiffi Spa Dharma z terapeutkami z Tybetu, Indii i Bali, paletą zabiegów orientalnych i ajurwedyjskich. Trzypoziomowa strefa dla dzieci Tiffi Landia zapewni rozrywkę dla najmłodszych pod opieką zespołu animatorek. 1200m^2 strefy eventowo – konferencyjnej gwarantuje doskonałą obsługę konferencji i bankietów. Dojazd do Iławy ułatwia nowoczesny pociąg pendolino (1h40min z Warszawy, 55min z Gdańska).

Serdecznie zapraszamy.

ul. Dąbrowskiego 9 | 14-200 Iława | Poland | tel.: +48 89 651 97 97 | recepcja-ght@tiffi.com | www.grandhotel.tiffi.com
ul. Żeglarska 7 | 10-160 Olsztyn | Poland | tel.: +48 89 555 20 01 | recepcja-tbh@tiffi.com | www.tiffiboutiquehotel.com